

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

15.04.2011

David Honéger

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

Studijní program: Sociální práce

Studijní obor: Penitenciární práce

PACHATELÉ MAJETKOVÉ TRESTNÉ ČINNOSTI

PERPTRATORS OF PROPERTY CRIME

Bakalářská práce: 10FP–KSS–4016

Autor:

David HONÉGER

Podpis:

.....

Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Thelenová

Konzultant:

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
95	3	0	6	28	8

V Liberci dne: 15.04.2011

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI
FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE
(pro bakalářský studijní program)

pro (kandidát): David Honéger

adresa: Družcov 72, Osečná, 463 52

studijní obor (kombinace): Penitenciární péče

Název BP: **Pachatelé majetkové trestné činnosti**

Název BP v angličtině: **Perpetrators of property crime**

Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Thelenová

Konzultant:

Termín odevzdání: Duben 2011

Poznámka: Podmínky pro zadání práce jsou k nahlédnutí na katedrách. Katedry rovněž formulují podrobnosti zadání. Zásady pro zpracování BP jsou k dispozici ve dvou verzích (stručné, resp. metodické pokyny) na katedrách a na Děkanátě Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické TU v Liberci.

V Liberci dne 1.4.2010

Děkan

vedoucí katedry

Převzal (kandidát): David Honéger

Datum: 4.6.2010

Podpis: _____

Název BP: PACHATELÉ MAJETKOVÉ TRESTNÉ ČINNOSTI

Vedoucí práce: Mgr. Kateřina Thelenová

Cíl: Charakterizovat základní aspekty majetkové trestné činnosti.

Požadavky: Formulace teoretických východisek, projektování průzkumu a sběr dat, analýza a interpretace dat. Formulace závěrů a návrhů opatření.

Metody: Šetření, studium dokumentace a sekundární analýza spisové dokumentace

Literatura: ČÍRTKOVÁ, Ludmila. *Policejní psychologie*. 3. vydání. Praha 2000. ISBN 80-7178-475-3

SOCHŮREK, Jan. *Vybrané kapitoly ze sociální patologie*. 2. vydání. Liberec 2001. ISBN 80-7083-495-1

CHMELÍK, J. *Rukověť kriminalistiky*. 1. vydání. Plzeň 2005. ISBN 80-86898-36-9

VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3.vydání. Praha 2004. ISBN 80-7178-802-3.

MOUSILOVÁ, M., ZOUBKOVÁ, I. *Kriminologie a prevence kriminality*. 1. vydání. Praha 2004. ISBN 80-86795-05-5

CHMELÍK, Jan. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha 2001. ISBN 80-7201-265-7

MATOUŠEK, O., KROFTOVÁ, A. *Mládež a delikvence*. 1. vydání. Praha 2005. ISBN 80-7178-771-X

JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákon a trestní řád*. 25. vydání. Linde. 2007. ISBN 80-7201-675-4.

Čestné prohlášení

Název práce: Pachatelé majetkové trestné činnosti
Jméno a příjmení autora: David Honéger
Osobní číslo: P08000176

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo.

Prohlašuji, že má bakalářská práce je ve smyslu autorského zákona výhradně mým autorským dílem.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval/a samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

Prohlašuji, že jsem do informačního systému STAG vložil/a elektronickou verzi mé bakalářské práce, která je identická s tištěnou verzí předkládanou k obhajobě a uvedl/a jsem všechny systémem požadované informace pravdivě.

V Liberci dne: 15.04.2011

vlastnoruční podpis

.....

David Honéger

.....

Poděkování

Mé díky patří mé vedoucí bakalářské práce Mgr. Kateřině Thelenové, která mě vedla ke zdárnému konci bakalářské práce. Především děkuji za její neuvěřitelnou trpělivost, cenné rady a konstruktivní připomínky. V neposlední řadě patří díky za vedení, pochopení a pomoc, jenž byla značným přínosem ve zpracování této práce. Když jsem již byl na slepé cestě ve zpracování této práce, právě má vedoucí bakalářské práce mi ukázala cestu k cíli. Děkuji Vám paní Mgr. Thelenová. Spolupráce s Vámi byla pro mne radostí a přínosem, děkuji Vám.

Nemohu opomenout ani svou rodinu a přátele, jejichž pomoc a podpora mne posilovala ve zpracování práce, děkuji Vám za zkušenosti, pomoc a poznatky, které jste mi předal.

Dále děkuji za provedené konzultace k mé práci v oblasti národnostní menšiny Rómů panu Ing. Jozefu Holekovi – koordinátorovi národnostních menšin Libereckého kraje.

Anotace

Tématem předložené bakalářské práce bylo pojednání o *pachatelích majetkové trestné činnosti* v kontextu sociálního vyloučení, kteří mají zkušenost se zneužíváním *psycho-aktivních látek*, jsou recidivní a ohrožení sociálním vyloučením. Autor postupoval metodou analýzy spisové dokumentace, analýzou systémovou, analýzou sekundárních zdrojů a především provedením rozhovorů. Text byl strukturován do teoretické a praktické části práce.

Východiskem pro průzkum práce byli *pachatelé* trestné činnosti jako respondenti průzkumu za zásadního předpokladu, že alespoň 70% *pachatelů* jsou *Romové*, kterého se však nepodařilo průzkumem potvrdit. Avšak bylo ověřeno dalších zásadních předpokladů spojených se sociálním vyloučením. Cílem bylo charakterizovat základní aspekty *majetkové trestné činnosti*, což se povedlo naplnit a identifikovat. Výzkumný vzorek a technika průzkumu byly v dostatečném množství respondentů, u kterých užití techniky vedly k naplnění cíle práce. Hlavním zjištěním bylo charakterizování základních aspektů trestné činnosti jako faktorů sociálního vyloučení. Hlavním doporučením pro praxi je posuzovat jedince individuálně v průběhu řešení trestné činnosti ze strany policie a by se společnost oprostila tzv. labelingu jedinců ohrožených sociálním vyloučením do doby zjištění skutečného stavu.

Klíčová slova: *majetková trestná činnost, pachatel, droga, sociální vyloučení, Rómové*

Summary

The topic of the thesis was a treatise on the *perpetrators of property crimes* in the context of social exclusion, who have experience with the abuse of *psycho-active substances*, and the recurrence risk of social exclusion. By using advanced analysis of the case file analysis system, analysis of secondary sources and especially the implementation of the talks. The text has been structured in theoretical and practical part.

The starting point for the survey work have been the perpetrators of crime as a major survey respondents, provided that at least 70% of the *perpetrators* are *Roma*, who have not managed to confirm the survey. However, it was verified by the other main assumptions related to social exclusion. The aim was to characterize the fundamental aspects of property crime, which managed to meet and identify. Research sample and survey techniques were sufficient number of respondents that have used techniques led to the fulfillment of the work. The main finding was the characterization of the fundamental aspects of criminal behavior as factors of *social exclusion*. The main recommendation for practice is assessed individually in the individual solutions to crime by the police and the company has moved beyond the so-called labeling of individuals at risk of social exclusion by the time the actual state.

Keywords: *property crime, offender, drug, social exclusion, Roma.*

Obsah

1	Úvod	9
2	TEORETICKÁ ČÁST	12
2.1	Metodologie	14
3	Vymezení základních pojmů	17
3.1	Trestný čin.....	18
3.2	Majetková trestná činnost	19
3.3	Krádež	20
3.4	Pachatel trestného činu	22
3.5	Majetková trestná činnost spojená s drogou	23
4	Sociální vyloučení.....	25
5	Droga jako pojem v kontextu sociálního vyloučení.....	27
6	PRAKTICKÁ ČÁST	29
6.1	Cíle a hlavní sociální znaky pachatelů průzkumu praktické části.....	29
6.2	Stanovené předpoklady.....	29
6.2.1	Předpoklad č. 1:	29
6.2.2	Předpoklad č. 2:	29
6.2.3	Předpoklad č. 3:	29
6.2.4	Předpoklad č. 4:	29
6.2.5	Předpoklad č. 5:	30
6.3	Metody a postupy realizace šetření	30
6.3.1	Analýza spisové dokumentace	30
6.3.2	Analýza sekundárních zdrojů	32
6.3.3	Analýza systémová	33
6.3.4	Rozhovor	33
6.4	Popis zkoumaného vzorku a prostředí.....	34
7	Prezentace a interpretace dat.....	37
7.1	Aktivita respondentů při rozhovoru.....	41
7.2	Diskutovaná témata	45
7.3	Interpretace důležitých oblastí	46
8	Vyhodnocení platnosti předpokladů.....	52
	Předpoklad č. 1:	52
	Předpoklad č. 2:	53
	Předpoklad č. 3:	53
	Předpoklad č. 4:	54
	Předpoklad č. 5:	54
9	Závěr.....	55
10	Seznam použité literatury	59
11	Seznam příloh	61

1 Úvod

V současné době je nejrozsáhlejší trestná činnost páchaná na majetku, proto se budu v této bakalářské práci zabývat majetkovou trestnou činností se specifickým zaměřením na trestný čin krádeže a pachateli této majetkové trestné činnosti v sociálním kontextu. Taková trestná činnost je v současné době velmi závažným protispolečenským problémem, který narůstá nejen v četnosti činů, či pachatelů, ale především i novými způsoby jejich páchaní.

Zločin provází člověka a lidskou společnost od jejich nejranějších forem a do značné míry souvisí s biologickou pudovou povahou člověka.¹

Tento sociálně-patologický jev je v rámci předložené bakalářské práce rozebírán ze sociálních hledisek z pohledu kriminologie v sociálním kontextu. Taková problematika je velmi rozsáhlým protispolečenským jevem, se kterým se všichni setkáváme každým dnem, byť nevědomě. V mé profesi se zabývám jevy z pozice policisty, ve formě jejich řešení. Při své profesi se fyzicky setkávám s pachateli krádeže v širokém spektru působnosti v prostředí.

Téma majetková trestná činnost zaobírá velmi širokou škálu trestné činnosti páchané na majetku. Mezi takové patří zejména krádeže, poškození cizí věci či jiné majetkové trestné činnosti. Avšak takové činy jsou dále specifikovány a právně stanoveny různé formy těchto činů a výměry trestů za takové činy. Zabývat se celistvou tematikou majetkové trestné činnosti by bylo velmi rozsáhlé a velmi rozdílně rozebráno, ačkoliv se jedná o obdobné protispolečenské jednání. Vzhledem k tomuto faktu, se zaměřím na určitou část trestné činnosti a to krádeže. Trestná činnost krádeže a její formy páchaní budou stěžejním a rozebíraným tématem této bakalářské práce.

Důvody vzniku kriminálního chování jsou různé, jsou jimi především vrozené dispozice, vlivy prostředí popřípadě situační faktory. Etiologie delikventního chování je multifaktoriální, která je výsledkem interakce mezi komplexem vnějších vlivů a vlastností jedince. Konkrétní trestný čin musíme chápat jako aktuální souhrn třeba vnitřních faktorů a vnějších okolností, popřípadě jednoho z faktorů.²

Pro širokou veřejnost je páchaní trestné činnosti něco nemyslitelného, je to jednání, které považuje za protispolečenské. Spořádaný občan pracuje, odvádí daně, zabývá se rodinou, svými koníčky, a především se zabývá otázkou, jak zabezpečit sebe a své blízké do budoucnosti. Ne však každý je takový, každý jedinec je jedinečný, proto má různá hlediska a pohledy na svět. Pro postupně zvyšující se počet jedinců je páchaní trestné činnosti na denním pořádku. Jedinec se nezabývá otázkou, jak získat legální cestou finanční prostředky pro zabezpečení se, stejně jako

¹ ONDREJKOVIČ, P., a kol. *Sociálna patológia*. Doslov str. 112.

² VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Str. 808

obyčejný spořádaný občan. Mnozí páchají trestnou činnost nejen k zabezpečení se, ale především k opatření si finančních prostředků k možnosti získání alkoholu, cigaret či omamných látek. Každý je jedinečný, proto jsou různé pohnutky, co tyto osoby k páchání trestné činnosti vede. Ne každý pachatel páchá trestnou činnost pro obživu jen kvůli tomu, že se jedná o rychlou cestu k získání materiálního zabezpečení, ale jsou zde i sociální aspekty, které tyto jedince nutí k trestné činnosti.

Pracuji jako inspektor u Policie České republiky již 7. rokem. Vyzkoušel jsem si službu vlasti na Oddělení hlídkové služby po dobu 3 let, kde jsem měl možnost se setkat přímo jako první v dané situaci s pachatelem trestné činnosti do doby, než byl předán k provedení dalších úkonů obvodnímu oddělení popřípadě Službě kriminální policie a vyšetřování. Po ukončení služby na Oddělení hlídkové služby jsem přestoupil na Obvodní oddělení Vápenka, kde pracuji i v současné době. Zde se setkávám obdobně s pachateli trestné činnosti jako na Oddělení hlídkové služby, ale zde je má služba obohacena o veškerou administrativu s tím spojenou a především vyřešení trestné činnosti. Mezi nezbytné úkony inspektora policie patří zejména provedení výslechu osoby podezřelého. Převážně není jednoduché s takovým jedincem hovořit o věci, podstatná část se uzavře do sebe či odmítá svou trestnou činnost, ale je zde i část pachatelů, kteří dají na to jakým způsobem je s ním hovořeno. Barva hlasu a především proniknutí do jeho sociálního života, pomáhá v rozhovoru ale i při výslechu k objasnění trestné činnosti. Z policejního hlediska je striktně dáno, že policista musí jednat profesionálně na nestraně a především hájit zájmy společnosti. Do takové však patří i osoba pachatele. Rozebráním podnětů, příčin a porovnání důsledků sociálního života pachatele je v mnohých případech velmi podstatné. Nejen k projednání věci v době zajišťování důkazů ale zejména u soudního řízení k rozhodnutí ve věci a naložením s osobou pachatele k výměře trestu. Ze své zkušenosti vycházím i s předpokladem, že převážná část pachatelů majetkové trestné činnosti byly osoby sociálně vyloučené, resp. Rómové. Fakta byla u těchto osob velmi značně obdobná, příčiny jejich jednání a jednání samotné bylo prováděno trestnou činností krádeže, kterou považovaly za nejsnadnější způsob opatření si materiálního zabezpečení.

Cílem bakalářské práce je charakterizovat základní aspekty majetkové trestné činnosti. Dílčími cíli bakalářské práce jsou zjištění důvodů a motivů majetkové trestné činnosti u vybraného vzorku respondentů, především charakterizovat osobu pachatele této činnosti v oblasti krádeže ze sociálního hlediska. Docílit ověření předpokladů za pomoci průzkumu a dalších metod, že pachateli krádeže jsou především lidé ohrožení sociálním vyloučením. Vzhledem k tomu, že pracuji jako policista na území města Liberec, budu zde rozebírat popsanou problematiku majetkové trestné činnosti pachatelů v této lokalitě a ve věku zkoumaných osob

15-30 let. K průzkumu jsou užity základní metody a techniky průzkumu, mezi které patří zejména šetření, analýza dokumentace. K průzkumu jsem užil metody sekundární analýzy se zaměřením na konkrétní osoby pachatelů, analýzy kriminálního chování v sociálním kontextu a studování spisové dokumentace. Dále jsem užil metody rozhovoru a analýzy rozhovorů.

Podrobnější analýze metody zpracování předložené bakalářské práce je věnována kapitola teoretické části metodologie, aby mohly být vysvětleny všechny okolnosti sběru dat, která jsou interpretována v této práci.

2 TEORETICKÁ ČÁST

Cílem a obsahovou složkou této teoretické části je poukázání, vysvětlení a seznámení se s určitými specifiky majetkové trestné činnosti krádeže. Vzhledem k rozsáhlosti majetkové trestné činnosti se zde zabývám trestnou činností zaměřenou na krádež. Jelikož trestná činnost krádeže je dle dostupných statistik a mých zkušeností z profese policisty, velmi rozsáhlou a četnou trestnou činností pachatelů v majetkové oblasti. Z široké škály trestné činnosti proti majetku, jsem vybral a dále rozebral trestnou činnost krádeže, která je páchána především lidmi ohroženými sociálním vyloučením, s drogovou zkušeností či závislostí, a alespoň ze 70 % osobami, které se hlásí k rómskému etniku, převážně muži ve věku 15-30let.

Uvedení této studie je zaměřené na fakta z kriminalistické, právní ale i sociologické oblasti, která jsou podložena nejen příslušnou literaturou ale i statistickými údaji a provedeným průzkumem.

V trestním právu je třeba dodržení a uznávání stanovených pravidel a zásad, především uznávání právních norem, zákonů a předpisů. Vzhledem k tomu, že trestní právo je právo zákonné, čímž rozumíme prameny jako zákony trestního práva, ve kterém platí určité zásady trestního práva, mezi které patří zejména výše uvedené zásady, které tvoří jeden z pilířů právního státu. Uvedené zásady jsou promítnutím principu legality veřejné moci do trestního práva, a jsou považovány za pravidla vyjádřená v ústavněprávní úrovni. První formulace byla uvedena v rakouském všeobecném zákoníku o zločinech a trestech r. 1787.³

Trestní právo je vyjádřeno několika dalšími základními prameny, které stanovují práva a povinnosti osob, jak právníckého tak i fyzického charakteru. Jejich dodržování je vyžadováno společností. Za jejich nedodržení jsou společností ukládány sankce jedinci, který se takového jednání dopouští.

Pachatelé trestné činnosti často jsou velmi dobře seznámeni se svými právy, na co mají právo, co proti nim může být užito ze strany práva, co jim za určité protiprávní jednání hrozí. Jednají tak ze své zkušenosti především ze znalostí získaných od dalších osob pohybujících se v trestní rovině. Mnozí sice znají, na co mají právo, co jim hrozí za takové trestné činy, ale i tak se dopouští trestné činnosti. Argumentují fakty o nepřevýšení způsobené škody do 5000,-Kč, ačkoliv část si neuvědomuje nebo si nedává do souvislosti fakt, že k trestnému činu často není třeba převýšení způsobené škody v hodnotě nad 5000,-Kč v majetkové linii. Jejich nové zjištění, že se nedostatečnou znalostí zákona dopustili trestného činu, je pro pachatele velkým překvapením. Dle však mé praxe tomu tak trvá jen několik minut, kdy je prvně provázen jedinec – pachatel fází popírání do doby smíření se s realitou. Takovému zjištění se dostává mnohým

³ IURIDICTUM – Encyklopedie o právu. *Nullum crimen sine lege*. [online 15-03-2011].

pachatelům trestné činnosti v jejich recidivní činnosti. S účinností od 1.ledna 2010 vešla v platnost novela trestního zákona pod novým názvem Trestní zákoník. Novelizace nespočívala jen v uvedení nových trestných činů ale i v úpravě jednotlivých ustanovení trestných činů, dále také především ve stanovení nových sankcí. Z mé praxe z pozice policisty jsem se nejvíce setkal s pachateli majetkové trestné činnosti rómského etnika. Jednalo se především o jedince, kteří byli již ve výkonu trestu odnětí svobody za majetkovou trestnou činností a mají zkušenost s užíváním psycho-aktivních látek. Dle dostupných statistik a provedeného průzkumu, zejména dle mé praxe, lze předpokládat, že se majetkové trestné činnosti dopouští především muži ve věku 15-30let, ve větší míře muži rómského etnika.

Pokud bychom se zaměřili na formy trestné činnosti pachatele proti majetku, můžeme tak konstatovat trestnost činu dle zákona. Samozřejmě takové formy jsou jednotlivými ustanoveními trestního zákoníku pro celou škálu trestné činnosti. Mezi takové formy patří zejména příprava trestného činu, pokus trestného činu a dokonaný trestný čin. Forma trestné činnosti je důležitým stádiem trestného činu. Jejich postih je různý, od preventivního postihu až k trestu přiměřenému k trestnému činu spáchaného jedincem, tedy aspoň dle obecných zásad a dle zdravého rozumu by tomu tak být mělo.

2.1 Metodologie

Oblastí průzkumu bakalářské práce jsou základní vybrané sociální charakteristiky osob pachatelů majetkové trestné činnosti formou krádeže.

Metodologie bakalářské práce vychází z formulace hlavního předpokladu stanoveného pro vybraný vzorek respondentů, kdy ve vybraném vzorku respondentů předpokládáme, že krádeže jsou páčány alespoň v 70 procentech osobami vykazující znaky sociálního vyloučení. Vzorek respondentů byl vybrán na území města Liberec v analyzovaném vzorku o počtu 50 respondentů. Analyzovaný vzorek respondentů je vybrán dle obdobných a jim společných sociálních specifíků, ke kterým patří sociální vyloučení, užívání psycho-aktivních látek, trestná činnost krádeže.

Další specifikace vzorku respondentů je součástí praktické části této bakalářské práce.

Abychom mohli dojít k samotnému průzkumu, je třeba v teoretické části ukotvit problém páčání trestného činu krádeže v základní terminologii, kterou lze využít v rámci několika vědních disciplín. Těmi hlavními úhly pohledu užívanými v předložené bakalářské práci jsou tři pojetí: kriminologické (včetně pohledu kriminalistiky), aktuálně platná legislativa a sociologické.

Z kriminologického hlediska je důležité pochopit a charakterizovat osobu pachatele trestné činnosti, ale i osobu oběti samotnou. Kriminologie, jako nauka multidisciplinární, považuje kriminalitu za sociálně patologický jev, který svou podstatou zasahuje do různých vědních oborů. Jsou jimi například sociologie, psychologie, psychiatrie, kriminalistika či pedagogika. Kriminologie je důležitá především pro získání poznatků kriminality a jejich souvislostí. Pro mě jako policistu je především důležité specifikovat spáchaný čin, zajistit veškeré potřebné důkazní prostředky, provést k tomu nezbytná opatření a zejména zajistit osobu pachatele. Což poslední bod tohoto je důležitý pro oběti a pro společnost. Důležitým aspektem je především pro policii ale i pro společnost, prevence a předcházení trestné činnosti. Kriminologické hledisko je důležité v prokazování osobě pachatele jeho trestnou činnost, zajistit takové množství důkazního prostředku, které vede k řádnému objasnění věci. Tuto disciplínu považuji za velmi důležitou, jelikož zasahuje do různých vědních oborů, které mezi sebou se velmi úzce prolínají. I jedna menší stopa je mnohdy stěžejním a rozhodujícím faktem ke správnému nasměrování činnosti orgánů v trestním řízení, které mohou fakta využít ve prospěch společnosti. Důkazní materiál je zajišťován dvojím způsobem, a to přímo a nepřímo. Přímým způsobem je myšleno bezprostředně, přímým pozorováním následků, na materiálních objektech vlastními smysly čili ohledáním. Ohledání je specifická činnost policisty. Nepřímým způsobem pak rozumíme zprostředkovaně, např. z výpovědí. Zjištění a následné zajištění stop je důležité

pro orgány činné v trestním řízení ve stádiu dokazování. Stopy jsou vyhodnocovány a zkoumány kriminalisticko-technickou činností, resp. expertízou. Což je metoda kriminalistické praxe představující proces vydělování informací z kriminalistických stop a jiných důkazů, jejich zpřístupnění pro pochopení a využití v kriminalistické i soudní praxi.⁴ Zajištění místa činu a především ohledání místa činu, je jedním z neopakovatelných úkonů, které nám dávají obraz, jakým způsobem byl čin proveden. Zejména zjišťujeme modus operandy. Zjištěná fakta a stopy dokazují přítomnost a charakter provedení činu, zejména způsob provedení bývá často dle dispozic pachatele proveden určitým způsobem. Osoby s nižším intelektem či materiálním zabezpečením, si obvykle vybírají náhodné snadné objekty k trestné činnosti. Pachatelé majetkové trestné činnosti ohrožení sociálním vyloučením si opatřují prostředky pro svou existenci nebo získání prostředků k zajištění si přísunu psycho-aktivní látky.

Dalším východiskem této bakalářské práce je oblast legislativní úpravy trestné činnosti. Trestná činnost je charakterizována platnými právními normami, zejména je stanovena trestním právem České republiky. Při nedodržení pravidel a norem společnosti, je osoba pachatele v nižší formě sankcionována pouze formálně společností. Trestná činnost, která má znaky činu dle trestního zákona či nabyla znaky přestupku, je však sankcionována dle platných zákonů, kterým je zejména Trestní zákoník a Přestupkový zákon. Z hlediska trestního práva je striktně stanoveno co je vlastně trestné a jakým způsobem je naplněna skutková podstata trestného činu, k tomu je odvozena i odpovědnost za provedený čin a stanoveny tresty za spáchání takových činů. V současné době Trestní zákoník upravuje pojem „trestný čin“, tento je rozdělen a specifikován Trestním zákoníkem jako přečin či zločin. Tyto protiprávní činy jsou rozdílné v závažnosti ve spáchání trestného činu a dle toho je i odvozena trestní sazba za takový čin. Co není stanoveno Trestním zákoníkem a nenaplní skutkovou podstatu trestného činu, ale je trestné, je stanoveno jiným platným zákonem, v mírnější formě je tomu Přestupkovým zákonem. Je však důležité si uvědomit, že trestní právo České republiky je rozděleno na trestní právo procesní a hmotné. Trestní právo hmotné je stanoveno Trestním zákoníkem⁵, ten jasně stanovuje a upravuje, co je trestné, jaká je trestní sazba a veškeré k tomu spjaté zákonné náležitosti. Trestní právo procesní stanovuje postup orgánů činných v trestním řízení při odhalování, stíhání a trestání trestných činů. Tyto dva základní prameny práva jsou doplňovány o další, kterým je zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže⁶ a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů některých zákonů. Dalším důležitým zákonem je zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České

⁴ PORADA, V., Kriminalistika. Doslov str. 227-8.

⁵ Zákon č. 40/2009 Sb., Trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

⁶ Zákon č. 218/2003Sb, o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů

republiky⁷. Do data 31.12.2009 byl v účinnosti Trestní zákon, který byl novelizován pod jménem Trestní zákoník. V novelizaci došlo k dosti zásadním změnám a úpravám, které ovlivňují a stanovují různá fakta. V době spáchání trestného činu je posuzováno protiprávního jednání dle zákona v tu dobu platného. Pokud vyjde najevo toto protiprávní jednání po změně zákona či určité novelizaci, je posuzováno protiprávní jednání pachatele dle ustanovení zákona, které je příznivější pro pachatele. Novelizací vzniklo několik nových ustanovení protiprávního jednání, ale také přibylo nových trestů, jejich uzákoněním bylo pro mnohé pachatele převážně dosti příznivé.

Pro názornost: do konce roku 2009 bylo považováno řízení motorového vozidla bez řidičského oprávnění za trestný čin dle §180d tr. zákona. Za tento skutek bylo značné množství lidí uvězněno. S nabytím právní moci a účinnosti Trestního zákoníku, bylo přezkoumáno jejich jednání, a mnohé vězněné za tento skutek bylo nařízeno propustit. Pokud si uvědomíme, že vozidlo je v rukou takového jedince zbraň, když není schopen plně vozidlo řídit, co všechno může takový jedinec spáchat. Dle současné platné normy a zákona je tento skutek považován za pouhý přestupek.

Novelizací právních předpisů, zejména trestního zákona, došlo k úpravě trestních sazeb a zavedení nových alternativních trestů. Vzhledem k naplněnosti českých věznic je zavedení alternativních trestů velkým přínosem, je pak zde možnost neuvěznění pachatelů a jejich následné kontroly. Novelizací trestního zákona došlo při posuzování recidivy krádeže ve spojení s předešlou trestnou činností loupeže, že krádež návazná na loupež, spáchaná podle nenovelizovaného zákona není recidivou pro trestnou činnost krádeže. Tento fakt „pomohl“ pachatelům krádeže pro posuzování s nižší trestní sazbou.

Ve zkoumání osoby pachatelů, resp. zkoumání sociálního života jednotlivce či celé společnosti, zasahujeme do společenské vědy jménem sociologie. Tato věda se zabývá zkoumáním jednání lidí ve společnosti a sociálních vazeb s ní spojených. Předmětem této bakalářské práce jsou zejména rizika sociálního vyloučení. Pokud budeme hovořit o sociálním vyloučení, musíme si uvědomit fakt, že tento stav či fenomén, zasahuje do soudobé společnosti v tzv. chudobě. Kdy současný způsob života nutí jedince k určitému jednání tak, aby byli schopni setrvat a určitým způsobem se zajistit. Sociálně vyloučení jsou často na první pohled rozeznatelní od ostatních občanů. Nálepkováním nebo-li labelingem označujeme a považujeme tyto osoby za nepřizpůsobivé již svým vzhledem. Mnozí však propadli „nevině“ na sociální dno z určitých důvodů. Takové důvody jsou u mnohých velmi odlišné a individuální. Ze sociologického hlediska je důležité brát v potaz rizikové faktory jednání osoby. Seskupení

⁷ Zákon č. 273/2008, o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů

sociálních událostí může mít za následek podstatnou změnu v běžném způsobu života, které vedou k životní krizi. Z tohoto hlediska je zřejmé, že do takové situace se může dostat každý, ačkoliv by toto mohl v některých situacích zabránit sám. Bádání a hledání správné cesty, především její dlouhodobost a případné prohloubení životní krize, má za následek rezignaci v nápravě a smíření se s takovou životní situací. Takovou situaci poté jedinec považuje za normální způsob života ve společnosti.

Význam sociologie spočívá v této bakalářské práci v tom, že jednání lidí ve společnosti či o její struktuře v sociální interakci jedinců a skupin ohrožených sociálním vyloučením, mají různé aspekty a fakta k páchání majetkové trestné činnosti. Jejich sociální změna ve společenském systému vzbuzuje pohoršení ve společnosti. Ať se o jedná státní systém se sociálně vyloučeným nebo pachatelem trestné činnosti. Toto je společností uznávané jako vážné porušení pravidel a obecně uznávaných norem, zejména zákonů a právních předpisů. Sociologické aspekty jsou vázány především ke zkoumanému vzorku respondentů a kontextu sociálního vyloučení.

Na základě uvedených hledisek je rozebrána problematika pachatelů majetkové trestné činnosti za použití metod a technik v sociálním kontextu, které vedou k inspirativnímu pohledu a nahlédnutí do uvedené problematiky.

3 Vymezení základních pojmů

Jak bylo uvedeno výše společnost uznává dodržování pravidel a norem od každého jedince, což platí uzákoněnými fakty, kdy jejich porušení společnost dle předem stanovených trestů trestá. V zákoně jsou stanovená jednotlivá protisociální jednání, která mají striktně stanovené hrozící tresty za spáchání takového protisociálního jednání. Trestná činnost je charakterizována dle několika různých hledisek, k té nejdůležitější je závažnost spáchání takového činu. Za určitý spáchaný čin je stanovena hranice trestu. Protisociální jednání dle mírnosti spáchání může být charakterizováno jako přestupek, což by bylo projednáváno dle Přestupkového zákona. K závažnější trestné činnosti však je již stanoven pojem trestný čin, který je charakterizován závažností spáchání a tomu i odpovídající vyšší tresty. Do 31.12.2009 byl v účinnosti trestní zákon č. 140/1961Sb., jehož novelizace, která nabyla v účinnosti dnem 1. ledna 2010, trestní zákoník č. 40/2009 Sb., má mnoho změn oproti původnímu zákonu. Novela obsahuje nové protiprávní činy, je zde jiné hledisko pohledu na trestný čin dle právního pojetí, a především jsou zde stanoveny i odlišné hranice trestů za takové činy. Vzhledem k tomu, že

novela obsahuje mnohé změny, uvedu zde pouze několik významných změn pro tuto bakalářskou práci. Jedná se tak o stanovení nových trestných činů, které jsou děleny dále dle závažnosti na přečiny a zločiny. Novela postihla i změnu ve stanovení hranic trestní sazby.

Vzhledem k tomu, že respondenti této bakalářské práce jsou vybráni dle spisové dokumentace za období spáchání majetkové trestné činnosti v letech 2008-2010, bude zde pracováno dle původního znění zákona ale i jeho novelizace.

Abychom mohli plně porozumět charakteru této práce, je nutné si uvést a vymezit základní pojmosloví.

3.1 Trestný čin

Základním rozdílem mezi trestním zákonem a jeho novelou je charakteristika pojmu „trestný čin“. Trestným činem dle trestního zákona je pro společnost nebezpečný čin, jehož znaky jsou uvedeny v tomto zákoně.⁸ Novela tohoto zákona, tj. Trestní zákoník, udává, že „trestným činem je protiprávní čin, který zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.“⁹ Pojem trestný čin byl dále specifikován a rozdělen dle závažnosti¹⁰ páčání trestné činnosti.

Toto dělení je zákonem stanovené v trestním zákoníku v jednotlivých ustanoveních¹¹, a to v ustanovení §13, kde je vymezen trestný čin jako protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný, čímž musí být splněna podmínka, že takový čin vykazuje znaky v trestním zákoně. Aby byla splněna podmínka spáchání trestného činu, je třeba k trestní odpovědnosti úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti. Dále v ustanovení §14, kde je specificky rozdělen pojem, trestný čin. Trestný čin dělíme na přečiny a zločiny. Přičemž přečiny rozumíme všechny nedbalostní trestné činy a takové úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let. Za zločiny považujeme dle zákona všechny trestné činy, které nejsou podle trestního zákona považovány za přečiny. Za zvlášť závažné zločiny považujeme dle zákona úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let. Trestný čin má své kategorie, které jsou posuzovány z kriminologického hlediska tak, aby byly pochopitelné dle právních znaků své podstaty. Mezi takové kategorie řadíme¹² :

⁸ Doslov § 3/1 zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů.

⁹ Doslov §13 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰ Doslov §14/2,3 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

¹¹ Příloha č.1 – znění ustanovení §13 a §14, trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů

¹² IURIDICTUM - Encyklopedie o právu – *Kategorie u trestného činu*. [online 01-02-2011]

- **Objekt trestného činu a předmět útoku** - označuje v trestním právu množinu znaků, jež charakterizují předmět ochrany trestního práva hmotného, tedy to, co je trestním právem hmotným chráněno ve vztahu k trestnému činu.
- **Objektivní stránka trestného činu** - v sobě zahrnuje způsob spáchání trestného činu a jeho následky.
- **Subjekt trestného činu a osobnost pachatele** - je trestně odpovědná fyzická osoba, která spáchala trestný čin. Pachatelem může být fyzická osoba nikoliv právnická. Pachatel musí dosáhnout 15 let a musí být příčetný, mladistvý musí být rozumově a mravně vyspělý.
- **Subjektivní stránka trestného činu** - vyjadřuje vnitřní, duševní vztah pachatele k trestnému činu a jediným povinným obligatorním znakem je zavinění. Zavinění má dvě formy a to úmysl a nedbalost.

Pochopili jsme, co jsou kategorie trestného činu, které jsou rozděleny systematicky v oblasti práva vázané k trestnému činu, tedy stručné označení kriminalistických faktů. Doposud je vysvětlen pojem trestný čin a jeho kategorie, nedílnou součástí je k těmto pojmům trestná činnost. Jak jsem uvedl výše v metodologii mé bakalářské práce, uvedu zde trestnou činnost proti majetku tak, abychom systematicky spojili základní fakta trestného činu s trestnou činností proti majetku.

3.2 Majetková trestná činnost

Trestná činnost proti majetku je v současné době velmi rozmanitý a rozšířený problém společnosti. Má široké pole druhů trestných činů, které jsou stanoveny v Trestním Zákoníku v hlavě páté. Jednotlivé trestné činy proti majetku jsou stanoveny ve zmiňovaném zákoně v ustanovení §205-§232. Široká škála trestných činů zaměřená na hmotný či nehmotný majetkový zisk zaobírá značnou různorodost skutkové podstaty. Škála majetkové trestné činnosti zaobírá nejen neoprávněné užívání cizí věci, ale i různá poškození, lichvy ale také různé pletichy. Předmět zájmu je velmi rozsáhlý, mnohé trestné činy proti majetku jsou zaměřeny především k běžným movitým i nemovitým věcem, mezi takové můžeme řadit motorová vozidla, alkohol, finanční prostředky, a další. K nemovitému zisku řadíme zejména Poškození záznamu v počítačovém systému a na nosiči informací a zásah do vybavení počítače z nedbalosti dle §232 zmíněného zákoníku, jiné pletichy v počítačových systémech a výpočetní technice dle §§203-231 zmíněného zákoníku, neoprávněný odběr plynu či elektřiny, jehož předmět zájmu je sice nehmotný, ale je kvalifikován jako krádež v přestupkové formě či přečinu.

Majetkovou trestnou činnost můžeme dělit dále dle různých kritérií z hlediska kriminalistického či právního. Právním hlediskem rozumíme **krádež prostou**, čímž rozumíme např. odcizení volně odložené věci, či **krádež kvalifikovanou**, čímž rozumíme např. vloupání. Samozřejmě je zde důležité uvědomit si interakci pachatel a předmět zájmu v různých hlediscích. Pachatel může formou trestné činnosti např. způsobit škodu na majetku poškozením, krádeží či neoprávněným nakládáním nebo držením, popř. užíváním určitého prostředku. Spektrum trestné činnosti proti majetku je proto tak velké, že se zde zaměřím pouze na krádež s jejími různými specifiky. Způsoby provedení jsou postupem častěji prováděny s vyšší agresí. Konkrétně pojem krádeže je rozebírán v následující stati.

3.3 Krádež

V novele trestního zákona, tj. v trestním zákoníku je krádež zákonem stanovena v ustanovení §205. Krádež je velmi rozšířeným způsobem majetkové trestné činnosti, záleží však na závažnosti, rozsahu a způsobu provedení trestné činnosti. Dle daných kritérií je pak zřejmé a dle zákona jasné, jaká právní norma či zákon spáchaný skutek upravuje. Obecně dle Přestupkového zákona platí, že krádeže prosté způsobené škody do 5000,-Kč jsou právně kvalifikovány jako přestupek. Upraveno je to v Přestupkovém zákoně č. 200/1990Sb., ve znění pozdějších předpisů.

V ustanovení §50 zmíněného zákona je stanoveno¹³, za jakých okolností se subjekt dopustí přestupku. Subjekt se dopustí přestupku v případě, kdy:

- ✓ úmyslně způsobí škodu na cizím majetku krádeží, zpronevěrou, podvodem nebo zničením či poškozením věci z takového majetku nebo se o takové jednání pokusí,
- ✓ úmyslně neoprávněně užívá cizí majetek, nebo si присвоjí cizí věc nálezem nebo jinak bez přivolení oprávněné osoby,
- ✓ úmyslně ukryje nebo na sebe nebo jiného převede věc, která byla získána přestupkem spáchaným jinou osobou, nebo to, co za takovou věc bylo opatřeno.

Za takový přestupek dle zmíněného ustanovení lze uložit pokutu do 15000,-Kč.¹⁴

Závažnějším činem krádeže je trestný čin krádeže¹⁵ dle trestního zákoníku. O trestný čin krádeže se jedná, pokud byla naplněna skutková podstata trestného činu dle ustanovení §205 zmíněného zákona a byla splněna určitá kritéria. Pachatel se dopustí trestného činu krádeže, kdy si присвоjí cizí věc tím, že se jí zmocní, a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoliv nepatrnou,

¹³ Příloha č.1 – ustanovení §50 Přestupkového zákona.

¹⁴ VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení*. Ustanovení §50

¹⁵ Příloha č.1 – Trestný čin krádeže

čili škodu dosahující nejméně 5000,-Kč. Dále po překonání překážky vloupáním, nebo se bezprostředně po činu pokusí uchovat si věc násilím nebo pohrůzkou bezprostředního násilí, krádeže věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, nebo čin spáchá na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace osob, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.¹⁶

V případě recidivy zmocnění si neoprávněně věci, nebo-li spáchaného takového činu krádeže, za který byl pachatel v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta. Toto ustanovení bylo původně před novelizací zmíněného zákona vedeno v prvním odstavci, tj. trestní sazba za takový čin byla nižší než je stanovena dle novely zákona, a to ze 2 na 3 roky. V případě způsobení větší škody krádeží, tj. nejméně dosahující 50000,-Kč, bude pachatel potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem.

Za závažnější trestnou činnost krádeže považujeme znění čtvrtého odstavce zmíněné ustanovení, kde trestní sazba odnětí svobody je v rozsahu na dvě léta až osm v případě, pokud spáchá čin krádeže jako člen organizované skupiny, spáchá-li takový čin za stavu ohrožení státu nebo za válečného stavu, za živelní pohromy nebo jiné události vážně ohrožující život nebo zdraví lidí, veřejný pořádek nebo majetek, nebo způsobí-li takovým činem značnou škodu. Za živelné pohromy považujeme povodně, zemětřesení a další obdobné přírodní pohromy. Jako závažnou trestnou činnost krádeže, se považuje krádež, při níž je způsobena škoda velkého rozsahu, tj. škoda dosahující nejméně částky ve výši 5000000,-Kč. Za takový čin bude pachatel potrestán odnětím svobody na pět až deset let. Stejně tak bude potrestán, spáchá-li takový čin v úmyslu umožnit nebo usnadnit spáchání trestného činu vlastizrady (§ 309), teroristického útoku (§ 311) nebo teroru (§ 312). Příprava trestného činu krádeže je trestná a je posuzována stejně, jako by byl čin dokonán.

Krádeže se dopustí pachatel, v zákoně stanoveno subjektem trestného činu, označeno slůvkem „kdo“. K tomu, abychom pochopili a charakterizovali osobu pachatele, musíme poznat základní charakteristiku pachatele. Charakteristika osoby pachatele z různých hledisek, jak z oblasti kriminologie, tak sociologie je popsána dále.

¹⁶ Příloha č. 1 – Trestný čin krádeže, §205 Trestního zákoníku

3.4 Pachatel trestného činu

Kriminologie pod pojmem pachatelé chápe nejen osoby, které se dopustily činů označených zákonem jako trestné činy, ale i některé osoby, které orgány činné v trestním řízení trestně nestíhají. Osobnost pachatele je v kriminologii (stejně jako v psychologii) nejčastěji chápána jako organický celek duševního života člověka zahrnující jak bibliografický základ jedince, tak i společenské podmínky jeho života včetně společenských vztahů.¹⁷

Dle míry zavinění a způsobu provedení je pachatelem trestného činu taková osoba, která dle zákona naplnila znaky skutkové podstaty trestného činu nebo jeho pokusu či přípravy, je-li trestná. Pachatelem trestného činu je subjekt, který má dané splněné dané znaky, tj. je fyzickou osobou, přičetná a je starší 15ti let.

Trestní zákon pamatuje i na takové osoby, které se přímo nedopouští předmětné trestné činnosti, ale užijí k tomu jinou osobu či se podílí jen částečně, popřípadě jsou jejím strůjcem či návodcem. U pachatele trestného činu se musí brát v potaz dle zákona pro stanovení trestní odpovědnosti k jeho věku a přičetnosti. Zde se uplatňuje zásada odpovědnosti za spáchání trestného činu, tj. trest za trestný čin smí být uložen pouze pachateli spáchaného trestného činu, který byl za takový trestný čin uznán vinným.

Pachatele trestné činnosti můžeme charakterizovat ze sociologického hlediska jako nositele antisociálního či disociálního chování. Chápeme tím chování, které je zaměřeno proti společnosti, proti normám a hodnotám. Disociální chování má převážně kriminální charakter s tím rozdílem od antisociálního chování, že nositelé si uchovávají často většinu sociálních norem.¹⁸ Pachateli z hlediska sociální patologie hrozí sociální exkluze, kterou definujeme jako jev, který se týká všech oblastí společenského života. Takovými oblastmi jsou chudoba, bezdomovectví, vzdělanostní charakter a případně i nezaměstnanost. Exkluzi pachatele můžeme charakterizovat jako situaci, pro kterou není člověk z uvedených oblastí participovat běžných činností života ve společnosti v běžných činnostech soudobé společnosti, a tím dochází k jeho vyloučení.¹⁹

Pachatelé trestné činnosti mívají nižší sociální citlivost, neberou tak ohled na ostatní²⁰. Mají tendenci ke zjednodušenému sociálnímu hodnocení. Mají jiný žebříček uznávaných hodnot. Jejich chování bývá typické bezohledností, asertivností až agresivitou při prosazování vlastních cílů. Mají sklon reagovat impulzivně a nemají zábrany. Člověk je jedinečný, proto je vytvořeno určité dělení pachatelů dle typů. Riziko nepřiměřeného chování může být dáno vrozenou

¹⁷ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J., *Kriminologie*. Doslov str. 113.

¹⁸ SOCHŮREK, J. *Vybrané kapitoly ze sociální patologie*. I díl. Str. 18

¹⁹ THELENOVÁ, K. *Úvod do romistiky*. Přednáška TU Liberec ze dne 04-03-2011

²⁰ VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Pachatel. Str. 812-814.

poruchou osobnosti, psychickým onemocněním či postižením, případně odlišnou životní zkušeností, která se projeví patologickou socializací. Dle těchto faktů, lze rozdělit pachatele do čtyř typů.²¹

Mezi tyto typy řadíme:

- Pachatel, který se dopustil trestného činu prvně, jeho čin se neopakuje. Jeho osobnostní složka nebývá narušena, za svůj čin se tak cítí vinen.
- Pachatel, který páchá trestnou činnost z důsledku psychické poruchy. Tito pachatelé nedokáží rozlišit přiměřené orientace v situaci, neumějí odlišit přijatelné a nepřijatelné chování.
- Pachatel, který je defektně, popř. nedostatečně socializovaný. Neřídí se obecně platnými normami a nedovede uspokojivě ovládat své chování. Jedná se o osoby disociální, které jsou ohroženi vysokým rizikem nedostatečné socializace.
- Deviantně, odlišně socializovaný typ, do této skupiny patří příslušníci jiného etnika a určitých sociálních skupin. Jedná se o pachatel delikventního chování, podmíněné sociokulturními vlivy.

Za stanoveného cíle bakalářské práce, který se vztahuje ke zkoumání majetkové trestné činnosti, můžeme charakterizovat základní aspekty majetkové trestné činnosti. Tyto činnosti jsou však páchány pachateli, kteří jsou ohroženi sociálním vyloučením nebo majetkovou trestnou činností páchají pro získání prostředků k opatření si psycho-aktivní látky. Mnozí pachatelé trestné činnosti proti majetku jsou nebo byli drogově závislí nebo mají určitou zkušenost s užíváním takových látek. Vzhledem k faktu užívání drog, je spojena i trestná činnost, o které pojednávám následně.

3.5 Majetková trestná činnost spojená s drogou

Drogy jako soudobý největší problém společnosti, se staly nejen problémem pro dospělé uživatele či širokou veřejnost, která bojuje proti tomuto problému, ale pro mladistvé. Ve spojení s klesající věkovou hranicí těch osob, jsou základní premisy hrozby ve zneužívání a jejich plošným šířením stále radikálnější drogy²², zejména široké škály zneužívaných látek. Velkým problémem v drogové sféře je organizovaný zločin, který spočívá ve výrobě a distribuci drog. Neopomenutelný je fakt, že takové látky značně poškozují fyzické a duševní zdraví obyvatelstva.

²¹ BLACKBOURN, 1993; NETÍK A NETÍKOVÁ, 1994; ČÍRTKOVÁ, 1998

²² SOCHŮREK, J. Vybrané kapitoly ze sociální patologie. II. díl. Str. 19-31

Ve shrnutí musíme konstatovat, že drogy jsou problémem sociálním, zdravotnickým a kriminologickým. Drtil²³ uvádí, že drogová závislost je „psychický a někdy také fyzický stav, vyplývající ze vzájemného působení mezi živým organismem a drogou, charakterizovaný změnami chování a jinými reakcemi“. ²⁴ Členění drog²⁵ a jeho názvosloví je velmi různé a obsáhlé. Drogy nazýváme psycho-aktivními látkami, které mají rychlý vliv na chování, vědomí a náladu člověka. Z hlediska sociálně patologického je nutné konstatovat, že závislost na psychotropních látkách a jejich zneužívání se jeví jako kriminogenní faktor. Drogová závislost je sociálním problémem z důvodu toho, že značně ovlivňuje život lidí.

Zneužívání psycho-aktivních látek značně ovlivňuje sociálně deviantní nebo patologické chování. Z daného hlediska dělíme trestnou činnost dle Sochůrka do pěti skupin²⁶:

- ✓ organizovaná trestná činnost výrobců a distributorů drog, chápeme jí jako nedovolenou výrobu a distribuci psycho-aktivních látek,
- ✓ trestná činnost páchaná pod vlivem drog, pod vlivem drogy páchání trestné činnosti, je třeba brát v potaz okolnosti vylučující protiprávnost,
- ✓ trestná činnost páchaná za účelem získání drogy, specifické páchání trestné činnosti, převážně krádeže poškození cizí věci,
- ✓ trestná činnost páchaná na samotných toxikomanech – vydírání, využívání, sexuální zneužívání toxikomanů a nucení k prostituci za účelem opatření si drogy příp. finančních prostředků
- ✓ trestná činnost jako důsledek zneužívání drog, pro svoji neschopnost ovlivněním drogy, nejsou schopni vykonávat běžnou činnost a jsou tak nuceni k páchání trestné činnosti, nejběžněji ke kapesním krádežím.

Majetková trestná činnost spojená s drogovou závislostí nebo drogovou zkušeností, je vzhledem ke kriminogenním a sociologickým faktorům dále rozebírána. Pod vlivem drogy je riziko nebezpečného agresivního chování. Důsledky páchání trestné činnosti jsou získání si materiálních prostředků k opatření drog, případně opatření si finančních prostředků k životu jedince. Majetková trestná činnost a drogová problematika jsou často úzce spojeny. Pachatelé majetkové trestné činnosti a drogově závislé osoby jsou ohroženy sociálním vyloučením, proto se budu těmito fakty dále zabývat v následující kapitole.

²³ DRTIL, J. *Aktuální drogové závislosti*. Praha 1978

²⁴ DRTIL, J. *Aktuální drogové závislosti*. str. 17

²⁵ Příloha č. 2 – členění psycho-aktivních látek

²⁶ SOCHŮREK, J. *Vybrané kapitoly ze sociální patologie*. II.díl, str. 27-28

4 Sociální vyloučení

Charakteristika osoby pachatele spočívá v jeho osobní složce a jeho projevu jednání.

Všechna jednání, které provádí nejsou jen důsledkem projevu jeho dlouhodobého promyšleného jednání, ale především jeho momentální situace. Osoba pachatele posuzovaného vzorku je převážně rómského etnika, muži ve věku 15-30let a jsou to osoby sociálně vyloučené.

Sociální vyloučení je vedle normálního způsobu života integrovaného jedince důležitým aspektem, který vede jedince k protiprávnímu jednání.

Vrozené dispozice jedince k trestné činnosti mohou vést kratší cestou k takovému protiprávnímu jednání, dle průzkumu lze ověřit fakt, že osoba žijící v rodině, která se dopouští protiprávní trestné činnosti, že i tato osoba se bude dopouštět trestné činnosti. Jedná se tak zejména o osoby rómského etnika, které jsou minimálně zaměstnání běžnou pracovní činností. K jejich obhajobě na otázku své nezaměstnanosti, odpovídají především „nepochopitelnou“ odpovědí *„Proč bych pracoval, když můžu krást. Tak mám víc prachů.“* Pak si kladem my otázku, co je vlastně špatně? Jen projevem takového faktu vykazuje jedinec svou osobní charakteristiku, kterou považuje za normální, něco společensky běžného, ačkoliv vědí, že je to trestné. Charakteristika pachatele je často spojena se sociálním vyloučením.

Sociální vyloučení se stává v České republice stále závažnějším problémem. Od druhé poloviny 90.let minulého století začala v Evropě probíhat akademická diskuze o posunu pojmů od pojmu chudoba k pojmu sociální vyloučení, přičemž tento posun nespočíval v pouhé záměně pojmů, ale v záměně, která se týkala objektu zájmů²⁷. Sociální vyloučení v pojetí sociální politiky je považováno z různých rizik. Mezi zásadní rizika sociálního vyloučení patří chudoba ve společnosti. Chudoba jako taková nese s sebou spletnost deprivací, kdy omezuje člověka v jeho sociálních vztazích, staví ho do sociální izolace a podílí se na formování jeho postojů a hodnotových orientací. Základní koncepcí sociálního vyloučení, resp. chudoby jsou značné rozdíly mezi vlastním bohatstvím, z nízkých výdělků plynoucích ze zaměstnání a z nedostatku zaměstnání, tj. z nezaměstnanosti. Postupem času u každého jedince se zvyšují jeho nároky a potřeby na život ve společnosti. Rozvoj kulturního ale i sociálního života je velký, a ne všichni jedinci dokáží udržovat krok s takovým vývojem.

Existují lidé, kteří se nepřizpůsobují normám společnosti, civilizace, ve které žijí, nepřizpůsobují se tomu, že pro peníze je zapotřebí podávat nějaký výkon, peníze je zapotřebí si vydělat, není možné krást, není možné žít se kriminálním způsobem. Ze sociologického nebo společenského hlediska mluvíme tedy o lidech, kteří se vyhýbají civilizačním standardům

²⁷ KREBS, V., *Sociální politika*. Citace ze str. 123 - Koncept sociálního vyloučení.

společnosti, ve které žijí, těm se říká nepřizpůsobiví a pro tyto lidi existují sankce a instituce, které vynucují, aby se chovali způsobem, který neubližuje těm ostatním.²⁸

Lidé označení jako sociálně vyloučení se nedokáží přizpůsobit normám a zákonům společnosti. Považují toto za náročné a za něco, co je proti jejich zažitému jednání. V současné době je nejvíce rozebírána problematika Romů, kteří jsou považováni za sociálně vyloučení. Jejich nepřizpůsobivost je jejich způsobem života. Než aby pracovali, páchají trestnou činnost. Jako sociálně vyloučení považujeme i bezdomovce. Jejich způsob života je vázán k jejich tradici. Rómové jsou sociálně frustrovanou skupinou. Nízká kvalifikační a vzdělanostní úroveň brání jejich rovnoměrnému rozptýlu v sociálně profesní struktuře společnosti.²⁹ Vzhledem k mnoha faktům a tradicím Romů, jsou Rómové spojováni se sociálním vyloučením. Z hlediska sociální exkluze, která zahrnuje sociální a kulturní perspektivu, jsou sociálně vyloučenými osobami Rómové. Jejich nedostatečný přístup ke společenským institucím, značně ovlivňuje faktory jejich života. Způsob života Romů je ojedinelý, nejen vyčleněním na okraj společnosti, ale i jejich specifickým způsobem života, např. v uznávání tradic. A to vzhledem k faktickému životu, který je provází v několika faktech. Mezi které se řadí nejen chudoba, negramotnost, nízká vzdělanostní složka, neodpovídající bydlení a v izolaci od společnosti.

Rizikovými faktory sociálního vyloučení vzhledem k uvedeným faktům jsou zejména špatné bydlení, zdraví, nízká sociální inteligence, nízký příjem, nezaměstnanost, návykové látky a kriminalita v lokalitě.³⁰

Nemalá část společnosti se vyčlenila na okraj a byla označena jako sociálně vyloučená. Mezi takové jedince se může v podstatě dostat každý. S nárůstem vyšších potřeb a nároků na společenský život je značně náročné na psychiku jedince a hlavně na zvládnutí této situace pro fungování jedince ve společnosti. Může dojít k tolika situacím, mezi které patří např. ztráta zaměstnání, ztráta osoby blízké a mnoho dalších sociálních situací a rizik, kterými se nemusí jedince být schopen vyrovnat. K tomuto může přispívat i finanční půjčky, které člověk ztrátou zaměstnání není schopen splácet, pak přichází o uspokojování v dostatečné míře svých potřeb, ne-li ztrátou svého domova. K tomu navazuje mnoho dalších situací, které nelze ani všechny vyjmenovat. Ztráta domova, zaměstnání či i osoby blízké může vést k prakticky úplnému úpadku běžného způsobu žití. Neschopnost se znova začlenit může vést i k nutkání a páchání trestné činnosti, často takový jedinec se naklání k trestné činnosti krádeže. Jelikož taková činnost je v podstatě jako nejrozšířenější a v podstatě „jednoduchá“. *Něco tam je volně, já to chci, sice mi to nepatří, tak si to vezmu.* S takovým názorem jsem se setkal několikrát při své policejní praxi.

²⁸ Internetový portál Romove.radio.cz. *Romové v České republice*. [Online 09.09.2010]

²⁹ NEČAS, C. *Romové v ČR včera a dnes*. Str. 49

³⁰ THELENOVÁ, K. *Úvod do romistiky*. Přednáška TU Liberec ze dne 04-03-2011

Uživatelé psycho-aktivních látek jsou často považováni veřejností za sociálně vyloučené, proto v následující kapitole se budu zabývat interakcí drogy v kontextu sociálního vyloučení. V praktické části bakalářské práce bude podrobněji zkoumáno, které rizikové faktory sociálního vyloučení se vyskytují u pachatelů krádeže.

5 Droga jako pojem v kontextu sociálního vyloučení

Při úpadku k sociálnímu vyloučení jsou i jedinci, kteří jsou uživateli psycho-aktivních látek, popř. se takovými uživateli stávají. Užívání drog považují jako únik od tíživé situace, tak aby se cítili aspoň chvíli lépe a nemysleli na svou tíživou situaci. Užívání drog však nezůstává zpravidla jen u úniku, ale doprovází ji především závislost na takové látce. Závislost je poté pohánějícím článkem, který žene a nutí si opatřit novou drogu a čím dál ve větším množství. Jelikož sociálně vyloučení nejsou schopni si běžným způsobem opatřit finanční prostředky, jelikož takový jedinec potřebuje finanční prostředky ihned, na opatření si nové drogy. Vede tyto jedince k páchání trestné činnosti, která je především páchána na majetku. Ve velké míře si takový jedinec vybírá krádeže v jejich jednoduchosti spáchání a především tím, že je téměř vždy obklopen materiálními věcmi, které se dají zpeněžit k opatření si nové drogy.

Samozřejmě lze nahlížet na jedince užívající psycho-aktivní látky z hlediska, kdy páchají trestnou činností pro získání si prostředků k opatření si posléze drogy k aplikaci. Drogová závislost jedinců však může být z druhé strany pohledu považována za samotné sociální vyloučení jako pojem. Takový kontext je především dáván nejen způsobem života jedince, ale také samotným nálepkováním nebo-li labelingem. Jedinec pohybující se a žijící v takové sféře drogové závislosti je společností vyloučen mimo její základní strukturu a je mu dáno určitého statutu sociálně vyloučeného společností. Společnost, kterou tvoříme tzv. „my všichni“, ti co se považujeme za takové, kteří patří do společnosti, neboť nepácháme takové činnosti a neporušujeme taková základní společensky uznávaná pravidla a především zákony a další právní předpisy. Dostat statut tzv. labelingem je v soudobé společnosti jednoduché, horší je však dokázat opak. Drogová závislost některé jedince uvede do takové životní situace, kterou není schopen zvládnout, v různých případech přichází svým životním stylem o rodinu, přátele a především i o majetek. Majetek je prostředkem získání si finančních prostředků či prostředkem směnného obchodu za drogu k užívání. Rodina, ačkoliv se snaží pomoci jedinci se závislostí, často dospěje k závěru vzdát svou snahu o pomoc. Přátele, které jedinec měl před drogou se postupně vytrácí a nahrazují je noví „přátelé“. Lépe řečeno další jedinci se stejnými problémy, především s drogovou závislostí a jedinci se zkušeností trestné činnosti.

Problematika drogové závislosti u jedince jako statut sociálního vyloučení záleží na mnoha faktorech. V první řadě je tomu hledisko užívání psycho-aktivních látek, jejího důsledku drogové závislosti, nerespektování společenských norem a pravidel a zejména právních předpisů ale také způsob žití tzv. ze dne na den. Jedince nezajímá co bude provádět druhý den. Žije jen současností a jeho momentální potřebou, kterou je bohužel především jen nutkání užít další dávku drogy. K opatření si takové drogy je nákladné, proto přichází takoví jedinci o svůj majetek a majetek jejich nejbližších příbuzných se kterými ještě žili, a to bez jejich vědomí. Opatření si drogy vzhledem k nákladnosti vyžaduje hodně finančních prostředků k závislosti ale bohužel jedinec vyžaduje čím dál větší dávku, tedy i větší finanční prostředky.

V praktické části bakalářské práce poukáží na vztah mezi užíváním psycho-aktivních látek, majetkovou trestnou činností a sociálním vyloučením, čímž bude naplněn cíl textu, kterým je charakteristika pachatele majetkové trestné činnosti ze sociálního hlediska.

6 PRAKTICKÁ ČÁST

- „Nullum crimen sine lege“
„Žádný trestný čin bez zákona“ (čl. 39 LZPS)
- „Nulla poena sine lege“
„žádný trest bez zákona“ (čl. 40 odst. 6 LZPS).

6.1 Cíle a hlavní sociální znaky pachatelů průzkumu praktické části

Hlavním cílem praktické části předložené bakalářské práce je charakterizovat osobu pachatele majetkové trestné činnosti. Specifikovat subjektivně vnímanou odpovědnost za spáchání takové činnosti. Charakterizovat základní sociální aspekty majetkové trestné činnosti u vybraného vzorku respondentů a vztah k otázce užívání psycho-aktivních látek.

6.2 Stanovené předpoklady

Stanovené předpoklady vycházejí z poznatků uvedených v teoretické části a vztahují se ke vzorku respondentů, který je specifikován níže.

6.2.1 Předpoklad č. 1:

Lze předpokládat, že alespoň 70% pachatelů majetkové trestné činnosti jsou Rómové.

6.2.2 Předpoklad č. 2:

Lze předpokládat, že pachatelé trestné činnosti pochází z nefunkční rodiny.

Za nefunkční rodinu v tomto průzkumu považují rodinu, která je neúplná, nejsou v ní aplikovány a uznávány společenské normy a pravidla, především v ní nejsou funkční sociální vazby mezi členy rodiny.

6.2.3 Předpoklad č. 3:

Lze předpokládat, že pachatelé trestné činnosti jsou především muži.

6.2.4 Předpoklad č. 4:

Lze předpokládat, že pachatelé majetkové trestné činnosti mají zkušenost s užíváním psycho-aktivních látek.

Za zkušenost s psycho-aktivní látkou považuji: experimentování, užívání, závislost, trestnou činnost spojenou s držením a distribucí drog.

6.2.5 Předpoklad č. 5:

Předpokládám, že respondenti mají zkušenost s trestnou činností ze svého dětství.

Za zkušenost s trestnou činností považuji situaci, kdy respondent sám páchal činnost jinak trestnou ve svém dětství, či jí byl svědkem u svých rodinných příslušníků, nebo v lokalitě, kde dětství prožil.

6.3 Metody a postupy realizace šetření

K ověření stanovených předpokladů a naplnění stanoveného cíle praktické části bakalářské práce byly využity metody a postupy realizace šetření, dle kterých bylo zjištěno a získáno důležitých informací a faktů. K tomuto bylo užito metod šetření, jako je analýza spisové dokumentace, analýza sekundárních zdrojů a statistických dat., a především provedení rozhovorů, jejichž interpretace je následně realizována jako hloubková analýza odpovědí na stěžejní témata daná rámce rozhovoru.

V dalším textu uvádím obecné postupy vybraných metod spolu s průběžnými odkazy na charakteristiky vzorku respondentů a způsoby jeho výběru.

6.3.1 Analýza spisové dokumentace

Tato metoda spočívala ve studiu dokumentace trestních spisů, vedených u Krajského ředitelství Policie České republiky, Územního odboru Liberec na jednotlivých odděleních územní části města Liberec, sledovaného období. Veškerá spisová dokumentace je dle právních předpisů archivována na příslušných odděleních, v jejichž územním teritoriu se skutek trestného činu stal. Spisová dokumentace byla nejprve šetřením zjištěna v interní evidenci trestního řízení, označována dle policejní složky jako ETŘ (Evidence trestního řízení). Tato evidence obsahuje veškerou agendu a obsahovou složku spisové dokumentace, která je chronologicky a systematicky dle příslušných oddělení, doby spáchání, období a dalšího dělení jasně seřazena. Na tomto podkladě bylo zjištěno 2009 objasněných spisů, odpovídajících stanoveným kritériím zkoumaného vzorku ve sledovaném období. Tj. spisů, u kterých je znám pachatel a u kterých je již rozhodnuto o trestu pachatele. Z tohoto bylo náhodně vybráno 50 spisů trestního řízení, které

byly fyzicky prostudovány. Jejich obsahová složka byla prostudována a provedena následná analýza, kterou bylo získáno potřebných informací.

Studiem spisové dokumentace bylo zjištěno důležitých informací pro trestní řízení, na které se vztahuje ochrana osobních údajů dle zákona.³¹ Spisová dokumentace obsahuje informace o celém průběhu trestního řízení, které je zde systematicky zaznamenáno. Proto z rozsáhlosti spisové dokumentace jednotlivých spisů trestního řízení, jsou důležité provedené výsledky osoby pachatele pro tento průzkum. Přičemž se především jedná o formuláře protokolu o podaném vysvětlení, protokol o podaném vysvětlení osoby podezřelé. Dále ke zjištění způsobu provedení a názorného a přesného zjištění stavu věci je sepsán protokol o ohledání místa činu. Tento je důležitý v trestním řízení jako jeden z neopakovatelných úkonů v trestním řízení. Spis obsahuje další zprávy příslušných úřadů a jejich oddělení, zejména přestupkové oddělení a další instituce, které poskytují informace sociálního a kriminálního charakteru o chování pachatele. Dalším neopomenutelným tiskopisem ve spisové dokumentaci je zpracovaná pověst a charakteristika osoby pachatele, která obsahuje anamnestická data, dále také provedený opis z evidence Rejstříku trestů s obsahem dřívějších trestů a jeho kriminální kariéry. Další data o osobě pachatele, zejména o jeho majetkovém poměru, či informace k případu z provedeného šetření, výsledku poškozených a oznamovatele, obsahující prvotní a následné informace ovlivňující průběh vyšetřování trestního řízení. Výsledek ale i vyšetřování je vedeno především ke zjištění stavu věci a řádně zadokumentování trestného činu, na základě kterého je pachatel zjištěn a usvědčen. V průběhu vyšetřování je zjišťován předmět zájmu osoby pachatele, způsobená škoda, na základě které je provedeno další kvalifikování závažnosti činu.

Vzhledem k rozsahu spisové studované dokumentace důležitá zjišťovaná fakta jsou uvedena v protokolech o výsledku osoby pachatele, která obsahují anamnestická data přímo od osoby pachatele. Proto bylo studium především zaměřeno ve vyhledávání a zjišťování charakteristických dat a aspektů trestné činnosti osoby pachatele v provedených výsledcích a doplněno dalšími pověstmi a charakteristikami.

Touto metodou analyzujeme spisovou dokumentaci, ale je důležité toto doplnit o sekundární analýzu dalších zdrojů, potřebných ke zjištění anamnestických dat a informací respondenta. Analýza je provedena zkoumané období r.2008-2010.

³¹ Zákon č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů a změně některých zákonů

6.3.2 Analýza sekundárních zdrojů

Tato metoda byla zaměřena především na osobu pachatele tedy na respondenta, zejména na zjišťování předmětu zájmu, jeho osobní anamnézy, rodinné a kriminální. Zjištění potřebných informací, slouží jako ukazatelé k ověření stanovených předpokladů.

Analýza spočívala dále ve studiu odborné literatury, zaměřené na charakter stanoveného cíle zjištění zkoumaného vzorku. Nebyla zvolena nabízená metoda dotazníkového šetření, neboť by nebyla potřebná data průzkumu přímo zjistitelná v několika bodech. Mezi které jistě lze zařadit současná situace a citové rozpoložení respondenta, které bylo provedeným audiozáznamem zaznamenáno v barvě řeči. Emoce, které respondent projevil svou barvou řeči a způsobem, jsou dalším aspektem následného reagování při rozhovoru na zodpovězené položené otázky. Dotazníkem by nebylo možné ihned provést následné reakce v příčinné souvislosti s získanými informacemi od respondenta. Dotazníkovou metodou by mohly být zjištěny informace ve strohém znění, pro které by nemohl být naplněn cíl praktické práce a následné ověření stanovených předpokladů. Dalším faktem neprovedení zmíněné metody bylo to, že mnozí respondenti se svou minulostí a s kriminální zkušeností, se obávali jakéhokoliv možného zneužití jejich vlastnoručních projevů v písemné formě. Ke zjištění a ověření předpokladů bylo užito hodnot statistik, dostupných na místní webové síti Ministerstva vnitra. Tato síť je nazývána „Hermes“, která je dostupná pro všechny pracovníky u zmíněného resortu. Dostupné statistiky a ročenky, zveřejněné na interní síti „Hermes“ byly užity k předmětné analýze, jejichž výstupy byly vyhodnoceny a s těmito dále pracováno. Statistické údaje dostupné na místní intranetové síti Policejního prezidia ČR, jsou vedeny v Evidenčně statistickém systému kriminality, označováno zkratkou „ESSK“.

Aplikací této metody analýzy sekundárních zdrojů bylo dosaženo cíle ke zjištění aspektů majetkové trestné činnosti pachatele. Tyto aspekty spočívaly v analýze zaměřené na data z anamnéz osoby respondenta, které páchaly trestnou činností krádeže z určité pohnutky ve své recidivě. Tímto mohu stanovit aspekty pachatele majetkové trestné činnosti, které mají znaky rizikových faktorů sociálního vyloučení, kterými jsou např. nefunkční rodina, nedostatečné vzdělání, je závislá nebo byla závislá na zneužívání psycho-aktivních látkách či je nezaměstnanou osobou. Z široké škály majetkové trestné činnosti je dle dostupných statistických údajů (viz statistiky v ESSK Policejního prezidia ČR) nejčastější majetková trestná činnost krádeže, kterou budu průzkumem analyzovat a charakterizovat stanovené cíle a ověřovat uvedené předpoklady trestné činnosti v rizikových faktorech sociálního vyloučení. Zjištěné zaznamenané hodnoty budou znázorněny v grafech, případně v tabulkách pro následnou interpretaci výstupu dat průzkumu.

Aplikace zmíněné metody analýzy sekundárních zdrojů a spisové dokumentace, ve spojení s systémovou analýzou, připravily základ pro realizaci metody průzkumného šetření v provedeném rozhovoru, který je dále vysvětlen.

6.3.3 Analýza systémová

Užití této analýzy spočívalo v aplikaci metod systémového přístupu, pomocí kterého byl získány důležité informace. Užitím takové analýzy bylo významné v aplikaci technik při rozhovoru s respondentem zkoumaného vzorku, který je ohrožen sociálním vyloučením. A užití takové techniky bylo důležité a složité k získání požadovaných stanovených cílů. Získání požadovaných informací stanovených cílem bakalářské práce, znamená složitost a aplikace určitého systému, jak tyto informace získat od člověka. Objektem průzkumu užití metody je člověk, tedy lidský faktor, který reaguje neočekávaně.

Systémová analýza se uplatní především při rozhovoru, ve strukturovaném rozvržení zjišťovaných dat respondenta nenásilnou formou. Tj. formou dobrovolné vůle respondenta hovořit ke své osobě a uvádět anamnestických dat své osoby, kterou je především provedení následující kapitoly – rozhovoru.

6.3.4 Rozhovor

Tato metoda spočívala ve formálním provedení rozhovoru s respondentem, nejednalo se o řízený rozhovor, neboť z vlastní praxe vím, že by takový rozhovor s respondenty požadovaných kritérií, nebyl efektivní a byl by nepříjemný pro respondenta. Aplikací této metody bylo cílené zjištění informací zkoumaného vzorku, nebyl kladen důraz na okamžité zjištění informací či přesné a striktní stanovení faktů v odpovědi. Rozhovor byl proveden i s faktem, že respondent může uvést nepravdivých informací, tyto však nebyly vyvraceny tazatelem. Míněný rozhovor má vést k příjemné slovní výměně názorů, spojené s pozorováním chování respondenta.

Z posuzovaného vzorku 50 respondentů jsem vybral 5 klientů dle požadovaných kritérií. Respondenti byli vybráni náhodným výběrem za období r. 2008-2011, spáchaných a následně objasněných trestných činů krádeže celkového počtu 2009 dle statistiky Policejního prezidia České republiky. Z této oblasti bylo vybráno 50 respondentů k provedení analýzy a z nich osloveno 5 respondentů, se kterými bylo míněno provedení rozhovoru průzkumného šetření. Čtyři klienti žádosti vyhověli a rozhovor s tazatelem provedli. Z tohoto počtu však jeden klient provedení rozhovoru odmítl, kdy se nechtěl ke své minulosti v žádném případě vyjádřit. Do

pětice oslovených klientů se jeden z nich vyjádřil, provedl rozhovor ve zúžené formě. Dle jeho sdělení, neměl důvěru v zaznamenání hovoru na audiozáznam. Dále souhlasil pouze s omezeným prezentováním jeho zodpovězených stěžejních otázek, které byly zjištěny během rozhovoru s klientem. S tímto klientem nebyl pořízen audiozáznam.

Relativně malý počet rozhovorů je dán záměrem hloubkové analýzy dat. Nejde o kvantifikaci, ale o co nejbližší pochopení konkrétních situací konkrétních lidí ohrožených sociálním vyloučením. S klienty je proveden rozhovor s položením stěžejních otázek k danému průzkumu bakalářské práce zkoumaného vzorku a prostředí.

6.4 Popis zkoumaného vzorku a prostředí

Vzhledem k faktu, že kriminalita je páchána v hojné míře v podstatě „všude“, je zkoumané prostředí soustředěno na určitou část takového prostředí. Jedná se o město Liberec, konkrétně jeho územní rozdělení ne podle městských částí, ale dle územního rozdělení teritorií policejního sboru je do příslušných libereckých obvodních oddělení. Z policejního hlediska se jedná o územní část pojmenovanou Územní odbor Liberec. Rozdíl je především ten, že teritorium policejního obvodu je dáno územní částí uvedenou dle rozhodnutí a zákresu v policejní složce města Liberec. Není shodná s územní částí města Liberce zakreslenou v katastru nemovitostí. A však socio-demografické aspekty jsou shodné, zkoumané prostředí město Liberec tak zabírá nejen městskou část ale i okolní prostředí dle zákresu příslušného obvodu policie. Takové obvody jsou schématicky rozděleny na určené teritoria, která jsou poté v místní příslušnosti daného obvodního oddělení k řešení.

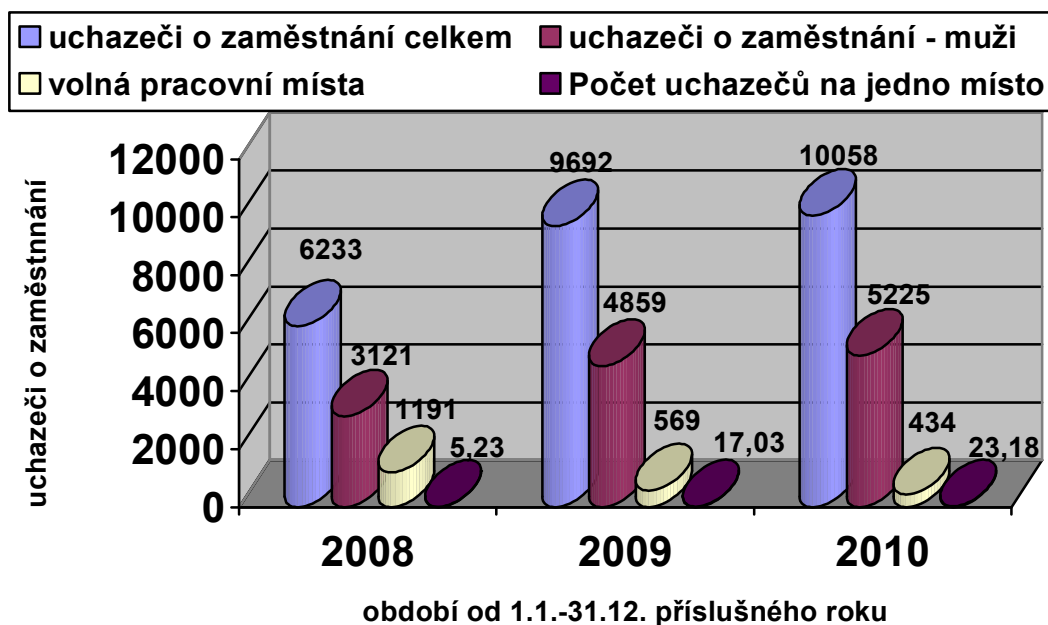
Město Liberec je statutární město, ležící na severu Čech, okres Liberec v Libereckém kraji. Populace osob žijící na území města Liberec se čítá k počtu okolo 105 000 obyvatel. Liberec má 26 katastrálních území a člení se na 33 městských čtvrtí. Dominantou a nejvyšším bodem katastru města je vrchol Ještědu (1012 m n. m.), o celkové rozloze katastru města okolo 106,1 km², se započtením 37,5 % zemědělské půdy³².

Politika nezaměstnanosti je v současné době dosti značným problémem, o kterém je velmi diskutováno a prováděno k tomu vhodných opatření ke snížení počtu nezaměstnaných. Počet nezaměstnaných je uváděn v indexu procentuálním poměru pod pojmem míra nezaměstnanosti. Bohužel nezaměstnanost osob je velmi flexibilním indexem politiky nezaměstnanosti, který se odvíjí v mnohých sektorech a daných politik, především v pracovním trhu a ve finanční politice.

³² WIKIPEDIE. *Liberec*. [Online 15-03-2011]

Ke zkoumanému prostředí je zhotoven graf č.1 nezaměstnanosti veškeré populace v okrese Liberec, za pomoci dostupných hodnot v grafickém znázornění Českého statistického úřadu Libereckého kraje na internetovém portálu.³³

Graf č.1 Registrovaná nezaměstnanost za období r. 2008-2010

Zdroj: ČSÚ Libereckého kraje³⁴

Graf č.1 znázorňuje počet registrovaných nezaměstnaných za sledované období r.2008-2010 ve sledované oblasti okresu Liberec. Hodnoty jsou zjištěny pro celý kalendářní rok od 1.1.-31.12.2010 jednotlivého roku sledovaného období. Tento graf je statistickým důkazem nárůstu uchazečů o zaměstnání oproti předchozím letům. Z hodnot grafu je zřejmé, že počet registrovaných nezaměstnaných postupně stoupá. Nezaměstnanost je dle statistik a tabulek jedním z faktorů sociálního vyloučení a faktorem k páčání trestné činnosti ohrožených osob sociálním vyloučením. Nezaměstnanostní složka je jednou z posuzovaných témat průzkumu této práce, s jejíž obsahem se dále pracuje.

Vzhledem k rozsáhlosti majetkové trestné činnosti, je **zkoumaný vzorek** dle výše uvedených faktů na územní části města Liberec, zaměřených na majetkovou trestnou činnost krádeže.

Z posuzovaného vzorku celkové počtu 2009 dle údajů statistik Policejního prezidia České republiky³⁵ a interní evidence „ETR“, jsem vybral 50 respondentů. Tito respondenti byli vybráni metodou náhodného výběru za období r. 2008-2010, spáchaných a následně objasněných

³³ ČSÚ Libereckého kraje. *Nezaměstnanost*. [Online 03-03-2011]

³⁴ ČSÚ Libereckého kraje. *Nezaměstnanost*. [Online 03-03-2011]

³⁵ Statistiky Policejního prezidia ČR – období r.2008-2010

trestných činů krádeže. Respondenti byli vybráni jako každý čtyřicátý respondent z chronologicky seřazených objasněných trestných činů vzorku za jednotlivá léta posuzovaného období. A to v počtu 16-17 vybraných respondentů za jednotlivý rok.

Zkoumaný vzorek je podložen spisovou dokumentací, která je vedena na příslušných odděleních Policie České republiky územní části města Liberce. Statistické údaje spáchaných trestných činů krádeže jsou posuzovány dle objasněných skutků, neboť jinak by průzkumem nebylo možné zjistit hlavních a dílčích cílů bakalářské práce. Pro názornost uvádím v následující tabulce č.1 - celkový početní stav zjištěných skutků majetkové trestné činnosti krádeže zkoumaného období.

Tabulka č.1 Početní stav zjištěných skutků trestné činnosti krádeže

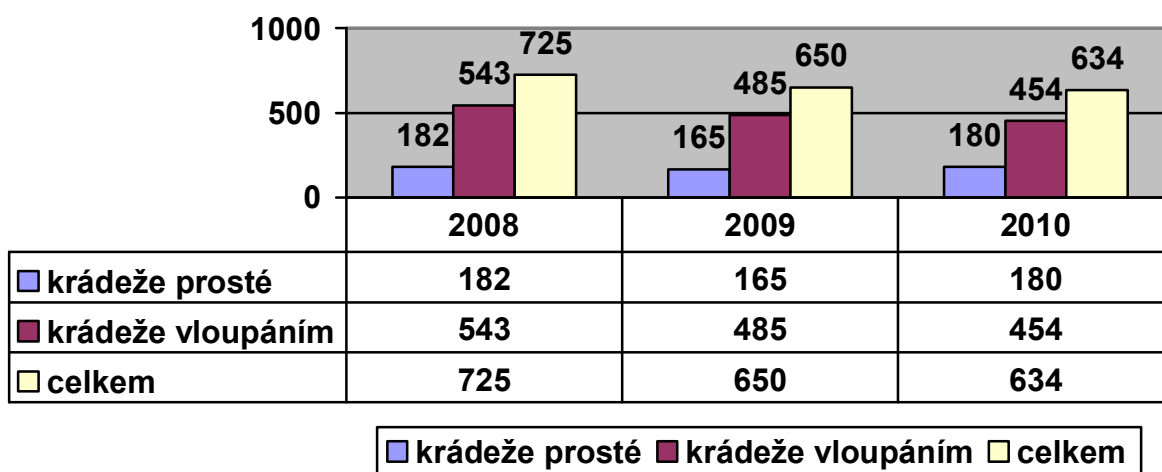
	rok 2008	rok 2009	rok 2010
Počet	2826	2726	2696

Zdroj: Kriminalistické statistiky Policie České republiky³⁶, viz. příloha č.8

Uvedené hodnoty jsou přejaté z dostupných, již zmíněných, statistik Policejního prezidia ČR. Z této tabulky je zřejmé, že za zkoumané období trestná činnost krádeže klesá, avšak její hodnoty nejsou výrazně odlišné. Názorné hodnoty jsou důležité pro nastínění další kapitoly objasněných činů krádeže, jako pro uvedení sestavy zkoumaného vzorku určitého období.

Početní stav objasněných spáchaných skutků za zkoumané období r. 2008-2010 je vyobrazen v následujícím grafu.

Graf č.2 Objasněné krádeže za období r. 2008-2010

Zdroj: Kriminalistické statistiky Policie České republiky³⁷, viz. příloha č.8

³⁶ srov. INTRANET.Evidenčně statistické systémy kriminality Policie ČR. [Online 09-03-2011]

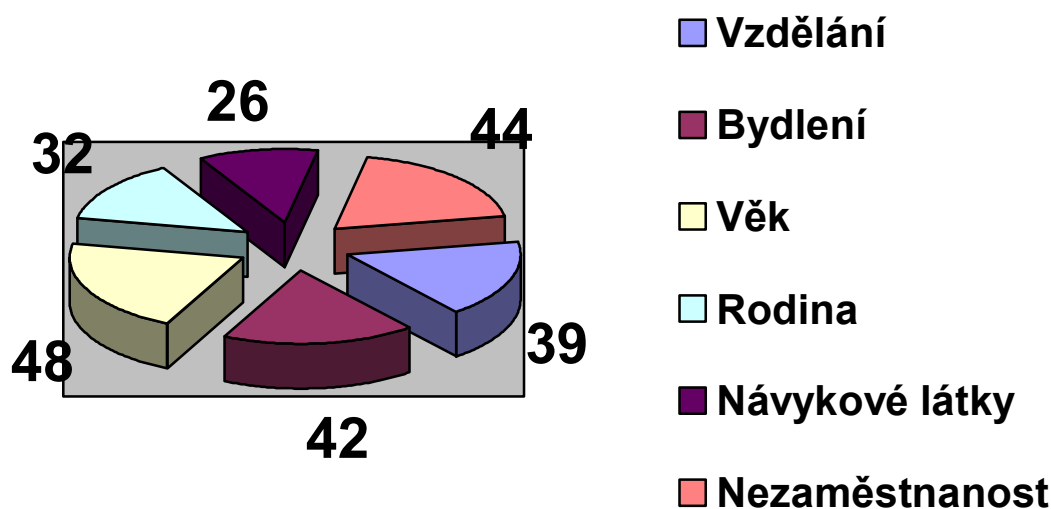
³⁷ srov. INTRANET.Evidenčně statistické systémy kriminality Policie ČR. [Online 09-03-2011]

Tento graf č.2 vykazuje počet objasněných skutků majetkové trestné činnosti krádeže prosté a krádeže vloupáním za jednotlivé roky zkoumaného období. Z grafu je zřejmé, že vzhledem ke klesajícímu zjištěnému stavu skutků, klesá úměrně i objasněnost skutků. Dle mé praxe vím, že trestná činnost uvedená v policejních statistikách a dalších dostupných statistikách, neodráží přesně skutečné množství deliktů. Jelikož veškerá trestná činnost nezávisí jen na zjištění policejním orgánem, ale i dalších subjektů, kterými jsme my všichni – veřejnost. Mnozí lidé nenahlásí trestnou činnost z několika důvodů. Mezi které především patří nízká způsobená škoda, nezáměr řešit nastalou situaci či nepojištění objektu pro náhradu škody. Ve vzorku jsou skutky zjištěné, tedy určitým způsobem evidované a zkoumané. Tento fakt však neovlivňuje zásadním způsobem daný průzkum, jelikož se zde především jedná o trestnou činnost kvalifikovanou jako trestný čin dle platných právních norem a předpisů.

7 Prezentace a interpretace dat

Provedeným průzkumem za aplikace uvedených metod bylo zjištěno několik důležitých oblastí, které se vztahovaly k páchání trestné činnosti respondenta. Tímto bylo zjištěno základních aspektů, které ovlivnila přítomnost rizikových faktorů sociálního vyloučení respondenta. Ze zkoumaného vzorku 2009 objasněných spisů sledované oblasti a období, byla provedena analýza vybrané spisové dokumentace v počtu 50 trestních spisů náhodně vybraných dle stanových kritérií, ve které bylo vyhledáno studiem důležitých společných rizikových faktorů sociálního vyloučení. Ve spisové dokumentaci a v provedených rozhovorech bylo vyhledáváno společných znaků rizikových faktorů sociálního vyloučení. Tyto znaky byly vyhodnocovány dle stejných či obdobných oblastí rizikových faktorů sociálního vyloučení, které byly zaznamenány přímo ve spisové dokumentaci klienta k jeho osobě, dále dle výstupu slovního vyjádření klienta v rozhovoru při průzkumu. Zjištěná a vyhledaná stejná či obdobná slovní vyjádření a jejich významy, byly zobrazeny ve strukturovaném grafu v početním stavu jedné jednotky společného znaku rizikového faktoru vázaného ke klientovi. Průzkumem těchto spisů bylo zjištěno určitých faktů, kterými jsou rizika sociálního vyloučení. Mezi které patří zejména **nedostatečné vzdělání, bez bydliště, věk v rozmezí 15-30let jako riziko sociálního vyloučení, nefunkční rodina, užívání psycho-aktivních látek a nezaměstnanost**. Tyto zjištěné početní faktory sociálního vyloučení jsem graficky promítl v následujícím grafu, označeném č.3:

Graf č.3 Rizikové faktory zkoumaného vzorku dokumentace

Výstupem grafu jsou hodnoty získané ze studia spisové dokumentace 50ti vybraných spisů v rozhodném sledovaném období r. 2008-2010, dle již zmíněných kritérií popisu zkoumaného vzorku. Grafické znázornění výstupu spočívá ve znázornění zjištěných hodnot společných rizikových faktorů sociálního vyloučení respondentů. Jako nejdůležitější rizikové faktory jsem shledal vzdělanostní složku respondentů, neboť ze zjištěných dat, vykazovalo 39 z 50 respondentů nedokončené základní nebo žádné vzdělání.

Dalším faktorem bylo shledání věkové skupiny osoby pachatele v rozmezí 15-30 let v počtu 48 z 50 respondentů. U tohoto faktu bylo zjištěno, že všechny vybrané spisy trestního řízení, vykazovaly osobu pachatele mužského pohlaví. Společným rysem studia spisové dokumentace bylo zaznamenání společného faktoru špatného bydlení respondentů.

Bylo zjištěno, že 42 z 50 respondentů nemá zajištěné stálé bydlení nebo se zdržuje jen mimo bytové prostory, jakými jsou např. garáže, kůlny, dutiny mostech, neobydlené půdy domů a sklepní kóje.

Ze sociálního hlediska také k riziku sociálního vyloučení přispívá rizikový faktor nefunkční rodiny. V počtu 32 z 50 respondentů pochází z disfunkční rodiny nebo jiným způsobem částečně nefunkční rodiny, většinou charakteru rodiny neplnící si řádně své základní funkce, např. biologicko-reprodukční, sociálně-ekonomickou nebo pedagogicko-psychologickou či jejich kombinace ke znění předpokladů.³⁸

Lustrací a studiem spisové dokumentace vyplývá, že samotné páchaní trestné činnosti je konáno za účelem opatření si finančních prostředků k následnému získání drogy. Pouze z jednoho respondenta ze zkoumaného vzorku, bylo ve výpovědi respondenta uvedeno, že byl

³⁸ ABZ – slovník cizích slov. *Dysfunkční rodina*. Online [cit. 28-03-2011].

pod vlivem návykové látky při spáchání trestné činnosti krádeže. Avšak 26 z 50ti respondentů uvedlo, že spáchali trestnou činnost krádeže za účelem získání si návykové látky k jejímu užití.

Posledním společným rizikovým faktorem sociálního vyloučení, bylo zjištění míry nezaměstnanosti zkoumaného vzorku. Hodnota dosahuje počtu 44 z 50 respondentů, kteří nemají zaměstnání a pojištění. Tento ukazatel nezaměstnanosti zahrnuje i nezaměstnanost skrytou, kdy 9 respondentů ze 44 zjištěných, si vydělává na obživu brigádní činnostmi, kterou neuvádí příslušným úřadům jako jeden z příjmů finančních prostředků.

Ve spisové dokumentaci bylo zjištěno, že nikde není uvedeno položky, zda se jedná o určitou etnickou menšinu Rómů. Studium dokumentace nebylo zjištěno ani ve výpovědích respondentů, že by se i případná osoba označovala za Róma.

Analýzou spisové dokumentace vybraného zkoumaného vzorku za určité zkoumané období bylo zjištěno doplňujících faktů, které byly důležité pro zjištění a ověření cíle praktické části. Dokumentace obsahuje různá anamnestická data respondenta, která byla analyzovaná k provedení výběru společných znaků sociálního vyloučení. Ve spisové dokumentaci je zaevidováno několika tvrdých faktů a informací k osobě respondenta. Analyzovaná spisová dokumentace ve všech případech neobsahovala všech společných znaků sociálního vyloučení, neboť k jedinečnosti jedince obsahují určitá specifika respondenta.

Provedené **rozhovory s vybranými respondenty** zkoumaného vzorku bylo zjištěno společných znaků sociálního vyloučení. Tyto znaky byly vyhledány a dále s těmito bylo pracováno. Rozhovory byly provedeny v malém počtu respondentů, neboť jsem se snažil nekvantifikaci dat, ale především o zjištění určitých vztahů a situací respondentů ohrožených sociálním vyloučením. Pomocí rozhovoru bylo zjištěno nejen takových znaků, ale i postojů respondentů k oblastem, které byly pomocí otázek tazatele zjišťovány.

Výběrem společných znaků rizikových faktorů sociálního vyloučení z provedených rozhovorů a analýzy spisové dokumentace respondentů, je ověřeno stanovených předpokladů a dosaženo cíle práce. Zjištěná data byla vyhledána a vybraná v několika oblastech, ke kterým se data svým významem vážou. Jedná se o několik oblastí, týkající se respondentů ohrožených sociálním vyloučením. Kvalitativní výběr společných znaků v rozhovorech a spisové dokumentace respondentů, byl prezentován graficky v jednotlivých grafech tak, aby byla jasná struktura a kvantita společných znaků sociálního vyloučení. Ačkoliv jednotliví pachatelé majetkové trestné činnosti vyrůstali v různých rodinách a v odlišných lokalitách, jsou zjištěné společné znaky sociálního vyloučení respondentů. K tomu, abych mohl **identifikovat rizikové faktory sociálního vyloučení u respondentů** a takové ve shrnutí pojmenovat, sestavil jsem schématickou strukturu rozhovoru s respondentem. Tuto strukturu jsem sestavil na základě

oblastí, které jsou shrnutím společných znaků v pojetí slovního vyjádření respondenta k předmětné oblasti a na základě analýzy spisové dokumentace. Ke zjištění těchto znaků jsem jako tazatel dotazoval respondenta během rozhovoru, který odpovídal spontánně na tyto otázky a dále je rozvíjel či pojednával k jeho tzv. „chtěným“ oblastem. Po identifikaci oblastí sociálního vyloučení jsem mohl z vyjádření respondenta a analýzy spisové dokumentace vyhledat slovního pojetí, které zaujímá příčinný vztah k jednotlivým stanoveným oblastem. Taková tvrzení a zjištěná fakta byla shrnuta do oblastí sociálního vyloučení, která byla dále početně vyjádřena. Na základě těchto faktů bylo důležité identifikovat jednotlivá tvrzení v jejich slovním významu a zařadit je do určité stanovené oblasti sociálního vyloučení. Taková identifikace znaků a jejich následná kvantifikace, určila platnost předpokladů práce.

K tomu, aby mohla být jasně zjištěna a identifikována slovní pojetí respondenta k určení oblastí sociálního vyloučení, bylo nutno zanalyzovat provedené rozhovory. Tyto rozhovory jsem zkoumal a vyhledával shodná či obdobná slovní pojetí, které mají určitý příčinný vztah k jedné oblasti, a taková slovní pojetí jsem označil příslušnou barvou³⁹ v textu přepsaného rozhovoru. Barevné označení tak umožňuje jednodušší náhled a přehled obsahu jednotlivých rozebíraných oblastí. Je zřejmé z barevného znázornění oblastí shodných znaků sociálního vyloučení, že jednotlivé oblasti neměly jen postupný přechod z jedné do druhé oblasti. Ale tyto oblasti byly velmi prolnuté a bylo nutné identifikovat správné slovní pojetí respondenta, tj. zařazení takových pojmů do správné oblasti sociálního vyloučení.

Jednotlivé oblasti sociálního vyloučení byly rozděleny na několik bodů. Mezi takové patří zejména sociální oblast, která zahrnovala jak rodinu, okolí respondenta, tak jeho způsob života. Taková oblast zabírá jednotlivá témata sociálního vyloučení. Na základě těchto témat bylo cílem charakterizovat sociální sféru respondenta. Droga jako další oblast v kontextu sociálního vyloučení určoval určitý vztah k psycho-aktivní látce respondenta. Jaký význam má pro respondenta droga, co pro ni je ochoten udělat či jaké trestné činnosti se pro opatření drogy dopouští. V souvislosti s drogou je oblast trestné činnosti, která je velmi úzce spojena s pácháním trestné činnosti proti majetku. Byla zjišťována fakta respondenta k postoji k trestné činnosti a jeho určitý vztah k protiprávnímu jednání. Jako poslední tématickou oblastí byla nabídnuta respondentovi otázka k zamyšlení *„Představte si, že můžete jedním mávnutím kouzelného proutku změnit svůj život, jak by Váš život po takovém mávnutí vypadal?“* Tato otázka byla velmi zajímavým podáním pomocné ruky k zamyšlení se respondenta nad jeho současnou situací.

³⁹ Příloha – rozhovory.

Ze studie provedených rozhovorů s respondenty bylo zjištěno mnohých faktů, která byla vyjádřena slovním pojetím. Avšak provedené rozhovory neudávají pouze holá fakta, ale i lze z rozhovorů vyčíst například aktivitu respondenta či tazatele. Ke zhodnocení aktivity je zaměřena následující kapitola.

7.1 Aktivita respondentů při rozhovoru

Před započítím rozhovoru bylo důležité zvolit odpovídající strategii k vedení celého průběhu rozhovoru. Tato strategie spočívala nejen ve stanovení si místa realizace rozhovoru, ale především ve struktuře začlenění stěžejních otázek do rozhovoru s respondentem tak, aby rozhovor nebyl nepříjemný tázanému ani tazateli. Jako tazatel jsem zaujal účelové strategie ke zjištění znaků rizikových faktorů sociálního vyloučení a zodpovězení nebo nastínění dalších sociálních rizik a vztahů respondenta ke společnosti a zkoumanému předmětu.

Tři z pěti respondentů, tedy tázaných, zaujali strategii volného rozhovoru, ve kterém uváděli různá fakta nejen z oblasti své osoby ale i širšího okruhu přátel nebo rodiny či společnosti. Jeden z tázaných, Bezdík, zvolil a vedl strategii únikovou, kdy na zodpovězenou otázku, či jen nastínění otázky nebo pokusu navázání určitého tématu, hovořil úplně k odlišné věci, jen některých částí v rozhovoru navazoval a reagoval na tazatele.

Předmětem průzkumu bylo zjišťování určitých znaků sociálního vyloučení a hodnot či vztahů respondenta v jednotlivých nabízených oblastech, které jsou dále popsány.

Zhodnocení aktivity respondenta během provedeného rozhovoru ukazuje na ochotu se zabývat tématem. Vzhledem k četnosti kladených otázek a jejich obsahu lze určit míru zodpovězení kladených otázek tazatelem. Obsah otázek kladených tazatelem respondentovi lze určit početní stav tázaných oblastí, které byly již stanoveny strukturou rozhovoru, ale i nových oblastí vyplývajících z charakteru rozhovoru.

Naopak u tázaného můžeme zhodnotit jeho aktivitu na základě délky odpovědí, tj. početního stavu slov v jeho odpovědi na položenou otázku. Délka odpovědi poukazuje na aktivní či pasivní zaujetí postoje k danému tématu kladené otázky, případně chtíč probírat určitou oblast. Lze také určit jeho aktivitu spočívající v jeho samostatnosti zodpovídání témat.

K tomu, abychom mohli hodnotit aktivitu účastníků rozhovorů celkově, je nutné zanalyzovat a zhodnotit jednotlivé rozhovory příslušných respondentů.

Aby bylo možné realizovat zhodnocení aktivity rozhovoru, bylo proto vybráno dle předchozích oblastí početních stavů otázek a slov dle provedených rozhovorů, které jsem promítl v následující tabulce.

tabulka č.2 Hodnocení rozhovorů

Úkon / respondent	Michal	Pavel	Tomáš	Bezdík
Počet řádků	25	278	204	84
Počet otázek tazatele	14	102	104	30
Samostatná témata respondenta	3	13	8	23
Počet slov tazatele	93	1827	902	576
Počet slov respondenta	584	2374	1995	723
Počet slov celkem v rozhovoru	677	4201	2897	1299

Tabulka vykazuje hodnoty v početním stavu, jako ukazatele aktivity respondenta a tazatele během rozhovoru. Tabulka je ukazatelem několika hledisek, rozdělena dle jednotlivých respondentů. Mezi hlediska jsem zařadil dle tabulky tyto body:

- **Počet řádků** – vykazuje počet vstupů do rozhovoru respondenta a tazatele celkem. V textovém a grafickém znázornění v přepsaném⁴⁰ textu rozhovoru. Každý vstup do rozhovoru je v přepsaném textu označen nejprve jménem vstupujícího účastníka, který je barevně rozlišen, a dále je přesná formulace vyjádření či položení otázky jednoho z účastníků rozhovoru. Toto hledisko je důležité pro další hodnocení. *Michal* má zjištěn nejnižší početní stav jednotlivých ukazatelích, nebose jedná pouze o stěžejní otázky a odpovědi. Na druhou stranu nejvyšší celkový počet vstupů tazatele s respondentem má v rozhovoru *Pavel*.
- **Počet otázek tazatele** – je důležité hledisko pro zhodnocení aktivity tazatele. Toto hledisko však plní funkci účelového zjištění obsahu dotazované oblasti k sociálnímu vyloučení. Strategicky byl kladen důraz na fakt, ne kvantitativní složky položených otázek, ale položení otázek v takové míře, aby byly tyto jasně a stručně zodpovězeny. Ke kladenému důrazu na nižší počet otázek bylo bráno zřetele, neboť by se nemuselo jednat o rozhovor, ale o výsledky. K tomuto hledisku je vázaná obsahová složka kladené otázky. Tento fakt však není třeba z analýzy rozhovoru hodnotit, neboť při všech provedených rozhovorech jsou kladené otázky tazatele stručné, krátké a výstižné. Během rozhovoru s respondentem „Bezdíkem“ však tazatel obtížně hledal cestu k položení otázky k tématu průzkumu do doby, dokud nebyl identifikován stěžejní problém „chtěných“ oblastí respondenta. Počet otázek se odvíjel od kvantity a

⁴⁰ Příloha - rozhovor

kvality zodpovězených otázek respondentem, a dialog byl „výživným“ pro obě strany rozhovoru. V tomto případě byl tazatel nejaktivnější při rozhovoru s *Tomášem*.

- **Samostatná témata respondenta** – Tato položka je k určení a poukázání na fakt, kdy respondent sám od sebe nebo v návaznosti na jinou oblast sám hovoří o určitém problému či oblasti. Mezi které zejména zařadil respondent tzv. „chtěná“ témata. Početní stav této položky uvádí kolikrát respondent pojednával sám od sebe o jiné oblasti, než na kterou byl dotázán. Dle studie rozhovorů bylo v několika případech identifikováno „úniku“ odpovědi na položenou otázku. Respondent pojednával o jiné oblasti, než na kterou byl dotázán. Tento fakt poukazuje i na možnost, kdy respondent měl určitý „blok“ pojednávat o dotazované oblasti. Z tohoto hlediska je zřejmé, že respondent nechtěl hovořit o dotazované oblasti, kdy volil raději oblast přátelství, o které raději hovořil. Při zhodnocení musím konstatovat, že nejvíce „chtěných“ oblastí respondentem, nebo sloních vyjádření mimo položenou otázku, vyjádřil „*Bezdlík*“. K tomuto faktu mohu přisuzovat skutečnost nižšího počtu vstupů účastníků rozhovoru, ale i skutečnost nízkého celkového počtu slov.
- **Počet slov tazatele** – Tento ukazatel poukazuje na početní stav slov tazatele během rozhovoru. Ukazatel je určitým hlediskem ke zhodnocení aktivity na účasti během rozhovoru s respondentem. Počet slov tazatele je nižší než počet slov respondenta, neboť byl dán prostor k vyjádření respondenta. Slova tazatele plnila funkci doplňující a zjišťovací. Dle početního stavu, zjištěného analýzou rozhovorů bylo zjištěno nejvyššího počtu slov tazatele při rozhovoru s *Pavlem*. Skutečnost mohu přisuzovat k faktu „vydatného“ rozhovoru, vysokého počtu celkového počtu slov.
- **Počet slov respondenta** – Počet slov respondenta je dle analýzy rozhovorů ve všech pěti provedených rozhovorů výraznější než početní stav slov tazatele. Tento ukazatel vykazuje jasnou hodnotu aktivity respondenta během rozhovoru. Čím vyšší počet slov respondenta, tím vyšší aktivita. Avšak toto hledisko je odvozeno od celkového počtu slov rozhovoru. Ačkoliv má zjištěn během rozhovoru nejvyšší počet slov respondent *Pavel*, musím poukázat na fakt poměru vysokého počtu celkového počtu slov rozhovoru a počtu slov tazatele. Respondent *Tomáš*, ačkoliv má nižší počet slov než respondent *Pavel*, má nižší poměr celkového počtu slov s poměrem počtu slov s tazatelem. K tomuto musím přihlídnout a konstatovat tak, že *Pavel* byl nejvíce aktivní v tomto směru.
- **Počet slov celkem v rozhovoru** – Toto hledisko je početním výkazem kvantity slov vyjádřených v příslušném rozhovoru. Tento ukazatel zde uvádím pro náhled aktivity

a obsahového porovnání v počtu slov jednotlivých rozhovorů. Nejvyšší počet slov celkově bylo zaznamenáno při rozhovoru s *Pavlem*. Kvantita slov je velmi vysoká, zhodnocením mohu konstatovat, že tento rozhovor byl „vydatným“ rozhovorem, neboť obsahuje mnoho informací v široké škále oblastí.

Ve shrnutí mohu zhodnotit celkově rozhovory s respondenty následovně. Z několika stanovených hledisek uvedených v tabulce hodnocení rozhovorů musím uvést fakt, že rozhovor s *Michalem* není plně vyhodnocen, neboť bylo dáno slibu respondentovi o užití pouze stěžejních otázek a odpovědí získaných během rozhovoru s respondentem. Hodnotící stavy uvedené v tabulce u respondenta *Michala* jsou pouze částí rozhovorů. Není tedy možné plnohodnotného hodnocení tohoto rozhovoru.

K aktivitě tazatele dle četnosti a obsahu otázek je dle početního stavu z analýzy rozhovorů s respondenty nejaktivnější při rozhovorech s *Pavlem a Tomášem*. Tyto dva rozhovory vykazují téměř shodných hodnot položených otázek tazatelem, a to v počtu 102 a 104 otázek. Takové zhodnocení je zřejmé ze zjištěných hodnot dle četnosti otázek tazatele. Dle obsahové složky otázek, tj. rozvinutých otázek, tedy nejen otázky o minimálních počtech slov, vychází největší počet rozvinutých otázek tazatele při rozhovoru s respondentem *Pavlem*. Obdobné je tomu i u rozhovoru s *Tomášem*, který však dokázal více rozvíjet své odpovědi a reagoval na otázky rozvinutím své odpovědi v různých oblastech. Naopak v poměru početního stavu slov tazatele a tázaného v rozhovoru s *Bezdíkem*, byl aktivnější celkově tazatel. Respondent odpovídal na otázky neúplně a odváděl pozornost k jiným věcem, nesoustředil se na probíhaný rozhovor.

Ke shrnutí aktivity tázaného byl nejvíce aktivní respondent *Pavel*, vzhledem k počtu slov v celém rozhovoru. Dle délky rozhovoru a rozvíjení odpovědí v různých oblastech průzkumu při rozhovoru, byl velice aktivní respondent *Tomáš*. Na otázky odpovídal velmi plnohodnotně, rozvíjel své odpovědi o svá témata a udával mnohých informacích, které bylo možné využít k průzkumu práce. Zjištěné informace nesly plnohodnotných znaků rizik sociálního vyloučení. Samostatnost respondenta při rozhovoru byla nejvíce zaznamenána tedy s tázaným *Tomášem*.

Zhodnocení rozhovoru s *Michalem* je zřejmé ze studie rozhovorů, že respondent *Michal* uvedl jasných a stručných informací na položenou otázku tazatele, a tyto své odpovědi doplnil iniciativně o další své informace z jiných oblastí či témat vázaných nejen k sociálnímu vyloučení.

Namísto rozhovor s *Bezdíkem* byl náročnější v navázání kontaktu a především ve vedení plnohodnotného rozhovoru. Únik od odpovědi respondent *Bezdík* volil velmi často. Často neodpovídal na již položenou otázku tazatele, volil nelogicky a nesystematicky svých odpovědí

či uváděl jiných témat, které nebyly předmětem rozhovoru, ačkoliv k tomuto byl respondent poučen a osloven. Rozhovor s klientem *Bezdíkem* byl složitější na zjištění anamnestických dat a znaků sociálního vyloučení.

7.2 Diskutovaná témata

Vzhledem k cíli praktické části bakalářské práce, jsem zvolil několik oblastí, které byly zakomponovány do rozhovorů s respondenty. Tyto oblasti byly navozeny buď přímo tazatelem či tázaným během rozhovoru. Oblasti obsahovaly určitá stanovená témata ale také témata, která vyplynula z rozhovoru mezi tazatelem a tázaným. Jednalo se o témata z nabízených oblastí tazatelem, tj. prostřednictvím otázky během rozhovoru a chtěná témata tázaného, tj. témata, o kterých chtěl hovořit a diskutovat. Na základě tohoto faktu bylo provedeno vytipování témat po přečtení doslovného přepisu rozhovoru a identifikoval jsem je jako stěžejní témata jak pro respondenta, tak pro výzkumníka s ohledem na cíle práce.

Původním záměrem tazatele bylo přivést respondenty k těmto tématům:

- Rodina
- Okolí a svět
- Obživa a náplň dne
- Drogová problematika
- Problematika trestné činnosti
- Pomoc a změna.

S ohledem na výše zmíněné strategie, aktivitu respondentů nebyla všechna výzkumníkem zamýšlená témata diskutována.

Tázaným, čili respondentem byly takové oblasti diskutovány a volně rozvíjeny tazatelem ale též klientem. Respondent reagoval na určité oblasti svým způsobem, některé oblasti mu byly příjemné, o kterých chtěl hovořit a o kterých neměl takový problém se s nimi podělit. Jiné oblasti byly mířeny blíže k jeho osobnosti, o kterých již respondent hovořit v některých případech nechtěl nebo volil úniku od tématu, aby nemusel zodpovídat kladenou nebo navazující otázku. Jedinečnost respondenta byla zde potvrzena, neboť každý jedinec jedná jinak a uznává jiné priority, má jiný žebříček hodnot. Různorodost zodpovězených otázek a rozebíraných témat respondentem, obsahoval určitá fakta. Tato fakta bylo možné poté zanalyzovat a určit jisté hodnoty a vztahy respondenta ke své osobě, především také k okolí resp. ke společnosti či pohledu na svět. Fakta, která uvedl respondent, měla hodnotu důležitou pro průzkum bakalářské práce, neboť bylo možné zjistit znaků sociálního vyloučení, resp. rizikových faktorů

sociálního vyloučení přímo v postojích a postřezích respondenta. Každý respondent, se kterým byl proveden rozhovor, uvedl hodnot a priorit tématické oblasti, ve které se „vyžíval“, tedy o dané oblasti hovořil bezproblémově a k takové oblasti měl určitý vztah.

Respondenti navazovali a reagovali na oblasti, které chtěli dále rozebírat či o nich hovořit. Vyhledáním a analyzováním jednotlivých provedených rozhovorů s respondenty, bylo zjištěno tzv. „chtěných“ oblastí, o kterých respondent chtěl hovořit. Ne však u všech dotázaných respondentů, nebylo zjištěno shodných tématických oblastí. Mezi „chtěné“ oblasti patří zejména ze struktury provedených rozhovorů:

- Rodina
- Drogová problematika
- Trestná činnost
- Dětství
- Zaměstnání a nezaměstnanost
- Okolní svět
- Přátelé a kamarádi
- Fyzické násilí
- Bydlení.

Jednotlivé tématické oblasti jsou z jednotlivých rozhovorů zjištěny dle jejich znaků dle slovního vyjádření respondenta k věci. Každý respondent se vyjádřil svým způsobem tak, jak situaci vnímá on sám dle svých vnitřních pocitů a svého vědomí. Z analýzy provedených rozhovorů bylo zjištěno hodnot důležitosti respondenta k jednotlivým oblastem, které jsou dále charakterizovány.

7.3 Interpretace důležitých oblastí

V předchozí kapitole je uvedeno nabízených a tzv. „chtěných“ tematických oblastí, které byly diskutovány v průběhu rozhovorů s respondenty. Takové oblasti byly dle charakteru daného tématu interpretovány svým způsobem, především ve vymezení jejich hodnot a vztahů. K průzkumu bakalářské práce je důležité zjištění takových oblastí, které mají znaky sociálního vyloučení, tedy jsou uvedeny významné znaky rizikových faktorů sociálního vyloučení. Analýzou provedených rozhovorů je pomocí metody vyhledávání zjištěno slovních spojení, vyjádřených klientem k tématickým oblastem. Výsledkem této metody bylo zjištění vyhledaných společných oblastí, o kterých respondent hovořil, a které jsou důležité dle významu s ohledem na sociální vyloučení. **Studiem rozhovorů jsem vyhledal pět společných oblastí, které se vážou**

na sociální vyloučení, jak jsem popsal výše u rizikových faktorů sociálního vyloučení. Tyto oblasti jsem seřadil dle významu důležitých k průzkumu. Aby bylo možné jasně a stručně identifikovat spojitost společných oblastí u jednotlivých respondentů, vyhledané oblasti, tj. jejich slovní vyjádření, jsem označil v jednotlivých rozhovorech barevně. Takové označení bylo nutné provést barevným rozlišením, které je provedeno dle následující tabulky, kde shodné barevné označení oblastí s kompletní mi barevnými schémata jsou v příloze jednotlivých rozhovorů. Vzhledem k obsahu barevných schémat lze se domnívat, že jde o velmi významný výstup bakalářské práce, a proto je v neredukované podobě uveden v přílohách této práce, kdy jej lze využít k dalším analýzám.

tabulka č.3 Barevné značení jednotlivých oblastí v rozhovoru

Oblast	Bydlení	Rodina	Návyk. látky	Trestná činnost	Zaměstnanost
Barva	Fialová	Modrá	Zelená	Žlutá	Červená

Každý provedený rozhovor obsahuje společné znaky rizikových faktorů sociálního vyloučení, které určitým způsobem zařazuje respondenta na okraj společnosti. Takové oblasti jsou složitým způsobem provázané, jelikož zde existuje řada vzájemných vztahů jednotlivých oblastí. Lze předpokládat velmi významnou souvislost se vztahy v několika kombinacích uvedených oblastí. Ať se jedná o páčání trestné činnosti z důvodu chťče opatření si návykové látky, nebo páčání majetkové trestné činnosti z důvodu určitého způsobu života nebo pro zajištění si bydlení. Tyto oblasti jsou společně spjaté v určitých vzájemných vztazích. Dle identifikovaných rizikových faktorů z provedených rozhovorů a studia dokumentace je zřejmé, že je páčána trestná činnost z důvodu nepříznivé situace respondenta, na základě jiného rizikového faktoru sociálního vyloučení. **Z analýzy rozhovorů tedy vyplývá, že není ve zkoumaném vzorku jedince, který páchal trestnou činností, aniž by byl ohrožen sociálním vyloučením, nebo neměl přinejmenším znaků sociálního vyloučení.**

Interakce těchto oblastí provází zkoumaný vzorek respondentů, kteří se k daným rizikovým faktorům vědomě či nevědomě podělili o taková fakta. Fakta byla interpretována slovním spojením či určitými významy slovního vyjádření v jednotlivých oblastech, které jsem označil barevně. Pro porovnání a potvrzení existence souvislostí a vztahů jsem tyto vyhledal a vypsál. Nejvýznamnějšími vztahy oblastí sociálního vyloučení z provedených rozhovorů jsou dále popsány dále.

Nejprve představím odpovědi respondentů na **téma bydlení**. V odpovědích všech respondentů se objevilo slovního vyjádření z oblasti bydlení, že jsou bezdomovci, jelikož byli k tomu určitým způsobem donuceni rodinou, a to v příkladech:

- a) **Michal řekl, že:** matka mě pak vyhodila, protože jsem ji dal prý pěstí, když jsem přišel domů sjetej...no tak kradu a беру venku, bydlím kde se dá
- b) **Pavel řekl, že:** takže on musel do práce a mě strkal po známých a když jsem byl v první třídě, tak si pro mě přijela sociálka a odvezla mě do dětského domova... Víš, ono v té době zrovna to bylo ve Frýdlantu v Čechách, kde jsem byl v dětském domově a tam ty ... Já jsem poprvé byl vlastně v pátnácti na vazbě, vid, a vím že u těch muklů byla mentalita jiná, teď je to samý feťák. No a hrozný.
- c) **Tomáš řekl, že:** jo a skrz něj jsem skončil na ulici, od 17let, a teď jsem venku na ulici furt... Asi klidně řeknou, je to bezdomovec. Některý fakt řeknou, jseš bezdomovec. Já řeknu jo, a vadí Vám to? Nechte mě bejt a běžte pryč. Takhle. Tak to dělám... Oni mě třeba lidi uviděj, řeknou , to je bezdomovec, to je chcípák, ať raději chcípne, to je hajzl. A takhle. A myslí si, že je to pravda. Protože to vidím kolikrát na lidech, jak se zachovaj, úplně vidím, jak jdou okolo a koukaj na mě. Už jenom z toho pohledu, to člověk pozná. Jaký mínění mají o něm.
- d) **Bezdík řekl, že:** no když jsem zůstal v děcáku, když mě odhodili...

Shrnutím těchto vyjádření v oblasti vztahů je, že respondent ztratil své bydlení z četného důvodu neshod s rodinou, a tím získal statut bezdomovce. A tím se integroval do své subkultury. Jedním ze znaků sociálního vyloučení je právě dlouhodobě problematické bydlení, což se u respondentů ukázalo.

V oblasti **rodina** bylo zjišťováno, co pro respondenta znamená pojem rodina. V jednotlivých vyjádření respondentů se objevilo společných znaků, které např. sdělil:

- a) **Michal řekl, že:** Rodina? Hm, já vlastně nemám rodinu...Mě to takhle vyhovuje. Nepotřebuju mít svojí rodinu, když chci ženskou tak si ji vždycky seženu. Teď mám přítelkyni z party. A makat? To se mi nechce, ale musím si něco najít, aspoň abych měl něco na obživu ... Když jsem nedonesl domů nic, dostal jsem přes hubu.
- b) **Pavel řekl, že:** Pro mě pojem rodina znamená hodně...Vlastní rodinu nemám už...Když jsem nedonesl domů nic, dostal jsem přes hubu. Chtěl abych kradl víc a víc, nestačilo mu to, chtěl prachy na fet. Teď je v lochu, máma a sourozenci neměli prachy, tak jsem v tom pokračoval...Hm, dětství. Co k tomu mám říct, že jsem byl pořád venku a něco musel ukrást, abych mohl domů, jinak bych dostal přes hubu
- c) **Tomáš řekl, že:** Nic, protože rodinu nemám... Je to hezký, fakt by to bylo hezký. Ale já mít svojí vlastní rodinu? To nejde, protože se ke mně nikdo z nich nechová hezky. Ani jeden. Radši řeknou běž do prdele a takhle. Přitom jsem práci dobrou a dával jsem jim hrozný prachy , furt., čtyři , pět tisíc jsem jim dával. Furt jsem jim dával. A

mě nakonec vyhodili na ulici. A nechali mě být... Jo to mám, ale nestýkám se s nima, ani se s ní nebavím. Nevlastní fotr. No vlastně i vlastní. Protože je to hajzl, pro mne, a nemám ho rád a nesnáším ho.

- d) Bezdík řekl, že:** *Rodina? No když jsem zůstal v děcáku, když mě odhodili, tak co ti mám říct, to je blbý vole... To nevím co ti mám říct na to. Rodina, rodina neexistuje, spíše přátele... Spíš vole, tahle strejda, když mi bylo šest let. Jinak vole, že by měli rodiče zájem. Můžeš být taky nemanželským, to nevíš vole.*

Shrnutím těchto zjištěných faktů je zřejmé, že sociální zázemí v podpoře rodiny má z dotázaných respondentů pouze jeden respondent. U ostatních je zřejmé naplnění znaku sociálního vyloučení v oblasti nefunkčnosti rodin.

Společné znaky sociálního vyloučení byly zjištěny v **užívání či přímo závislosti na návykových látkách**, a to analýzou z provedených rozhovorů vyhledáním slovních vyjádření k droze respondentem. Respondenti v oblasti psycho-aktivních látkách uvedli těchto sdělení, např.:

- a) Michal řekl, že:** *Droga je pro mne důležitá, nedokážu si bez ní existovat, ale chci s tím přestat, už nechci do lochu... Beru tak 2-4 do týdne, většinou pervitin No a často hulím trávu. To je pak úlet, zkuste to. Něco Vám seženu, mám dobrej matroš... Kvůli trestné činnosti vlastně pak můžu si koupit nějakej matroš*
- b) Pavel řekl, že:** *Odpad. Momentálně odpad, ale musím jí mít. I kdyby dvakrát do roka. Pervitin... Přímá to není fyzická drogová závislost, ale psychická, o to je to horší, jak ty cigarety... To se mi ty drogy už nelíbily. Já jsem vlastně poprvé ty drogy bral kvůli sexu.*
- c) Tomáš řekl, že:** *Špatná věc. Jó, mám za sebou drogy, hodně. Hodně moc, fuj! Až je mi z toho špatně tolikrát, když bych mohl říct... To je hnus, fetoval jsem jako hovado. Úplně hrozně a ž už nechci takhle žít... Nechci to raději už ani vidět. Radši chlastám, než brát drogy... Kradl jsem na drogy, abych měl na ně a zkusil jsem si svít taky.*
- d) Bezdík řekl, že:** *No svinstvo no.*

Z vypsání společných znaků k užívání návykové látky a jejich momentálního zhodnocení pojmu drogy respondenta, vyplývá, že ačkoliv jsou všichni i v současné době uživatelé návykových látek, tak jeden respondent *Bezdík*, se k droze chtěl vyjádřit a vyjádřil velmi stroze. Ze spisové dokumentace respondentů, je zjištěno studiem, že tyto osoby užívají i v současné době návykových látek za účelem úniku od možného problému a reality. Takového faktu bylo zjištěno ve výpovědi respondenta. Všichni dotázaní respondenti se k droze vyjadřují, jako k něčemu odpornému, ale zároveň se vyjadřují, že nejsou schopni přestat takové látky

užívat. Návykovou látku užívají respondenti z důvodu závislosti na ni, případně pro již zmíněný únik od reality a především od problému. Jako uživatelé návykových látek se dostali na okraj společnosti a požívají tak statutu sociálně vyloučených osob.

Společným rysem respondentů je **trestná činnost proti majetku**. Po průzkumem významném vztahu trestné činnosti je několik možností a variant. Tyto vztahy jsou důsledkem uvědomení si svých hodnot respondenta, z jakého důvodu páchají takovou trestnou činností. Společnými znaky v této oblasti rizikových faktorů sociálního vyloučení jsou po té vyjádření a zjištění dle:

- a) **Michal řekl, že:** *Musím krást aspoň tak za litr denně, abych měl na ubytovnu... To už jsem řekl, nemakám, občas kradu, teda každý den musím...Pak musím něco šlohnout, abych měl prachy. Tak chodím po velkých obchodech, většinou Plaza, Glóbus, Hypka a Tesco.*
- b) **Pavel řekl, že:** *Páchal jsem tu trestnou činnost, kradl jsem, jak už jsem říkal na začátku kvůli rodině a tomu, myslím...Otec ne, nikdy by neřekl nic takového, řekl že jsem blbej. Říkal že když už kradu, tak už pořádně (smích). A to je tak všechno. Nikdy mě nějak nenutil. No a to je všechno, nikde mě tak nechtyl ... No, žádnou neprovádím a když jsem ji prováděl, a co znamenala pro mne trestná činnost, tak to bylo pro mě lupení*
- c) **Tomáš řekl, že:** *Pak přišel on a furt mě mlátil za všechno. Za všechno, za každou špatnou kravinu von mě zbil. Pak jsem se nasral v sedmnácti letech a seřezal jsem ho pohrabáčem. Seřezal jsem ho jak psa. Dostal po hlavě, po zádech, po břichu, všude! ...Kradl jsem, protože byla nouze. Nouze, jen proto jsem tam šel, skrz tu nouzi, jinak bych tam nešel ...Já třeba jdu a řeknu takhle na fěrovku. Zahrádky, cigára. Ale takhle abych vlezl někam do objektu, tak to určitě ne. S tím hliníkem , tak to bylo výjimka, že jsem tam vůbec šel.*
- d) **Bezdík řekl, že:** *Neuznávám trestní činnosti. Špatnou...Já to nenávidím co dělají ty lidi, víš jak? Ne fakt. Já jsem neměl žádné krádeže. Nerozhodnej, mladej. Víš jak. Já jsem žil i normálně.*

Ve shrnutí je respondenty trestná činnost páchána pro několik pro ně důležitých důvodů. **Bezdík** opět svou trestnou činností „popřel“, ačkoliv v zápětí ji potvrdil. Respondenti uvádějí, že páchají trestnou činností ve vztahu a určení svých hodnot proto, aby mohli bydlet, kvůli rodině, či si mohli opatřit návykovou látku. Množství těchto kombinací je velké, respondenti tyto vztahy k trestné činnosti ze sociálního hlediska potvrzují ze svých vyjádření v rozhovorech.

Pro tento průzkum vybranou důležitou poslední oblastí je **zaměstnání**, resp.

nezaměstnání. Ačkoliv je ve zkoumaném období zvýšeného počtu registrovaných uchazečů o zaměstnání, jsou respondenti svými sdělením v rozhovorech začlenění mimo evidenci pro své důvody. Respondenti uvádějí společných rysů své nezaměstnanosti, např.:

- a) **Michal řekl, že:** *To už jsem řekl, nemakám, občas kradu, teda každé den musím*
- b) **Pavel řekl, že:** *Já si opatřuji peníze na svůj každodenní život takovým způsobem, tím že opravdu někdy jedu do sběru, což je na jídlo a tohle...Ted'ka se žívím živnostenským listem, jo?! Jsem otevřel tu živnost jí dvakrát aktivoval, takže aktivní jsem. Nejedu mimo zákon. Právě že mám nabídky práce, měl bych dělat , ale už ne přes známého na černo, ale přes ten živnostenský list...Nevím jak ted', já se už nedostanu tam. Protože, když půjdu do nějaký takový práce, kde maj kolem 25čistýho, tak mě nevezmou, kvůli trestnímu rejstříku.*
- c) **Tomáš řekl, že:** *Trestná činnost, je to můj způsob obživy. Makal jsem dva roky. Normálně na smlouvu. Přestal jsem kvůli zdraví, protože ty kyseliny to nedělá dobře nikomu, nedělá to dobře nikomu.*
- d) **Bezdík řekl, že:** *Vždyť pro mne nejsou schopný sehnat za devět let zaměstnání. Na pracáku jsem devět let...No, ale když jako ta práce není, a mám i ty kurzy. Je mi to úplně na píču, támhle to mám v tom sešitě... Uklízím u Billy, ale to nemůžeš tam dát, že jo.. To bys podojil ostatní. To je jako kdybys podojil tebe. Víš jak to myslím.*

Dotázaní respondenti sdělili společných znaků nezaměstnanosti z několika důvodů. Buď pro svou nechuť pracovat, spíše páchat trestnou činnost, nebo jsou toho názoru, že někdo jiný za ně sežene respondentovi práci. „Přehazují“ zodpovědnost na jinou osobu a dávají jí to poté za vinu. Ve dvou bodech je zřejmé, že by se respondent chtěl zapojit do pracovního trhu, avšak mu to nedovoluje jiný fakt, který je spojen se sociálním vyloučením, Zde tomu tak je pro páchání trestné činnosti nedostatečné kvalifikace a vzdělání.

Lze uvést **souhrn znaků sociálního vyloučení**, který jsem identifikoval v rozhovorech s respondenty, kterými je označili respondenti pomocí slov. K těmto znakům sociálního vyloučení uvedu několik slovních vyjádření v několika oblastech sociálního vyloučení. Zejména riziko sociálního vyloučení u respondentů lze spatřovat v oblasti:

- ✓ **Bydlení** (např. žiju kde se dá, jsem venku)
- ✓ **Rodiny** (např. matka mě vyhodila)
- ✓ **Psycho-aktivních látkách** (např. droga je pro mne důležitá, nedokážu si bez ní existovat, kradl jsem na drogy)
- ✓ **Práce** (např. trestná činnost - je to můj způsob obživy, přes známého na černo)
- ✓ **Trestné činnosti** (např. já si na tu drogu vydělal legálně, to že jsem kradl okolo, ty

krádeže jsem dělal abych uživil)

Zkoumanou skupinu respondentů lze považovat za vysoce rizikovou vůči sociálnímu vyloučení, ve znacích, které byly vybrány a také s ohledem na jejich „deviantní kariéru“ v oblasti majetkové trestné činnosti.

Rozhovory a jejich přepisy lze považovat za velmi vhodný nástroj dalšího průzkumu stanoveného problému. Lze vybrat další znaky ke kritické reflexi.

Navrhujícím opatřením je doporučení, aby další potencionální výzkumníci prozkoumali přepisy rozhovorů z dalších hledisek. Mezi taková hlediska by mohla být zařazena nejen zdravotní oblast, ale i např. průzkum sociální inteligence či zjištění důsledků nízkých příjmů rodiny.

8 Vyhodnocení platnosti předpokladů

Začátkem praktické části bakalářské práce jsem stanovil pěti předpokladů, které jsem se ověřoval průzkumem práce. Veškeré předpoklady vyhodnotím, resp. ověřím jejich platnost.

Předpoklad č. 1:

Lze předpokládat, že alespoň 70% pachatelů majetkové trestné činnosti jsou Rómové.

Stanovený předpoklad byl ověřován průzkumem bakalářské práce, především studiem spisové dokumentace a analýzou anamnestických dat respondentů. Vzhledem ke studiu spisové dokumentace a analýzy dat respondentů **nebylo zjištěno** specifického rozlišení či přihlášení se respondentů k Rómské komunitě. Ze studia dokumentace a statistik MV ČR nebylo možné vyhledat a jistit početního stavu Rómu jako pachatelů. Spisová dokumentace v policejní praxi neobsahuje žádné kolonky či textové pozice k doplnění, zda se respondent hlásí k příslušnosti Rómského etnika. Pokud tomu však není uvedeno přímo respondentem při výslechu či vyjádření respondenta samotného. Ze studie dokumentace nebylo zjištěno ani takového faktu, že by se respondent sám označil či přihlásil k Rómské menšině. Nicméně provedené rozhovory byly s několika Rómy, ale tento fakt nemění hodnotu stanoveného předpokladu. **Průzkumem nebylo potvrzeno stanoveného předpokladu.**

Předpoklad č. 2:

Lze předpokládat, že pachatelé trestné činnosti pochází z nefunkční rodiny.

Provedeným průzkumem bylo zjištěno, že vybraný zkoumaný vzorek respondentů pochází z nefunkční či dysfunkční rodiny. Tohoto faktu bylo zjištěno na základě studie dokumentace respondentů, kde interní databáze trestné činnosti a provedené výsledky, obsahovaly těchto informací. Znaky a slovní vyjádření k dysfunkční rodině byly spatřovány v pojmech, např. *nemám rodinu a nikdy jsem neměl, vyrůstal jsem v děcáku, fotr mě mlátil, matka mě vyhodila na ulici, atd.* Dále těchto informací a slovních vyjádření respondenta bylo nejlépe zjištěno a identifikováno v provedených rozhovorech. Na základě analýzy rozhovorů s respondenty bylo do oblasti rodiny položeno tazatelem respondentovi několik otázek, na které respondent odpovídal. V některých případech i sám respondent hovořil o svém dětství a rodině. Zkoumaný vzorek v počtu 50 vybraných respondentů náhodného výběru, obsahoval společných znaků nefunkční rodiny, čímž byli respondenti ohrožení sociálním vyloučením. Čímž bylo zjištěno jednoho z několika rizik sociálního vyloučení, a takového tvrzení bylo ověřeno průzkumem práce. Dle studie dokumentace, provedených rozhovorů a jejich analýzy bylo ověřeno platnosti předpokladu. **Průzkumem se předpoklad potvrdil.**

Předpoklad č. 3:

Lze předpokládat, že pachatelé trestné činnosti jsou především muži.

Provedeným průzkumem bylo zjištěno pachatelů trestné činnosti pouze mužského pohlaví. Z analýzy spisové dokumentace zkoumaného vzorku respondentů a provedených rozhovorů, bylo potvrzeno a ověřeno stanoveného předpokladu, že pachatelé trestné činnosti jsou především muži. Ve spisové dokumentaci bylo vyhledáno položky pohlaví, a tam kde nebyla položka vyplněna, bylo postupováno dle významu jména respondenta v mužském či ženském pojetí. Pro odstranění rozporu těžkého určení pohlaví pro jednotnost jmen, především cizích státních příslušníků, bylo přihlíženo a dále postupováno na základě skloňování ze studie spisové dokumentace. Ve zkoumaném vzorku nebylo průzkumem zjištěno pachatelů trestné činnosti ženského pohlaví. **Předpoklad se potvrdil.**

Předpoklad č. 4:

Lze předpokládat, že pachatelé majetkové trestné činnosti mají zkušenost s užíváním psycho-aktivních látek

Průzkum byl zaměřen na pachatele majetkové trestné činnosti, kteří mají zkušenost s psycho-aktivními látkami. Provedeným průzkumem bylo zjištěno, že náhodně vybraný vzorek 50ti respondentů vykazoval ve spisové dokumentaci 39 respondentů, kteří měli zkušenost s psycho-aktivními látkami. Tento předpoklad byl potvrzen vyjádřením respondentů při výslechu v policejní spisové dokumentaci, dále dle historie trestné činnosti, kde byl respondent odsouzen a byla mu dána povinnost se léčit ambulantně nebo reziduálně na DETOX. Z analýzy provedených rozhovorů bylo zjištěno uživatelů psycho-aktivních látek, za které se respondenti sami označili a ke své osobě takového faktu uvedli. Z obsahu přepsaného textu bylo vyhledáno informací, že respondenti mají zkušenost s psycho-aktivními látkami již od svého dětství. **Předpoklad se potvrdil.**

Předpoklad č. 5:

Předpokládám, že respondenti mají zkušenost s trestnou činností ze svého dětství.

Průzkumem bylo zjištěno, že respondenti, se kterými byl proveden rozhovor, mají zkušenost s trestnou činností již od svého dětství. Doplnujícím faktem bylo provedení analýzy spisové dokumentace a analýzy kriminální anamnézy respondentů. Trestní spis respondenta, tedy pachatele trestné činnosti obsahuje opis z rejstříku trestů a dále výpisy z interních databází o trestní minulosti pachatele. V těchto databázích a výpisech bylo analýzou identifikováno podkladů a informací o minulosti z trestné činnosti pachatele. Průzkumem bylo tedy zjištěno, že z 50ti trestních spisů respondentů, má 43 respondentů zkušenost s trestnou činností již od svého dětství. Respondenti uvedli v provedených rozhovorech stejných informací, se kterými bylo pracováno a které byly analyzovány. Zkušenost s trestnou činností v dětství obsahovala násilnou i majetkovou formu trestné činnosti. Ze zjištěných 43 respondentů, kteří mají takovou zkušenost s trestnou činností ze svého dětství, byli 3 respondenti, kteří měli zkušenost s násilnou trestnou. **Platnost předpokladu se průzkumem potvrdila.**

Stanovený cíl jsem naplnil textem, kterým bylo charakterizováno pachatele ze sociální hlediska. A to tím, že jsem u vzorku respondentů jak pro analýzu spisů tak v rozhovorech identifikoval vybrané sociální aspekty jejich aktuální situace, které jsou zároveň rizikovými faktory sociálního vyloučení.

9 Závěr

Jelikož pracuji jako policista na Obvodním oddělení Policie ČR, tak se často setkávám s pachateli trestných činů, jak násilné tak především majetkové trestné činnosti. Ze své 8leté praxe u policie vidím, co všechno je člověk schopen provést. Hovořím tak o široké škále předmětů zájmů trestné činnosti, ale především o pachatelích, kteří páchají trestnou činnost z ohrožení sociálního vyloučení, aniž by si takový statut uvědomovali. Průzkumem bylo za pomoci užití analýzy spisové dokumentace, analýzy sekundárních zdrojů, systémové analýzy a pomoci provedených rozhovorů s respondenty zjištěno základních aspektů trestné činnosti. Charakterizovat základní aspekty trestné činnosti obecně nelze provést, neboť je pachatel jedinečný. Lze tedy zjistit a identifikovat určité aspekty trestné činnosti, které jsou společné pro pachatele.

Průzkumem bakalářské práce byly zjištěny skutečnosti, kterými lze ze sociálního hlediska charakterizovat pachatele dle zkoumaného vzorku respondentů. Nelze však zjistit „modelu“ pachatele trestné činnosti pro různou trestnou činnost. Osoba je jedinečná, proto musíme posuzovat každého pachatele individuálně. Avšak mnozí pachatelé mají shodných či obdobných znaků k páčání trestné činnosti. Provedeným průzkumem bylo identifikováno a charakterizováno riziko sociálního vyloučení u pachatelů trestné činnosti. Zkoumaný vzorek respondentů byl dle provedené analýzy ohrožen sociálním vyloučením. Mezi základní aspekty trestné činnosti mohu po průzkumu označit rizika sociálního vyloučení, kterými jsou především zneužívání psycho-aktivních látek, nefunkční rodina, nízké vzdělání a také nezaměstnanost či bezdomovectví. Veškerá rizika sociálního vyloučení na základě průzkumu práce spolu souvisí, jsou plně prolnta a odvíjí se jedno riziko od druhého. Například zjištění kauzálního kruhu: Páchá trestnou činnost, aby měl na drogy. Krade, aby měl na ubytovnu. Nemá rodinu, jelikož zneužívá drogy. Nepracuje, neboť nemá dostatečnou vzdělání, atd. Kauzalita kruhu rizik sociálního vyloučení spočívá v tom, že jen velmi obtížně se pachatel z tohoto kruhu dostává, neboť využívá jedné činnosti k druhé, které jsou v tomto kruhu jako rizika sociálního vyloučení.

Spisová dokumentace a její analýza, a zejména analýza sekundárních zdrojů, jsou jedním z četných metod průzkumu, které dávají „psaná či daná“ fakta. Tyto fakta obsahují skutečnosti, které nemusí mít plnohodnotných informací k možným dalším průzkumům. Tento fakt byl důvodem pro provedení rozhovorů přímo s respondenty. Respondenti uvádí informací v širší obsahové škále, kdy během rozhovoru mohl tazatel položením svých otázek nasměrovat respondenta k zodpovězení tématu. Emocionální prožití a necenzurované vyjádření respondenta bylo zaznamenáno na audiozáznam tak, aby mohlo být dále provedeno analýzy rozhovorů.

Ačkoliv moje denní práce je práce s lidmi, především při šetření trestné činnosti provádět výslechy osob, byl pro mne velmi překvapivý přístup respondentů k rozhovoru. Jejich zaujetí a aktivita byla překvapivá, neboť jsem zvyklý při výslechu pachatele na jeho „nespolupráci“ a aroganci. Tento jev přisuzuji faktu, že věděli, že zjištěných informací nebude zneužito proti respondentům.

Dalším faktem, který mne překvapil byl ten, že ačkoliv jsem s respondenty již dříve pracoval při své praxi, tedy jsem je znal, tak někteří respondenti uváděli ke své trestné činnosti mylných informací. Možná toto bylo ovlivněno zneužíváním psycho-aktivních látek, nebo to bylo záměrné. To však nebylo předmětem průzkumu, a prováděný rozhovor jsem nechtěl měnit ve výslech osoby, jelikož by jistě změnil obsah získaných informací. Uvádění nepravdivých informací respondentů ke své trestné činnosti dále přisuzuji k představení svého „já“ pro další čtenáře v lepším světle.

Velmi zajímavým úkazem bylo chování respondentů před a při rozhovoru. Při navázání kontaktu s respondentem, bylo chování respondenta „přirozené“. Dle mého názoru na nic si „nehrál“. Hovořil přímo ke své osobě, nesnažil se „vylepšovat“. Respondenta jsem plně seznámil s průběhem rozhovoru a uvedl jsem ho krátkým poučením o obsahu a využití rozhovoru průzkumu práce. Ačkoliv, jakmile jsem zapnul audiozařízení do módu nahrávání, respondent změnil své chování. Což může být i důvodem uvádění nepravdivých či neúplných informací ke své osobě z oblasti trestné činnosti. Určité bariéry se při rozhovoru vyskytly, byla jí např. komunikativní bariéra spočívající v úniku respondenta od tématu a obsahu rozhovoru. K tomuto je příkladem respondent *Bezдіk*. Jeho náhlé změny témat projednávané oblasti ke druhé, byly takřka nepříjemným prožitek pro mne jako tazatele, který se snaží získat informace v průzkumném šetření.

Ve shrnutí mohu konstatovat, že základními aspekty majetkové trestné činnosti jsou především její pachatelé v sociálním kontextu, neboť dle průzkumu páchaly trestnou činnost v důsledku ohrožení sociálního vyloučení. Pachatelé majetkové trestné činnosti se stali sociálně vyloučení svou činností a způsobem života. Zjištění faktu, že žijí pouze přítomností a neplánují nic dopředu, ve mne vzbuzuje určité zklamání. V rozhovoru jsem zaměřil na změnu jejich chování několik otázek, kdy v době položení otázky uvedli možnosti změny. Ačkoliv v zápětí na tento fakt změny zapomenou a žijí znovu svůj život ze dne na den, se kterým jsou spokojeni.

Stanovené předpoklady se mi nepodařilo všechny ověřit, ačkoliv jsem byl před provedeným výzkumem plně přesvědčen o faktu trestné činnosti Rómů. Právě tento předpoklad se nepodařilo ověřit, neboť nebylo zjištěno položek trestné činnosti Rómů v analyzované spisové dokumentaci o příslušnosti k Rómské menšině. Naopak další předpoklady byly ověřeny v jejich

platnosti na základě průzkumu bakalářské práce. Ve shrnutí mohu konstatovat, že respondenti byli a jsou ohroženi sociálním vyloučením, jelikož naplňují veškerá rizika sociálního ohrožení. Jejich zneužívání psycho-aktivních látek v kontextu sociálního vyloučení je specifické. Jak sejm již popsal o tomto výše, společnost může považovat jedince jako sociálně vyloučeného, jelikož zneužívá psycho-aktivních látek. Na druhou stranu však může být považován společností za sociálně vyloučeného ve způsobu života, především jako bezdomovec, který však vedle tohoto zneužívá takové látky. V předpokladech bylo ověřeno i faktů přítomnosti rizik sociálního vyloučení respondentů, kteří mají určité zkušenosti ze svého dětství nebo k takovému způsobu byli nasměrováni např. nefunkční rodinou. Prolínání rizik sociálního vyloučení je velmi specifické, nikdy nelze říci ani stanovit, že když jsi nezaměstnaný, jsi sociálně vyloučen. Vše závisí na dalších aspektech a rizik.

Trestná činnost proti majetku je specifickou trestnou činností, z průzkumu práce mohu konstatovat, že všichni respondenti se takové trestné činnosti dopustili. Aspekty pachatelů majetkové trestné činnosti vychází s rizik a znaků sociálního vyloučení, resp. aspekty sociálního vyloučení jsou především zjištěná rizika sociálního vyloučení. Dalším je charakter pachatele a jeho způsob života. Společností posuzován individuálně nebo považován za sociálně vyloučené, že žije či dochází do skupiny takového vyloučení.

Závěrem musím uvést, že stěžejním průzkumem bylo provedení analýzy rozhovorů s respondenty. Rozhovor dal mnoho informací důležitých pro průzkum práce. Musím tímto poděkovat respondentům za jejich ochotu a vstřícnost. Jelikož bez jejich spolupráce by nebylo možné plnohodnotně provést průzkum práce takového rozsahu a takového směru. Práce zaměřená na zanalyzování rozhovorů z několika směrů a oblastí, uvedla mne do jiného pohledu na pachatele trestné činnosti. Především mne pomohla si zdokonalit dovednosti v komunikativní rovině s respondenty, kteří jsou recidivisty a osobami zneužívajícími psycho-aktivních látek.

Průzkumem jsem zanalyzoval a charakterizoval několika aspektů ze sociálního vyloučení, věřím, že tato práce by mohla být určitým návodem a pomocným materiálem k dalšímu průzkumu. **Mohu doporučit** dalšího průzkumu v sociálním hledisku zaměřeným na analýzu rozhovorů respondentů, kdy předmětem by mohlo být průzkum vzdělání, zaměstnanosti, vědomí či zdraví. Případně navrhuji provedení průzkumu pouze Rómské menšiny v kontextu sociálního vyloučení. Doporučení pro praxi mohu uvést jednou formulací, a to vzhledem ke složitosti zkoumaného jevu a kladení důrazu na další průzkumy jako navrhovaným doporučením nekomentuji těchto v samostatné kapitole.

Bakalářskou prací bylo získáno pohledu na pachatele trestné činnosti v sociálním kontextu, tedy v ohrožení sociálním vyloučením. Dále se podařilo zjistit aspekty trestné činnosti a tyto identifikovat v pojetí sociálního vyloučení, zejména zjistit rizikové faktory.

10 Seznam použité literatury

- SOCHŮREK, J. *Vybrané kapitoly ze sociální patologie*. I díl, Liberec 2001. ISBN 80-7083-494-3.
- SOCHŮREK, J. *Vybrané kapitoly ze sociální patologie*. II. díl. První vydání, Liberec 2001. ISBN 80-7083-495-1.
- NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J., *Kriminologie*. Praha: ASPI Publisching, 2004, 2. vydání, ISBN: 80-7357-026-2.
- GIDDENS, Anthony. *Sociologie*. 1. vydání. Praha - Argo 1999. ISBN 80-7203-124-4.
- MATOUŠEK, O., KROFTOVÁ, A. *Mládež a delikvence*. 1. vydání. Praha 2005. ISBN 80-7178-771-X.
- VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení*. 1. vydání, C.H.Beck 2010, ISBN 978-80-7400-355-4.
- NEČAS, C. *Romové v ČR včera a dnes*. 5. doplněné vydání. Olomouc: Univerzita Palackého, 2002. ISBN 80-244-0497-4.
- ONDREJKOVIČ, P., a kol. *Socálna patológia*. Bratislava 2001, ISBN 80-224-0685-6.
- VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pracovníky policie a vězeňské služby*. 2.díl, 1. vydání. Liberec 2003. ISBN 80-7083-703-9.
- ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2006. 309 s. ISBN 80-86898-73-3.
- MOUSILOVÁ, M., ZOUBKOVÁ, I. *Kriminologie a prevence kriminality*. 1. vydání. Praha 2004. ISBN 80-86795-05-5.
- JELÍNEK, Jiří. *Trestní zákon a trestní řád*. 25. vydání. Linde. 2007. ISBN 80-7201-675-4.
- JAKOUBEK, Marek, HIRT, Tomáš. *Romové: Kulturologické etudy*. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2004. ISBN 80-86473-83-X.
- NOVOTNÝ, F., a kolektiv. *Trestní zákoník 2010. Zákon číslo 41/2009 Sb*, Eurounion 2010. ISBN 978-80-7317-084-4.
- PORADA, V., *Kriminalistika*. Plzeň 2007. ISBN 978-80-7380-038-3.
- KREBS, V. a kol. *Sociální politika*. 4. vydání. Praha: ASPI, a.s., 2007. ISBN 80-7357-276-1.
- PEŠATOVÁ, I., ŠVINGALOVÁ, D. *Uvedení do výzkumu a metodika tvorby bakalářské práce*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2006. 78 s. ISBN 80-7372-046-9.
- CHMELÍK, J. *Rukověť kriminalistiky*. 1. vydání. Plzeň 2005. ISBN 80-86898-36-9.

- CHMELÍK, Jan. *Extremismus a jeho právní a sociologické aspekty*. Praha 2001. ISBN 80-7201-265-7.
- MUNKOVÁ, G. *Sociální deviace: přehled sociologických teorií*. Praha: Karolinum, 2001 - 134 s. ISBN 80-246-0279-2.
- DRTIL, Jiří. *Aktuální drogové závislosti*. 1. vyd. Praha : Avicenum, 1978. 95 s.
- IURIDICTUM – Encyklopedie o právu. *Trestný čin*. [online 01-02-2011]. Dostupné z <http://iuridictum.pecina.cz/w/Trestn%C3%BD_%C4%8Din#Kategorie_u_trestn.C3.A9ho_.C4.8Dinu>.
- ČESKÝ ROZHLAS - *Romové v České republice*. [Online 09-09-2010]. Dostupné z <<http://romove.radio.cz/cz/clanek/22262#2>>.
- HERMES – interní datová síť. *Evidenčně statistické systémy kriminality Policie ČR*. [Online 03-02-2011]. Dostupné z < <http://essk.pcr.cz>>.
- Zákon č. 273/2008 Sb., *o Policii České republiky*, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 218/2003 Sb. *o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a soudnictví ve věcech mládeže* a o změně některých zákonů.
- Zákon č. 101/2000 Sb. *o ochraně osobních údajů* a změně některých zákonů.
- ZPPP. *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 80/2005 ze dne 9. srpna 2005*, kterým se upravuje využívání datové sítě Intranet Ministerstva vnitra „Hermes“.

11 Seznam příloh

- 1. Pojem trestný čin a jeho dělení, přestupek a jejich znění v zákoně**
- 2. Psycho-aktivní látky**
- 3. Struktura rozhovoru**
- 4. Rozhovor č. 1 – Michal**
- 5. Rozhovor č. 2 – Pavel**
- 6. Rozhovor č. 3 – Tomáš**
- 7. Rozhovor č. 4 – Bezdík**
- 8. Statistiky majetkové trestné činnosti krádeže**

Příloha č.1

➤ Přestupek⁴¹

§ 50 Přestupky proti majetku

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo

- a) úmyslně způsobí škodu na cizím majetku krádeží, zpronevěrou, podvodem nebo zničením či poškozením věci z takového majetku nebo se o takové jednání pokusí,
- b) úmyslně neoprávněně užívá cizí majetek, nebo si присvojí cizí věc nálezem nebo jinak bez přivolení oprávněné osoby,
- c) úmyslně ukryje nebo na sebe nebo jiného převede věc, která byla získána přestupkem spáchaným jinou osobou, nebo to, co za takovou věc bylo opatřeno.

(2) Za přestupek podle odstavce 1 lze uložit pokutu do 15 000 Kč.

➤ Trestný čin⁴²

§ 13 - Trestný čin

(1) Trestným činem je protiprávní čin, který trestní zákon označuje za trestný a který vykazuje znaky uvedené v takovém zákoně.

(2) K trestní odpovědnosti za trestný čin je třeba úmyslného zavinění, nestanoví-li trestní zákon výslovně, že postačí zavinění z nedbalosti.

§ 14 - Přechyiny a zločiny

(1) Trestné činy se dělí na přechyiny a zločiny.

(2) Přechyiny jsou všechny nedbalostní trestné činy a ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby do pěti let.

(3) Zločiny jsou všechny trestné činy, které nejsou podle trestního zákona přechyiny; zvláště závažnými zločiny jsou ty úmyslné trestné činy, na něž trestní zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let.

⁴¹ VETEŠNÍK, P., JEMELKA, L. *Zákon o přestupcích a přestupkové řízení*. Ustanovení §50

⁴² TRESTNÍ ZÁKONÍK. Zákon č. 40/2009Sb, ve znění pozdějších předpisů. Doslov §13, §14

Trestný čin krádeže:⁴³

V trestním zákoně je § 247 Krádež definován následovně:

- 1) Kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní, a
 - a) způsobí tak škodu nikoli nepatrnou,
 - b) čin spáchá vloupáním,
 - c) bezprostředně po činu se pokusí uchovat si věc násilím nebo pohrůzkou bezprostředního násilí,
 - d) čin spáchá na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, nebo
 - e) byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán,bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem nebo propadnutím věci nebo jiné majetkové hodnoty.
- (2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu nikoli malou.
- (3) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,
 - a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny, nebo
 - b) způsobí-li takovým činem značnou škodu nebo jiný zvlášť závažný následek.
- (4) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 škodu velkého rozsahu.

⁴³ TRESTNÍ ZÁKON. Zákon č. 140/1961Sb. Ve znění pozdějších předpisů. Doslov ust. §247

Příloha č.2

- **Psychoaktivní látka** – označujeme tím látky, které mohou měnit psychický stav, obvykle subjektivně nežádoucím způsobem
- **Droga** - je obecné označení pro velice široký okruh psychotropních látek, jejichž užívání může vést k drogové závislosti. Pojmenování pochází z nizozemského slova drog, kde v doslovném překladu znamená žízeň. V léčitelství se slovo droga používá k označení sbíraných částí léčivých rostlin. Obecně lze za drogu považovat i nehmotné statky a dá se tímto slovem označovat i věc, která nás motivuje (pro muzikanta může být drogou publikum, pro sportovce vidina medaile), ale většinou se používá pro označení psychotropních látek.⁴⁴
- **Závislost** - je považováno jako onemocnění, které vede k narušení tělesných, psychických i sociálních funkcí. Člověk užívá látku bez ohledu na její negativní účinky na zdraví.
- **Syndrom závislosti** – definujeme jako soubor somatických a psychických změn, které se vytváří jako důsledek opakovaného užívání psychoaktivní látky.⁴⁵

⁴⁴ <http://cs.wikipedia.org/wiki/Droga> [online] [citace 2010-09-09]

⁴⁵ VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pracovníky policie a vězeňské služby*. 2.díl. Doslov str. 66.

Příloha č.3

Klient: zkušenost s drogovou problematikou jako uživatel, v minulosti ve VTOS nebo ve vazbě, ohrožen sociálním vyloučením či sociálně vyloučen.

Postup: volba prostředí pro rozhovor, příprava vhodných podmínek dle povahy klienta, příprava záznamového zařízení, občerstvení, navodit téma jednoduchou otázkou, vytvoření určitého vztahu pro komunikaci, rozhovor, kladení malého počtu otázek – nechat jej hovořit, případné doplňující otázky vycházející z povahy rozhovoru. Dát možnost projevu volné kreativity pomocí tužky a papíru. Poděkování a rozloučení.

Stěžejní otázky při rozhovoru:

Sociální oblast

Rodina:

- Co pro Vás znamená pojem rodina?
- Co s Vámi dělá představa mít svou rodinu a zaměstnání?
- Pohovořte o svém dětství?

Okolí:

- A co Vaši kamarádi?
- Jak si myslíte, že Vás vnímá okolní svět?

Obživa a náplň dne:

- Jak si opatřujete peníze na Váš každodenní život?
- Jak vyplňujete svůj den?

Drogová problematika

- Co ve Vás vzbuzuje slovo droga?

Problematika trestné činnosti

- Jakou roli u Vás hraje trestná činnost?
- Jak jste se dostal do křížku se zákonem?

Pomoc a změna

- Představte si, že můžete jedním mávnutím kouzelného proutku změnit svůj život, jak by Váš život po takovém mávnutí vypadal?
- Hledal jste pro sebe pomoc pro Vaši situaci?

Závěr: Po rozloučení, audiozáznam zaznamenat na nosič CD, provést vyhodnocení, analýza zjištěných faktů.

Příloha č.4

Michal: muž, svobodný, ve věku 22let, bezdomovec, drogově závislý, 2x ve VTOS za majetkovou trestnou činnost, napůl róm (matka češka, otec róm- recidivista)

Otázky/odpovědi:

David: Co pro Vás znamená pojem rodina?

Michal: Rodina? Hm. Já vlastně nemám rodinu. Snažil jsem se pořád dělat to co po mě chtěl otec. Od malička jsem měl problémy, neříkám, že jsem to nedělal občas jen tak, že jsem chtěl. Ale nebavilo mě chodit každý den krást, potom si na to stejně každý zvykne. Když jsem nedonesl domů nic, dostal jsem přes hubu. Chtěl abych kradl víc a víc, nestačilo mu to, chtěl prachy na fet. Teď je v lochu, máma a sourozenci neměli prachy, tak jsem v tom pokračoval, dostal jsem se 2x do vězení za krádež, teď si musím dávat hodně velkého majzla, aby mě benga nechytly, to bych šel za katr hned. Dostal jsem se v lochu k pervitinu, teď už bez něj nemůžu být. Fotr měl něco doma, tak jsem si to mohl vzít, musím krást a hned to někde prodat, abych měl něco domů. Měl jsem dost problémů kvůli fetu, matka mě pak vyhodila, protože jsem ji dal prý pěstí, když jsem přišel domů sjetej. No tak kradu a беру venku, bydlím kde se dá.

David: A co Vaši kamarádi?

Michal: Kamarádů mám dost. Máme svoji partu, tak se doplňujeme. Jednou donese nějaký fet on, pak za se já a tak. Bereme to jako koníček, nebo spíš jako normální život.

David: Co pro Vás znamená pojem droga?

Michal: Droga je pro mne důležitá, nedokážu si bez ní existovat, ale chci s tím přestat, už nechci do lochu. Kvůli drogám jsem se tam dostal už jednou. Beru tak 2-4 do týdne, většinou pervitin. No a často hulím travu. To je pak úlet, zkuste to. Něco Vám seženu, mám dobrou matroš.

David: Jakou roli u Vás hraje trestná činnost?

Michal: Teď už asi žádnou, normálka, vlastně pak můžu si koupit nějaký matroš. Tak asi velkej. Musím krást aspoň tak za litr denně, abych měl na ubytovnu a občas na perník.

David: Jaký je Váš způsob obživy?

Michal: To už jsem řekl, nemakám, občas kradu, teda každý den musím.

David: Jak by jste změnil svůj život?

Michal: Chci přestat s tím co dělám, drogy a krádeže. Dostávám se dost do problémů, kámoš už je tak pěkně v... . Je HIV, nemá prachy, taky bere, ale teď je v nemocnici. Zhubnul a je to sním pěkně špatný. Nechci dopadnout jako on.

David: Pohovořte o svém dětství?

Michal: Hm, dětství. Co k tomu mám říct, že jsem byl pořád venku a něco musel ukrást, abych mohl domů, jinak bych dostal přes hubu. Nebo to, že mě škola nebavila a začal jsem chodit za školu s kámošema hulit a do barů chlastat. Dětství jsem nějak prožil, uteklo to rychle. Ale zase to bylo dobrý, to musím uznat.

David: Jak jste se dostal do křížku se zákonem?

Michal: Určitě když jsem byl malej. Pamatuju se, že jsem šel s tátou a on mě v obchodě poslal ukrást flašku s chlastem. Pak už jsme to dělali pořád, on zabavil prodavačku a já šel pro věci. Pak jsem začal chodit s kámošem sám.

David: Co s Vámi dělá představa mít svou rodinu a zaměstnání?

Michal: Mě to takhle vyhovuje. Nepotřebuju mít svojí rodinu, když chci ženskou tak si ji vždycky seženu. Teď mám přítelkyni z party. A makat? To se mi nechce, ale musím si něco najít, aspoň abych měl něco na obživu.

David: Jak si myslíte, že Vás vnímá okolní svět?

Michal: Mám dost kámošů, ti asi v poho. No a ostatní mi jsou ukradení. Nezajímají mě. Asi mě berou za zloděje a feťáka, což jsem, tak mě to nechává být klidným.

David: Jak vyplňujete svůj den?

Michal: Chodím s kámošem na pařby, hodně do barů a tak. Pak musím něco šlohnout, abych měl prachy. Tak chodím po velkých obchodech, většinou Plaza, Glóbus, Hypka a Tesco.

David: Hledal jste pro sebe pomoc pro Vaši situaci?

Michal: Nehledal, nepotřebuju pomoci. Možná s těma drogama, ale to se zkusím dostat z toho sám, až budu chtít.

David: Představte si, že můžete jedním mávnutím kouzelného proutku změnit svůj život, jak by Váš život po takovém mávnutí vypadal?

Michal: Určitě bych byl čistej, nefetoval bych a možná nekradl. Rodinu bych asi neměl, nejsem na to, spíš bych měl bordel, kde bych si užíval a vlastně i bydlel. To by bylo pro mne.

Příloha č.5

Pavel, muž, svobodný, ve věku 30let, bezdomovec (příležitostně u rodiny), drogově závislý, 3x ve VTOS za majetkovou trestnou činnost, róm, matka bez pracovního poměru, otec recidivista

Otázky/odpovědi:

David : Průzkum bude proveden v podstatě takhle na audiozáznam a jedná se o majetkově-trestnou činnost osob, které mají zkušenost jak s výkonem trestu odnětí svobody plus jsou sociálně vyloučení na základě užívání drog.

David : Ty máš nějakou zkušenost jsi mi říkal, jak s majetkovou trestnou činností za kterou jsi byl několikrát trestán a i užíváním určitých látek - psychoaktivních, což je pravda jsi říkal, že jo? Tak, teďka ti budu klást pár otázek, klidně mi zodpověz to tak nějak podle sebe, jak ty uznáš za vhodné, jak chceš vypovídat, nebo v podstatě jak mi to chceš sdělit, jo?

Ten audiozáznam nebude užíván k žádnému trestnímu řízení, nebude užíván jako žádný důkaz k ničemu, jenom pouze jako průzkum k mé bakalářské práci. Takže jenom tak nějak stroze, jak budeš chtít, jo?

David : Takže já se tě zeptám.. Tvé jméno je teda Pavel, souhlasíš tak nějak?

Pavel: hmm

David: Jak mě budeš nazývat, já jsem když tak David. Nějakou dobu se teda už známe, v tom směru. Víím, že máš určitý problémy a měl jsi v minulosti. Na našem oddělení jsi byl už několikrát , jo? Takže teďka bych zabrousil do nějakého tvého soukromí. Zeptám se tě tedy: **Co pro tebe v podstatě znamená pojem rodina?**

Pavel: Pro mě pojem rodina znamená hodně.

David: Klidně povídej.

Pavel: Vlastní rodinu nemám už. Jako vlastní rodiče. Už jsou po smrti a já mám teďka nevlastní matku , která pro mě udělá opravdu hodně. Za což jí můžu děkovat. Od malička, já, od 13 let jsem měl nevlastní matku, můj otec šel pak do výkonu trestu, když mi bylo asi tak kolem 15.....

David: Můžeš pokračovat, jen nějaká technická vada. Takže ty podstatě odkládáš svou rodinu, kvůli čemu jí odkládáš?

Pavel: Neodkládám, ale já už si nepamatuji tu otázku, která byla před.

David: Co s tebou dělá ta představa mít svojí vlastní rodinu?

Pavel: Vlastní rodinu..

David: Svou vlastní rodinu a zaměstnání.

Pavel: Takže zaměstnání. Již pár let mám živnostenský list, který jsem opravdu nepozastavil, ale že jsem byl ve výkonech trestu a tak, jsem o tom nepřemýšlel.. To by mě nikdy nenapadlo.. Ted jsem byl na finančáku a tam mi řekli, že můžu zpětně dodat, že jo, tu bezdlužnost

David: Jako příjmy a tak?

Pavel: No, příjmy. No a chci se právě teď věnovat své kariéře, trošku, ta moje minulá byla hrozně špatná. Já jsem si uvědomil, že takhle to v podstatě nepůjde, honit se za něčím, jako za bludným tím.. chci se postavit na vlastní nohy, zatím to vychází, no.. Zatím se mi daří. A jinak k tomu problému s drogami, já si myslím, že to nikdo nevymítí.

David: Nejde to?

Pavel: Těď nějakých pět nebo kolik jich bylo, popravdě nevím, ale teďka to tady posbírali policajti po Liberci a přijdou další.

David: Hm. Ty jsi byl jen jako jeden uživatel nebo jsi zkoušel i..

Pavel: Jenom běžný uživatel.

David: .. Dealerovat?

Pavel: Ne, to ne.

David: Jenom uživatel.

Pavel: Jo jo, jen uživatel. Jako stalo se, že za mnou přišli domů kamarádi.

David: Jasně. Bylo to v podstatě takhle nějak, tvrdý drogy nebo nějaké jiné ?

Pavel: Tvrdý.

David: Tvrdý. Nějaká mírnější varianta - marihuany byla?

Pavel: Byla, potom už později byla.

David: Takže jsi to už kombinoval všelijak?

Pavel: No, kombinoval jsem to tím způsobem , že když jsem se šel konečně vyspat, tak jsem si dal „marihuanu“.

David: Jo takhle. Dobře. **Můžeš pohovořit o svém dětství?** Jaké jsi měl?

Pavel: Moje dětství, to je hrozné dětství.

David: Proč hrozné takhle?

Pavel: No jelikož když jsem se narodil a byl mi 1 rok, tak mojí matce byl zjištěn nádor na mozků a musela do nemocnice a tím pádem můj otec se o mě staral sám. V té době nepracovat nešlo, v té době musel každý povinně pracovat. Takže on musel do práce a mě strkal po známých a když jsem byl v první třídě, tak si pro mě přijela sociálka a odvezla mě do dětského domova.

David: Jak dlouho jsi tam byl?

Pavel: Do 13 let Hnusný no.

David: Máš na to nějaké dobré vzpomínky?

Pavel: Řeknu ti, já jsem za celý život plakal dvakrát. Jednou, když mi umřel bratr a jednou..... sám nad sebou (smích). Opravdu.

David: To bylo během pobytu v dětském domově?

Pavel: Ne, to bylo za celou mojí životní tu, za celý život, jsem jenom dvakrát brečel. Jinak jako stresující, si tohle vůbec nepřipouštím, já to dokážu zabalit a schovat to a nechat to být.

David: Držíš to teda v sobě?

Pavel: Všechno v sobě, no.

David: Je nějaký človíček, přítelkyně, kamarád...

Pavel: Jo , ale ono s takovými problémy to nikoho nezajímá. Je zajímáš jenom o peníze.

David: Ani rodina, že by ti pomohla?

Pavel: Rodina mi pomáhá , to jo. Mám se kam složit, kde si vyprat.. to oni pomůžou, když mám problém – finanční, ale prostě ..

David: Já vím, že problém v podstatě s drogami nemáš jen ty v rodině, má to i tvůj bratr, pokud se nepletu?

Pavel: Ano, to je pravda. On také.

David: Ten tě k tomu nějakým způsobem přivedl?

Pavel: Ne ne, bratr je mladší o hodně. Starší bratr ten neměl s drogami vůbec nic společného. U toho mladšího, to je právě to, že mi kámoš na základce říkal, že tam hulej před školou, tak...

David: Jasně.

Pavel: Já ty lidi odsuzuji, když jsem ..no to je jedno.

David: Když se vrátíme k tomu dětskému domovu, máš nějaké konkrétní , v podstatě nějaké vzpomínky na to i dobrý?

Pavel: Z dětského domova dobré? Ne.

David: Nic?

Pavel: Ne, žádné. Jo, jedna moje první láska, co jsem prožil tam.

David: Proč to bylo pro tebe stresující? Kvůli tomu, že jsi byl odloučený od rodiny nebo..?

Pavel: Víš, ono v té době zrovna to bylo ve Frýdlantu v Čechách, kde jsem byl v dětském domově a tam ty , ten personál nebyl zrovna nejlepší, asi tak, to je všechno. Nebylo to žádné tamto jak se říká,jak říkali kluci, že se tam bojí, ale ten režim tam byl přísný. Vojenskej.

David: Byly tam i nějaké fyzické tresty?

Pavel: Také.

David: Také jo? Měl jsi jich hodně?

Pavel: No, darebák jsem byl, no, heh.

David: To jsi dělal naschvál, tohle?

Pavel: No, naschvál. Nechal jsem se vždy ovlivnit partou. Opravdu. Já jsem s tím měl velké problémy. Nechal jsem se ovlivňovat partou a abych získal jejich tu, tak tam byli takové zkoušky, no. Blbosti, dětské blbosti.

David: Takže to bylo takové na hec, jo? Co to bylo za problémy, co jsi tam prováděl.

Pavel: Třeba jít do krámu a něco vzít.

David: Takže už v téhle době nějaká malá trestná činnost.

Pavel: No?!

David: Takže tě to provázelo. On tě k tomu nějak naváděl v podstatě i otec?

Pavel: Otec ne, nikdy by neřekl nic takového, řekl že jsem blbej. Říkal že když už kradu, tak už pořádně (smích). A to je tak všechno. Nikdy mě nějak nenutil. No a to je všechno, nikde mě tak nechytil. A moje rodina vůbec neví, že jsem měl s drogami něco společného. Kromě mého bratra a jeho ženy. Moje matka, babička která je už po smrti, co jsme žili v tom baráku, nikdy neměli tušení, že já v tomhle lítám. Doma jsem nikdy nic neodcizil.

David: Hm.

Pavel: V podstatě jsem si na ten život vydělal.

David: A tvůj otec, ten je vězněný nebo byl v podstatě pro jakou činnost?

Pavel: Kvůli alimentům.

David: Kvůli alimentům má záznam.

Pavel: Měl hrozně moc dětí a ..

David: Jasně. Žádná majetková nebo násilná trestná činnost?

Pavel: ne.

David: Takže nic takového nebylo. Můžeš říct, že je to v podstatě i takový tvůj vzor, tvůj otec?

Pavel: Ne, není.

David: Není.

Pavel: Můj otec není můj vzor.

David: Vůbec? Ani jako z jeho osobnostní složky, jaký má charakter nebo cokoliv?

Pavel: Ne.

David: Nic takového. Ani způsob života, nic poblíž?

Pavel: Opravdu ne. Já si myslím, že otec dělal všechno špatně. Ačkoliv nebyl trestán a já dělám špatně a já byl, tak hrozně známých měl tady po Liberci, všichni ho znali. Ale prostě...

David: Proč vůbec pácháš tuhle trestnou činnost?

Pavel: Páchal jsem tu trestnou činnost, kradl jsem, jak už jsem říkal na začátku kvůli rodině a tomu, myslím. A někdy se mi to ani nepovedlo, někdy jsem ulítával na těch drogách, že už jsem hrál na automatech a domů jsem nepřinesl nic a zbytečně jsem riskoval. To se mi ty drogy už nelíbily. Já jsem vlastně poprvé ty drogy bral kvůli sexu.

David: Jo. Dobře. A když jsi mluvil, že máš dosti kamarádů, **tak co Tví kamarádi?**

Pavel: Mí kamarádi se konečně také už umoudřili. Je hodně kamarádů. Jsou kamarádi a pak jsou známí. Kamarádů je hrozně moc málo na světě.

David: Hm.

Pavel: Kamarád je prostě ten , kdo mi pomůže když jsem zrovna v nouzi. Těch známých je hrozně moc.

David: Máš nějakou partu teďka?

Pavel: **Nemám, nepotřebuji. Jen rodinu, s bratrancem, s bratrem. Držím se rodiny,** už ani nechodím do města, protože vím, že potkám známí ještě z výkonu a ještě z venku a to by bylo „Jé Pavle, pojd' jdeme..“

David: Takže v podstatě teďka jenom je ten malý okruh přátel , nikdo jiný?

Pavel: Nikdo, jsem schovaný, akorát jezdím autem.

David: Tvoje obliba, teďka v současné době bez řidičáku. Ty jsi byl za to několikrát trestaný, v podstatě vloni, že? Jsi byl chycený, teď za to máš tresty.

Pavel: **Mám.**

David: Uvědomuješ si tedy v podstatě teďka i podle nového obchodního zákoníku, že když máš zákaz řízení, že můžeš být trestně stíhán? Což by se mohlo i vymstít, formou, že můžeš být zpětně, zase opětovně teda, vězněn. Tam se nějak těšíš do vězení nebo proč to vůbec děláš tohle to?

Pavel: Poslední **věc, když jsem byl v dubnu propuštěný, jsem si přísahal, že už do vězení nepůjdu, že už toho mám dost.** Ono devět let a něco, asi tak dohromady to cirká dělá , **po těch kouskách jsem odseděl, jsem už na to starý.** Fakt mě to unavuje tam. Ta mentalita, dříve byla jiná mentalita. **Já jsem poprvé byl vlastně v patnácti na vazbě, vid, a vím že u těch mukulů byla mentalita jiná, teď je to samý feťák. No a hrozný.**

David: Kvůli čemu jsi šel na vazbu v patnácti?

Pavel: **Nechal jsem se právě ovlivnit partou, všechno teda udělat v pekárnách.**

David: Vloupání do trafiky?

Pavel: **Hehe, pokus.**

David: Pokus.

Pavel: **My jsme to ani neuměli, udělali jsme škodu za 20 Kč.**

David: jsi se nějak takhle učil, jo? Takovýhle pokusy?

Pavel: **No, prostě takovýhle pokusy , ono těch pokusů bylo často....**

David: **Jak myslíš, že tě vnímá okolní svět?**

Pavel: Okolní svět. Mě nezajímá co si o mě myslí okolní svět , **mě zajímá, co si o mě myslí moje rodina a mí přátelé. Protože nikdo vám na světě nepomůže. Nikdo. Jenom přátelé a rodina.**

Kčemu jsou mi ostatní lidi, co jsou zač? Ať si o mě myslí co chtějí. Já se hrozně divím, že lidi se starají o cizí problémy aniž by museli a ne o své.

David: Takže ty se zabýváš v podstatě jen svojí rodinou a svým malým okruhem přátel, kterých máš, si říkal 3-4?

Pavel: Ano. V lednu vyskočím z toho a budu zase tam jako dříve. Na drogu mám furt chuť..

David: takže teďka příležitostná, vezmeš si něco?

Pavel: Teďka příležitostně popravdě jednou za půl roku si vezmu. Když jsem teď vylezl z basy, tak jsem to měl dvakrát.

David: Hm.

Pavel: Ale už ne nitrožilně ale pod nos. Ta věc prostě nejde pryč. Nejde. Se stává, že prostě i po třech letech mí přátelé a to jsou , dneska v patnácti letech na ulici. Oni po třech letech, zřekli se toho a po třech letech se k tomu vrátili. Je to fakt humus.

David: Jsi říkal, že jsi přestal brát drogy, nebo aspoň bereš příležitostně. Jak vyplňuješ tu chuť po té droze?

Pavel: Jak jí vyplňuji? Já se snažím nepít, já jedinou drogu, kterou mám teďko je kouření. Cigarety, to je zlovyk ještě snad horší než pervitin.

David: Kolik jich vykouříš tak nějak?

Pavel: Krabku.

David: Krabičku denně, jo?

Pavel: Hm. Ale je to hrozný zlovyk. Bez toho ráno vstávat katastrofa. Bez pervitinu nad tím mávnu rukou.

David: Dobře. Jak si v podstatě opatřuješ peníze na každodenní život?

Pavel: Já si opatřuji peníze na svůj každodenní život takovým způsobem, tím že opravdu někdy jedu do sběru , což je na jídlo a tohle. Kdy jsem si naposledy koupil novou bundu? Teďka se živím živnostenským listem, jo?! Jsem otevřel tu živnost jí dvakrát aktivoval, takže aktivní jsem. Nejedu mimo zákon. Vezmu partu kluků a...

David: Vstup obsluhy.

David: Říkal jsi, že máš živnostenský list a máš nějaký práce?

Pavel: Mám no. Právě že mám nabídky práce, měl bych dělat , ale už ne přes známého na černo, ale přes ten živnostenský list

David: Hm.

Pavel: Už to není tak hrozný, jsme počítali, no hrozný to je, ale..

David: A dřív minulost?

Pavel: Chtěl bych jí posunout dál a zabalit jí jako se všema těma problémama.

David: Teďka jsem byl vlastně v dubnu propuštěný, nebo v loni teda. Od té doby nějaké krádeže byly?

Pavel: Ne, snažím se být čistý. To raději jedu se sběrem, který neukradnu někde za plotem.

David: A do té doby jsi byl kde, než jsi nastoupil výkon trestu na 3 roky?

Pavel: Do té doby než jsem nastoupil, tak jsem žil bez hranic.

David: Co to znamená v podstatě?

Pavel: Co to znamená? No, že mě bavilo to, že jsem si vydělal co jsem si vydělal a ne krádežemi.

Ty krádeže jsem dělal abych uživil rodinu, ale pak jsem ulítl na těch automatech, z toho vzešla velká závislost.

David: Jak dlouho jsi hrál automaty?

Pavel: Když jsem dokázal prohrát 80 tis v automatu, tak.. (smích)

David: Peníze na to sis opatřil jakým způsobem?

Pavel: Těma krádežemi., no přímo ... To jsou hrozně drahé koníčky, tohle to. Hrát automaty, nechat se odvézt domů

David: Když jsi nedonášel domů nějaké peníze, vždy jsi musel přinést nějakou určitou částku?

Pavel: Ne, nebylo to tak. Byl to na mě. Opravit střechu 400 m2, já nevím co s tím mám dělat? Jak vydělat? A krást nebudu. Takže střecha se asi propadne.

David: Do té doby v podstatě než jsi měl nástup do výkonu, jsi říkal, že jsi dělal krádeže, jakou majetkovou trestnou činnost? Na co ses tak nějak zaměřoval?

Pavel: Já jsem byl jeden čas na auta, to byl veliký problém.

David: Jako vloupání, krádeže?

Pavel: Vloupání a potom i krádeže.

David: Takže bylo v podstatě jedno, co to bylo. Nebo sis to nějak vybíral?

Pavel: Ne, to už bylo organizované.

David: Takže něco na objednávku a tak?

Pavel: Jasně.

David: To sis vydělal kolik přibližně?

Pavel: No tak vydělávali jsem tak 60 tis denně.

David: Na osobu?

Pavel: Ano.

David: Kolik vás bylo takhle?

Pavel: Tři.

David: Dělali jste toho hodně za den?

Pavel: No, schopný 150 aut za určité období.

David: No, to je docela dost. Takže v podstatě jenom krádeže vozidel plus nějaká vloupání do vozidel. A nějaké způsoby zpeněžování?

Pavel: To bylo vždycky přes známé.

David: A nějaké ty drobnější věci? Na zpeněžení? Bary nebo něco takového? Zastavárny?

Pavel: No, zastavárny, tu měl můj spolužák, takže takhle.

David: Takže si to prodával po hospodě a tak?

Pavel: Ono je to i do dneška tak. Jak jsem si všimal, tak ty feťáci, to už nejsou drogy tohle. TO už nemá cenu ani brát. Oni i ty výrobci, to jsou.. Já nevím, kdo dneska ty grogy dělá,

David: Ty jsi to zkoušel teďka někdy v poslední době?

Pavel: Jsem si vzal dvakrát za celý rok co jsem venku. A teď podruhé jsem se nechal napálit.

David: Kdy naposledy jsi si takhle vzal něco?

Pavel: Naposledy? Je to tři neděle zpátky, asi.

David: A nechtěl jsi, nebo nechceš teďka zase začít?

Pavel: Ne, nemá to cenu. Já mám teďka jiné priority. Tenhle živnost'ák, chci to prostě rozjet. Ale je to těžký s tím skončit, no. Aspoň to takhle omezit tak dvakrát do roka.

David: Jo takhle. **Jak vyplňuješ svůj den?**

Pavel: Jak vyplňuji svůj den? Honbou za penězma.

David: Honbou za penězi.

Pavel: Za legálními penězi, když nemáte práci.

David: Takže jak jsi říkal brigády nebo něco takového?

Pavel: Třeba. Ale brigády, to teďka začne. Teďka přes zimu jsem dělal zámkovku. Majiteli se nelíbilo, že bylo mínus dvacet stupňů a že se mu to pozvedalo, že jo. Takže on mě vyrazil za něco, za co já nemůžu. Takže je to zoufalé, no. Ale jinak je to obživa, opravdu. Pro mě je lepší koupit za tisíc korun auto, támhle někde bez značek od někoho, odvézt si to domů, tak si to recyklují a odvézt to do sběru. Mám lepší příjem než někdo.

David: **Takže tohle je teď tvůj způsob nebo náplň dne,..?**

Pavel: Úplně ne. Ale občas takhle potkávám, někdo nabídne.

David: Takže to provádíš takhle přes den?

Pavel: Přes den? No, rád jezdím po přátelích. Sem tam na oběd nebo tak.

David: Hm.

Pavel: Do hospody nechodím, automaty nehraji. Už nefetuju! Se dá říct. Takže vlastně tak, no. Nevyhledávám zábavu, diskotéky, to už mě ne to.

David: Takže vůbec...

Pavel: Jsem se teď tady vlastně předvedl jako nejsvatější to, vid'? (Smích) To ne. Ale to určitě nejsem.

David: Jasně, tak nějak v mezích.

Pavel: No prostě ten rozhovor provádím v období, kdy jsem si řekl, že se vším musím seknout.

David: Hm. Dobře. Mluvil jsi hodně o drogách. Co v tobě vzbuzuje slovo „droga“?

Pavel: Odpad. Momentálně odpad, ale musím jí mít. I kdyby dvakrát do roka.

David: To je teď v současné době.

Pavel: Jasně. Nevím co bude za rok,...

David: Droga –co tě napadne jako první, když si představíš drogu, jaká je to látka, kterou by jsi hnedka chtěl?

Pavel: Pervitin.

David: Pervitin?

Pavel: Přímě to není fyzická drogová závislost, ale psychická, o to je to horší, jak ty cigarety. Já jsem ještě neviděl žádného z kuřáků švihnout s cigaretami. Jsou jako, jsou, ale je jich málo. To samé u pervitinu.

David: To je pravda, jasný. A když jsi v tom hodně lítal?

Pavel: Tak mě to hrozně bavilo. Vždyť já jsem si užíval jako nikdo jiný.

David: Jako že jsi byl volný? Nebo jako ...?

Pavel: No, volný.. Mě řekla paní doktorka, že mám rychlej metabolismus. Ale já jsem to chtěl urychlit ještě chemicky, prostě mi to dává pocit euforie. TO je všechno super. No, to užívání. Tak to mi dává droga. To odreagování.

David: Takže teďka už jenom..

Pavel: Já to mám jako dovolenou, jedu na dovolenou, že když si to vezmu, bude to trvat tak dva dny, takže mám dvoudenní dovolenou a pak zase budu půl roku kmitat.

David: To je zvláštní.

Pavel: Je to zvláštní? Není!

David: Je dobré, že jsi se takhle v podstatě dokázal odloučit od nějaké té tvrdší závislosti.

Pavel: Odloučený ještě nejsem, nejsem odloučený.

David: Máš aspoň mírnější, jak říkáš aspoň tak nějak dvakrát za rok.

Pavel: Dvakrát za rok. Opravdu se mi to povedlo. Ono, dříve jsme musel každý den si píchnout dvakrát, třikrát to...

David: To ti asi hodně pomohl výkon trestu, ne?

Pavel: No, ten poslední tříletý.

David: Tam bylo asi hodně velké odloučení.

Pavel: Až v Mostu jsem byl z Liberce, návštěvy jednou za měsíc. Mě tam dokopali..

David: Léčil ses z té drogové závislosti?

Pavel: Ne, nikdy.

David: Takže vysloveně si závislý byl?

Pavel: No byl jsem závislý. Vím co je to závislost? Když se ráno probouzíš, nic tě nebaví a píchneš si ten pervitin a ..

David: Zkoušel si nebo aspoň navštívil nějaká centra?

Pavel: Ne. Nikdy ani v „K“, opravdu, já jsem se tomu vyhýbal. Já jsem byl rád, že moje rodina neví, v čem lítám. A že je to hodně let.

David: Takže nehledal jsi pro sebe žádnou pomoc nebo ?

Pavel: Ne já jsem nic špatného ještě nezažil, takže já si na tu drogu vydělal legálně, to že jsem kradl okolo, to je... ale ne na tu drogu, té bylo v té době hodně.

David: Takže pomoc jsi kvůli té droze nehledal ani u přátel, u center, sdružení ?

Pavel: Ne, oni přátelé vědí, že jsem fetoval, oni „Pavle najdi si lepší koníček“ (smích)

David: Takže tě takhle slovně popíchli?

Pavel: Jasně. Byl tam nějaký ten zájem, abych byl lepší. Jsou hodní.

David: Hm.

Pavel: Jako kdyby mi to přikázali, tak neposlechnu. To musí člověk sám, to ani léčení ti nepomůže, nějaké léčení na drogy – ne, to musí člověk sám, jinak to nejde. Neexistuje.

David: Nějaká pomoc, která by tě..

Pavel: Ne žádná poradenská ani jiná, já tomu vůbec nevěřím.

David: To ti doporučuji, opravdu to pomáhá.

Pavel: Když chceš pomoci, tak pomoz si sám, opravdu je to tak. A tady ty poradenský, to vymyslel někdo kdo s drogou nepřišel nikdy do styku. Nikdy. Jo dobře, dělá ankety, dělá tyhle rozhovory, sbíraj informace a to jim tyhle informace nedají. Vždyť Vy, mluvím s policistou, ne? Jezdíte po ulicích, vždyť všechno vidíte co se děje

David: To jo.

Pavel: Tady se musí vymítit prostě..... ty, co to vyráběj.

David: V tom bude obrovský problém.

Pavel: Je špatné, že se do toho pouští lidé, kteří o tom nic nevědí, vidí to na netu, znají z vyprávění a stvoří takové věci.. Pak dají na trh takový hrozný věci, že ty lidi ještě víc zničí než, opravdu! Viděli jste někdy v roce 1980 až 1990, co byly ty smažky po Liberci, feťáci. Údajně co se jich pohybovalo po Liberci, aby měli vypadaný zuby, aby měline. To všechno co se děje.- Víš to je tady po Liberci asi tak kolem 80procent. Tady opravdu sehnat není problém, to vím sám. To prostě nejde vymítit.

David: Jakou roli u tebe hraje trestná činnost?

Pavel: U mě? No u mě už spadla,... no hehe, je trestná činnost a trestná činnost.

David: No, trestná činnost je jakákoliv protiprávní činnost, kterou provádíš, co pro tebe,...

Pavel: No, žádnou neprovádím a když jsem ji prováděl, a co znamenala pro mne trestná činnost, tak to bylo pro mě lupení. Protože, normálním způsobem... Legálním, když je člověk vyučený nebo... no oni nabídnou tak kolem 11čistýho. Nevím jak teď, já se už nedostanu tam. Protože, když půjdu do nějaký takový práce, kde mají kolem 25čistýho, tak mě nevezmou, kvůli trestnímu rejstříku.

Je špatné, že se takové informace musej předkládat, no dobře, je tam nějaká bezpečnost a tak.

David: Jo takhle.

Pavel: Ale aby mi dávali informace ohledně mého trestního rejstříku, kde kým, no k obyčejným věcem. Vždyť mě to omezuje. Já si teď připadám diskriminovaný. (smích) Když to tak vezmu, jo?! Když se cigáni dokážou v hospodě ohánět diskriminací, tak..

David: To ano, v dnešní době se všude ptá na trestní rejstřík.

Pavel: To jo no, všude. No protože je to teď úplně v háji, protože všichni kradou a ..

David: Si říkal, že si začal s trestnou činností docela brzo

Pavel: No

David: Kdy jsi se dostal prvně do křížku se zákonem?

Pavel: Prvně jsem se dostal do křížku se zákonem, když mi bylo 8let, a viděli jsme ve sběrných surovinách doloženou Jawettu, jo ještě. A hrozně jsme po ní toužili, 3 kluci. No a, tak jsme prosili toho, co tam byl, ten ten, a jestli nám ji nedá, že mu nanosíme tolik papíru, tolik železa, a tolik toho, ať nám jí dá. A on byl a zatvrzelej a ne. Nás nenapadlo nic jiného než si ji večer vzít. Přelezli jsme plot, udělali jsme si takovou obrovskou lávku ze dřeva, , přes plot. No a že s ní přes to vyjedem. No a shodou okolností mu v ten tejden kradl nějaký peníze. Tak aby mu je nikdo nekradl z pokladny, tak tam někdo zůstával. No takže nás chytl, , on tam byl zrovna. Ale on si myslel, že tam jdeme pro ty peníze, ne?! Ale my jsme šli pro ten pitomej šrot, ne, , pro tu motorku. No a ten den jsem byl na Pastýrský, jo. Mne jediného chytl, všichni zdrhli.

David: Jako jediného?

Pavel: No, takže mne chytl, a nikoho jsem nepoložil. Hehe. A té doby se toho držím.

David: A od té doby nějaká nejbližší trestná činnost?

Pavel: Ne potom až v těch 15, jo ještě jsem dokázal sousedku, sousedku jsem vlastně vystěhovali.

David: Jakým způsobem?

Pavel: Jakým způsobem, no prostě jako malý děti. Jsme prostě lezli u sousedky po střeše baráku, no a najednou jsem byl na půdě. Nechtěně! Heh, nebylo to nějak, že bychom šli to, něco.. No, ono tam bylo tolik pěkných věcí, že jo, tak jsme to přes ulici nosili domů, ještě se ségrou. Dětská blbost. No bylo to pěkný, pak jsme všechno povraceli a ...

David: Jak to bylo potom? Si byl potrestán jo?

Pavel: No.

David: Jsi nastoupil do dětského domova?

Pavel: Ne to bylo už po dětském domově.

David: Jo až pak, po 15.rokem?

Pavel: No to jsem se tam učil to, ne vlastně to bylo ještě před 15.rokem, to mi bylo tak 12, tady to. S tou sousedkou.

David: Když v podstatě, si přestal s drogou, nebo se snažíš přestat. **Představ si , že bys jedním mávnutím kouzelného proutku, změnit svůj život, jak by tvůj život po takovém mávnutím vypadal?**

Pavel: No, nevím jak by vypadal. To nejde prostě vysvětlit . To bychom .., Ale jde o to, že hodněkrát jsem si v poslední době přál, aby mi bylo zase tak 5let. No, hodněkrát. Prože je to teď všechno špatný.

David: Kdyby si chtěl všechno hned změnit,...

Pavel: Ted'ka, kdybych mávl tím proutkem? **Tak bych chtěl být tam nahoře, jak jsou oni a krást tím způsobem jak to oni dělají.**

David: Jo, takhle.

Pavel: Smích, to je to mávnutí proutku, no každém člověk je potvora, v sobě. A každý po něčem touží a lační.

David: Dobře, já tě nebudu dále zdržovat, já ti každopádně děkuji.

Pavel: Není zač. Já taky děkuji za pomoc s těma hodinami.

David: No to bylo jen poučení, já ti děkuji a měj se tedy.

Příloha č.6

Tomáš – muž, čech – neróm, drogově závislý, bez zaměstnání, recidivista, 2x ve VTOS za majetkovou trestnou činnost, 1x za násilnou trestnou činnost, bezdomovec

Otázky/odpovědi:

David: Takže Tomáši, tento průzkum bude zaměřen na lidi, kteří mají zkušenost s drogami, případně alkoholem, potom hlavně na osoby, které mají za sebou majetkovou trestnou činnost, byly za ni trestány a byly ve výkonu trestu. U tebe to souhlasí ve všech bodech?

Tomáš: Ano máte pravdu, ve všech bodech.

David: Tak, prosím tě., když se tak nějak zeptám k tobě nebo k tvému dětství. **Co pro tebe znamená pojem rodina?**

Tomáš: Nic, protože rodinu nemám.

David: Jak to? Určitě máš rodinu nějakou?

Tomáš: Jo to mám, ale nestýkám se s nima, ani se s ní nebavím.

David: Z jakého důvodu?

Tomáš: Nevlastní fotr. No vlastně i vlastní. Protože je to hajzl, pro mne, a nemám ho rád a nesnáším ho.

David: On ti něco provedl?

Tomáš: Jo, hodně, on mne od malička mlátil jak ta.. Já jsem si vzal pohrabáč v 17letech a normálně jsem ho seřezal jak koně. Kvůli tomu mě vyhodili ven a od 17let jsem na ulici, ještě kriminál jsem si odseděl taky.

David: jak dlouho si tam byl s nevlastním otcem?

Tomáš: Od 14let Můj táta mi umřel, měl rakovinu štítné žlázy. To mi bylo asi 12, jedenáct, kecám. Měl rakovinu štítný žlázy, No , mám, já nevím 13-14 mi bylo. Jenže já ho nesnáším, nemám ho rád. Jo a skrz něj jsem skončil na ulici, od 17let, a teď jsem venku na ulici furt.

David: A co sourozenci, stýkáš se s nimi?

Tomáš: Jo, jen se ségrou Veronikou. No říkám s nikým jiným.

David: Proč ne?

Tomáš: Třeba jsem přišel, dám příklad. Přišel jsem za bráchou, podávám mu ruku a on mi řekl, „Jseš špinavej, nech mě bejt!“, nebo jseš špinavej, nech ň bejt, nazdar.

David: Špinavej ? jako od šmíru nebo „,?

Tomáš: No, ruce jsem měl špinavý, řekl jseš špinavej, běž pryč! Nazdar. Nepodal mi ruku.

David: To jste si něco provedli?

Tomáš: Ne.

David: Kvůli čemu se nekamarádíte nebo kvůli čemu konkrétně?

Tomáš: Já se držím, nebo já už na něj s prominutím kašlu. Kašlu na něj. Já přežiju sám, já se o sebe dokážu postarat. Vím, že se o sebe dokážu postarat a vydržím, furt. A ať jdou ostatní do háje. Jó, mám za sebou drogy, hodně. Hodně moc, fuj! Až je mi z toho špatně tolikrát, když bych mohl říct. To je hnus, fetoval jsem jako hovado. Úplně hrozně a ž už nechci takhle žít. Nechci to raději už ani vidět. Radši chlastám, než brát drogy.

David: A tvoje matka, stýkáš se s ní aspoň?

Tomáš: Ne vůbec ne.

David: Taky ne?

Tomáš: Ne.

David: A víš kde bydlí sourozenci nebo matka?

Tomáš: Vím o všech, kde bydlej, ale už s nima nechci nic mít. Nic už nechci s nima mít, kašlu na ně.

David: A tak v návaznosti na to, co s tebou dělá představa mít svoji vlastní rodinu a zaměstnání?

Tomáš: Je to hezký, fakt by to bylo hezký. Ale já mít svoji vlastní rodinu? To nejde, protože se ke mně nikdo z nich nechová hezky. Ani jeden. Radši řeknou běž do prdele a takhle. Přitom jsem práci dobrou a dával jsem jim hrozný prachy, furt., čtyři, pět tisíc jsem jim dával. Furt jsem jim dával. A mě nakonec vyhodili na ulici. A nechali mě bejt.

David: A mít vlastní, svoji rodinu, ty že by sis založil vlastní rodinu?

Tomáš: No nevím jaký by to asi bylo.

David: Přemýšlel si o tom někdy?

Tomáš: Přemýšlel. Přemýšlím o tom furt.

David: Někde se usadit?

Tomáš: Chtěl jsem si založit vlastní rodinu a mít zázemí. A všechno co si přát. Usadit se a mít práci, všechno no. Jenom že nevím no.

David: Děti by si chtěl mít?

Tomáš: Mám jednu.

David: Jo? Holčičku?

Tomáš: Právě že holku.

David: Kolik jí je?

Tomáš: Čtyři roky.

David: Čtyři roky už jo? Vidáš jí?

Tomáš: Za celej život jsem ji viděl dvakrát.

David: Vyhledáváš ji nebo máš nějaký zákaz k ní?

Tomáš: Zákaz no.

David: Soudně nebo jen od matky?

Tomáš: Od matky. Ale nebudu dělat problémy.

David: A co zaměstnání? Zkoušel jsi?

Tomáš: Makal jsem dva roky.

David: Brigádně nebo někde na smlouvu?

Tomáš: Normálně na smlouvu. Galvanovna České Dub. Elektropolygamie, tam jsem makal.

David: Proč si tam přestal?

Tomáš: Kvůli zdraví, protože ty kyseliny to nedělá dobře nikomu, nedělá to dobře nikomu. Vadí mi to no, ten život co mám teďka.

David: Proč?

Tomáš: Tak co mám, úplný kulový. Mám úplný prd. To co mám na sobě a batoh, to je můj majetek jedinej. A šťve mě to strašně moc. Hodně mě to strašně šťve. Jsem z toho vyřízenej, úplně nejvíc jsem z toho vyřízenej. Brečím kvůli tomu kolikrát. Brečím kolikrát, já to řeknu klidně na fěrovku, jak jsem vyřízenej z toho ze všeho. Já jsem bral i drogy, ty mě taky zničily. .

David: V podstatě to si měl drogy nějaké i v dětství?

Tomáš: Od 14let.

David: Od 14let, a když se vrátíš zpátky do svého dětství.

Tomáš: Já tam už nechci.

David: Vrať se tak nějak do dětství, máš nějakou představu, dobré vzpomínky na dětství když ještě fungovala tvá rodina?

Tomáš: Ne nemám.

David: Vůbec nic, jak to?

Tomáš: Nemám, mě mlátil nevlastní fotr.

David: Ten byl až déle ne?

Tomáš: Ne, asi už od jedenácti let.

David: A do té doby?

Tomáš: To byl luxus. Byl to luxus. Pak přišel on a furt mě mlátil za všechno. Za všechno, za každou špatnou kravinu von mě zbil. Pak jsem se nasral v sedmnácti letech a seřezal jsem ho pohrabáčem. Seřezal jsem ho jak psa. Dostal po hlavě, po zádech, po břichu, všude!

David: Byl si za to nějak trestaný?

Tomáš: Byl no.

David: Byl, jakým způsobem?

Tomáš: Stodvacet hodin prospěšných prací. Ale ty jsem si odmakal. Bylo léto, tak to ještě šlo.

David: Co tě to napadlého takhle seřezat?

Tomáš: no protože on ke mně přišel ne, a chytl mne pod krkem. A já mu říkám, vyser se na mě a v tu chvíli jsem dostal facku. A to jako, že byla dobrá facka. Jsem to cejtil velmi hodně, ne. Heh. Tak jsem říkal, tak počkej ty šmejde. Vzal jsem pohrabáč a běžel jsem na něj. Mi hráblo v hlavě, šel jsem po něm aby dostal pohrabáčem ne, úplně bitku jak hovado.

David: Takže se s ním už nestýkáš vůbec?

Tomáš: Ne vůbec ho nechci vidět.

David: Potkal si někoho ze své rodiny?

Tomáš: Jo teďka nedávno. Bráchu, ale já se bavím hodně se ségrou. , hodně se sestrou. Za ní chodím snad každý den. Má tam jednu místnůstku, no chodím za ní prakticky skoro furt no. den. Ale s jinýma se už stýkat nechci.

David: A co tvoji kamarádi?

Tomáš: Mám dobrý kamarády. V Jablonném, tady ne.

David: takže tam kde vlastně bydlíš.

Tomáš: Tam mám luxusní kamarády, hodně dobrý. Móc dobrý kámoše, nejlepší. Luxusní frajeři, jsou úplně všichni. Tady v Liberci jsem potkal lidi, ale to jsou s prominutím hajzlové, všichni. Okrádaj, včera mi utekl frajer s jedenácti stovkami. A nevím jak se ani jmenuje.

David: Kde jsi ho potkal, někde v baru nebo něco takového?

Tomáš: Takže, v baru no.

David: Tam moc dobrý kamarády nenajdeš.

Tomáš: S jedenácti stovkami mi utekl.

David: V tvé situaci je to docela dost.

Tomáš: No já jak ho chytnu, tak ho zmlátím jako psa.

David: A nějaké dobré kamarády máš tady, na které by ses mohl obrátit?

Tomáš: Mám kamarády. Dobrý kamarády, hodně. Jako některý jsou hodně dobrý. Míša Fonkyn, je nejlepší kamarád co může bejt. Seděli jsme spolu, známe se už hodně dlouho. Ještě venku , než jsme byli zavřeni oba dva. Tak se známe. Dobřej týpek, hodně moc . Mám ho rád, je to dobrej frajer. Nenechal bych na něj dopustit.

David: A co takhle tvůj současný kamarád, se kterým pobýváš po městě?

Tomáš: Já neberu je jako kamarády. Beru je jako známí. Já tomu říkám známí, neberu je jako kamarády. Kamarád je kamarád, ale tady ty lidi beru jako kamarády. Takhle to beru.

David: Takže známí, se kterými provádíš nějakou trestnou činnost nebo něco takového...?

Tomáš: Néé, chlastám s nima. No, ale já prostě říkám jim známí. Jen prostě známí. Kamarád je prostě kamarád. To se pozná jinak.

David: Ruku do za tebe a..?

Tomáš: No přesně tak, ale tohle jsou známí lidi. To jsou známí pro mě no.

David: Máš nějakou partičku , se kterou by si chodil?

Tomáš: Ne nemám, určitě nemám.

David: Když bychom to vzali z druhé strany, **jak si myslíš, že tě vnímá okolní svět?**

Tomáš: špatně.

David: Špatně. Říkal si, že máš hodně špatných nebo málo známých, kamarádů, ..

Tomáš: Oni mě třeba lidi uviděj, řeknou , to je bezdomovec, to je chcípák, ať raději chcípne, to je hajzl. A takhle. A myslí si, že je to pravda. Protože to vidím kolikrát na lidech, jak se zachovaj, úplně vidím, jak jdou okolo a koukaj na mě. Už jenom z toho pohledu, to člověk pozná. Jaký mínění mají o něm.

David: Reaguješ na to nějak?

Tomáš: Ne vůbec.

David: Už sis udělal určitěm nadhled na to a jdeš okolo,

Tomáš: Já to neřeším, neřeším ty lidi. Neřeším je. Ať si o mě myslej co chtěj. Já jsem takovej ten, na ostatní lidi kašlu. Asi klidně řeknou, je to bezdomovec. Některý fakt řeknou, jseš bezdomovec. Já řeknu jo, a vadí Vám to? Nechte mě bejt a běžte pryč. Takhle. Tak to dělám.

David: No to je složitý. Říkal si, že se tak nějak živiš sběrem šrotu, **jak vyplňuješ svůj den, celý průběh dne?**

Tomáš: Já chodím do Naděje. Jak je nahoře Naděje, tak tam chodím. Mám tam snídání, oběd, večeři za dvacku. To se vyplatí. Mám jít do hospody a dát tam dvěšť nebo tam dát dvacku, abych se najedl. Mám tam snídání, oběd, večeři.

David: A zbytek dne, jak vyplňuješ?

Tomáš: Chlastám.

David: A když nechlastáš?

Tomáš: Já nemůžu říct, že nechlastám, ja fakt furt piju.

David: A nějaký drogy ještě?

Tomáš: Sem tam.

David: Tvrdý?

Tomáš: Jo, nebudu lhát, řeknu to na fěrovku.

David: Vidím, že máš u sebe ještě stříkačku, to je tvoje?

Tomáš: Nebudu lhát, řeknu to na fěrovku, občas jsou i tvrdý.

David: Ted' nějaké drogy bereš?

Tomáš: Jak kdy. Jak to přijde, jako nevyhledávám to. A když to přijde, tak prostě jo, tak si dám

David: Pervitin?

Tomáš: Právě že pervitin.

David: A nějaké mírnější drogy?

Tomáš: Trávu nekouřím, dělá se mi potom blbě.

David: Takže příležitostně nějaký pervitin a ve větší míře asi alkohol, že?

Tomáš: No, pervitin. Alkohol, to je jako určitě. Ale tráva mi nedělá dobře, nemám ji rád, ale nekouřím ji.

David: Ty jsi byl drogově závislý?

Tomáš: Byl jsem dříve.

David: Jak dlouho si bral?

Tomáš: Osm let, fakt osm let.

David: Léčil ses nějak s tím?

Tomáš: V Kosmonosech v Mladý Boleslavi. No jako, on si člověk řekne, že to je lehký, ale lehký to není. Lehký to není, fakt ne, lehký to není. Je to těžký, hodně těžký. Člověk chytá normálně křeče. Normálně až, je to špatný. Nelíbí se mi to, chtěl bych s tím skončit ale nejde to. Nejde to, fakt ne. Ani kdyby jste mně tady mlátili, řezali do mě. Tak vám stejně neřeknu kdo mi to prodává.

David: No to tak nepotřebujeme.

Tomáš: Je špatný, stejně za chvíli zase poberu. Ale neudělám s tím nic. Prostě jak je na tom člověk jednou, tak lehko ulítne. Je to špatný.

David: Jak získáváš peníze na to?

Tomáš: Sběrem.

David: Stačí ti to takto?

Tomáš: Jako jo, dá se to vydržet. Ale já to nechci brát. Ale já když to vidím, tak si prostě dát musím. Řeknu to upřímně, popravdě, musím. Nechci bejt takovej, že mě to, ale prostě musím. Když ty lidi vidím, tak to prostě musím brát.

David: Co v tobě tedy vzbuzuje pojem droga?

Tomáš: Oni si všichni myslí, že droga je jako, nebo takhle, všimni si, co oni říkají jak to účinkuje. To není pravda. To oni jsou všichni..., no z domněnky. Jenomže na to perníku člověk funguje, je rychlejší, živejší, vzhůru, nemůže člověk spát, úplně funguje. No všechno. No stihne normálně všechno stihne, udělá hodně věcí na tom, všechno vydrží. Já vím, je to sajrajt, něco takového stojí. Já nevím jak s tím skončit, byl jsem na léčení a taky jsem nepřestal.

David: A když se řekne pojem droga, co si představíš pod tím?

Tomáš: Špatná věc.

David: Špatná věc? Ne, že by sis představil nějakou konkrétní látku, pervitin nebo něco?

Tomáš: LSDíčko. Měl jsem, já jsem zkoušel hodně. Všechno. I heroin jsem zkoušel. Houbičky jsem měl taky. Měl jsem extázy. No vyzkoušel jsem všechno, ale nevím no. Štve mně to, Ted'

mě to štve hodně moc. A už bych to nechtěl brát, já prostě nevím no. Já se prostě buď zabiju, nebo mě zabijou ty drogy nebo mě zabije ten chlast. Nebo jedno z toho.

David: No podle toho jak pokračuješ s tím alkoholem, měl bys spíš navštívit nějakou léčebnu, ne? Přemýšlel si o tom?

Tomáš: Přemýšlel, právě přemýšlel, fakt hodně přemýšlel o tom, že bych navštívil léčebnu, abych přestal chlastat. Já jsem závislák na alkohol.

David: Hledal jsi pro sebe nějakou pomoc pro tvoji situaci?

Tomáš: Jednou jsem to udělal, ale dávali mi prášky, hnusný prášky, že jsem z toho zvracel, loupala se mi kůže. A zvedl jsem se a řekl nashledanou a byl jsem pryč.

David: Jako v nějaké léčebně, byl si tam umístěný nebo si tam docházel?

Tomáš: Já jsem tam byl, sám, v Kosmonosech. Já tám mám kartu, ne u nich. Sorry, byl jsem tam sám skrz ten chlast,. Dávali mi prášky, že jsem po tom zvracel, zvracel jsem po tom, normálně se mi loupala kůže. Nechci tam. Buď to musím zvládnout sám nebo jsem v hajzlu s tímhle tím. A už mi nikdo nepomůže.

David: Třeba nějaká jiná střediska, docházíš do „K“ třeba?

Tomáš: Chodím.

David: Chodíš?

Tomáš: Tady, chodil jsem do káčka.

David: A ještě někam jinam?

Tomáš: Do Naděje.

David: Do Naděje kvůli jídlu?

Tomáš: No kvůli jídlu, ale taky jídlo mám tam. Do Káčka chodím pro čistý jehly. S Váma se můžu bavit, já Vám věřím, že můžem úplně o všem. (smích) No chodím tam pro čisté jehly. No já vám to říkám, normálně si píchám perník. Ale sere mě to hrozně moc.

David: A co tvoji kamarádi? Zkoušel si u nich hledat pomoc?

Tomáš: Oni fetujou taky.

David: Takže tě do toho tahají taky, když by si chtěl přestat?

Tomáš: No přesně tak.

David: Nebo ty je taháš do toho, nebo jak to je?

Tomáš: Já je do toho netahám. Chlastáme spolu. Ono mne to štve, fakt hodně mě to štve,..... prostě, já když to vidím, že to někdo má před sebou, ten perník, tak já si prostě dám. Řeknu to upřímně, fakt si dám.

David: Jak si se dostal do křížku se zákonem?

Tomáš: Kvůli drogám. Drogy jsou,..ty udělaly úplně všechno. Kradl jsem na drogy, abych měl na ně a zkusil jsem si sví taky.

David: Dneska jak si byl chycen v podstatě kvůli krádeži, tak to bylo také kvůli drogám?

Tomáš: To nebylo kvůli drogám.

David: Kvůli čemu to bylo?

Tomáš: Kvůli jídlu, abych se najedl.

David: Jinak převážně to je kvůli drogám?

Tomáš: Tak přesně tak, nebudu Vám lhát. Teď to bylo kvůli jídlu. Protože jsem měl hrozný hlad, fakt hodně velký.

David: Tvoje první trestná činnost byla jaká?

Tomáš: Jsme ukradli káru, fakt jsme ukradli káru, to mi nikdo nevěřil a dostali jsme s kámošem šest měsíců. Pak do toho přišly hodiny, veřejné práce.

David: To byly za to napadení tvého nevlastního otce?

Tomáš: Ták, to bylo, no ty hodiny byly za to napadení. No a dostal jsem natvrdo za 320 hodin. No odseděl jsem si to všechno, ani na půlku nežádal. Odseděl jsem si to celý. Nechtěl jsem nikde sklopený uši, raději jsem si to odseděl všechno.

David: Kolik si odseděl celkově?

Tomáš: 40 měsíců.

David: Všechno tak nějak za majetkovou trestnou činnost? Krádeže a tak?

Tomáš: Ano, většina jako mladistvém.

David: Takže teďka v současné době, **jakou roli u tebe hraje trestná činnost?**

Tomáš: Nechci se k tomu vrátit.

David: Ale pořád si v tom koloběhu.

Tomáš: Furt jsem v tom koloběhu, máte pravdu.

David: Pro tebe znamená trestná činnost co, způsob obživy?

Tomáš: Tak, nebudu lhát, řeknu Vám to na férovku. S váma se o tom můžu bavit. Je to můj způsob obživy. Já vám to řeknu na férovku, nebudu lhát, je to tak.

David: To takhle za ten měsíc provedeš toho kolik?

Tomáš: Za 20 tisíc.

David: Za dvacet tisíc utržíš nebo tak nějak hodnota,...

Tomáš: No vydělám.

David: A to je za většinou za šrot?

Tomáš: Za šrot.

David: Jinak nekradeš někde v uzavřených objektech?

Tomáš: Tak to už určitě ne, to určitě ne, ne. Já třeba jdu a řeknu takhle na férovku. Zahrádky, cigára. Ale takhle abych vlezl někam do objektu, tak to určitě ne. S tím hliníkem, tak to bylo výjimka, že jsem tam vůbec šel.

David: To byla nouze nebo proč?

Tomáš: Nouze byla, přesně tak. Nouze, jen proto jsem tam šel, skrz tu nouzi, jinak bych tam nešel.

David: Ty jsi mi říkal, že jste tam byli za bílého dne a natáčel vás přímo majitel videokamerou. To tě nenapadlo, že by..?

Tomáš: Ale já jsem ho neviděl, neviděl jsem, že točí. On nám to řekl až potom.

David: Ale viděl si ho tam jak to stojí?

Tomáš: Jo to viděl, viděl jsem jak tam prochází, jak kouká. O tom natáčení nám to řekl až když nás chytli přímo u sběrný. Asi vaši kolegové to byli. Sere mě, že to nejde. Takhle ono by to šlo,....(mlčí).

David: Každopádně, doufám, že ti to vyjde, když už si nějak uvědomuješ, že si tak nějak na dobré cestě, že jsi v takové situaci. Zkus opravdu hledat opravdu nějaké přátele, kteří by ti v tomto pomohli.

Tomáš: Je málo lidí takových. Hodně málo, málo takových.

David: Říkáš, že docházíš do Naděje, do Káčka, zkus přestat s těma drogami. Říkal si, že pokud vidíš, že někdo má tu drogu, že si ji musíš dát. Zkus obměnit tyto známi.

Tomáš: Já Vám nebudu nic slibovat, ale zkusím to.

David: Dobře.

Tomáš: Nebudu nic slibovat, ale zkusím to.

David: Dobře, já ti děkuji za všechno a doufám, že ti to vyjde.

Tomáš: Děkuju, jste jedinej dobrej policajt, kterej se se mnou bavil za celou dobu co jsem tady, úplně luxusně. Málo kdo se tak baví, jako vy.

David: Děkuji, děkuji.

Tomáš: Jsi jeden z mála a toho si cením.

David: Dobře.

Tomáš: Jsi dobrej policajt.

David: Dobře, já tě nebudu zdržovat.

Tomáš: Můžu jít?

David: Můžeš, každopádně.

Příloha č.7

Martin alias „Bezdík“, muž, 30let, 2x VTOS za majetkovou trestnou činnost a 1x VTOS za násilnou trestnou činnost, recidivista, drogově závislý, bezdomovec, bez zaměstnání

Otázky/odpovědi:

David: Takže uděláme průzkum v podstatě těch lidí, kterých se týká : osoby, které jsou ohrožené sociálním vyloučením

Bezdík: No jasný.

David: Osob, které mají nějakou zkušenost s psycho-aktivními látkami, drogama

Bezdík: Já jsem ale pomohl dost lidem, víš co.

David: No vím no. A hlavně osoby, které...

Bezdík: Neuznávám třeba **trestní činnosti**, to víš, že jsem byl tady pro lidi a to.

David: Já se tě zeptám, v podstatě tak nějak obecně, **co pro tebe znamená pojem rodina?**

Bezdík: **Rodina, tak já nemám. Mě umřeli rodiče, já jsem sám. Víš co..**

David: To nemáš žádné sourozence, nic takového?

Bezdík: **Mám jenom ségru, jako mám bratrance, ale jako dost velká rodina. Ale na co ty vole.**

Musí dělat ostudu kvůli těm psům teď vole, za někým jít vole, když mě akorát je vzali do útulku a zesměšnili moje jméno. Víš jak to myslím?

David: Víم no.

Bezdík: A to se nedělá. To ještě vole, že ten advokát, ať ji zažaluje tu píču vole. To musím vymyslet nějaký způsob, musím vymyslet nějaký důkaz, víš co? Jako mě vozej lidi hodně věcí, často všechno, já než jsem to prosadil všechno, není to žádná prdel. A vozej mi věci normálně dál.

David: **A když se vrátíme...**

Bezdík: Mám tady někde kočku, viděls ji?

David: Viděl no.

Bezdík: Ale je pěkná ne, je jí 7 měsíců.

David: Tebe nazývají Bezdík, že jo? To je tvoje přezdívka?

Bezdík: No to jo ty vole, ale to jsem si vole nevymyslel, no to mi tak prostě říkají jako **bezdomovec.**

David: A rodina v podstatě, máš okolo kolik lidí?

Bezdík: **Tady nemám nikoho. Já jsem tady sám.** A jako vole, vem si kolik lidí umrzlo a já jedinej sám jsem se uměl o sebe postarat, ale to díky těm psům jsem to přežil. Ale už mě to taky nebaví kvůli těm psům. Chápeš?

David: Chápu no. Zkus se teď zaobírat tak nějak, .. zapomenout na ty pejsky,..

Bezdlík: No jo no, víš co?

David: Zkus tak nějak odpovědět na tu otázku, **co proto tebe znamená pojem rodina? Když řeknu rodina, co si představíš?**

Bezdlík: Rodina? No když jsem zůstal v děčáku, když mě odhodili, tak co ti mám říct, to je blbý vole. To nevím co ti mám říct na to. Rodina, rodina neexistuje, spíše přátele. Vždyť to víš sám, kdybys věděl, že můžeš nějaké věci, jako to sem přinést, že nemáš kde to prát, vždyť to víš sám.

No tohle mám na převlečení. Tohle mám taky nový, ty kalhoty musím vyhodit. Vezmu si zase čistý. Mám nachystanou bundu, protože hlásily, že má pršet - chcát. Vždyť skříň mi lidi vozej, všechno možný. Vždyť to vidíš. A to tady jako musíš koupit svíčky a to je všechno, petrolej a takový. To je prostě život na hovno, věříš?

David: Věřím tomu.

Bezdlík: Někdy je to dobrý někdy ne, a s tím si nevybereš.

David: A kdyby sis představil, mít představu, mít svoji rodinu, svoje zaměstnání. Co to pro tebe znamená?

Bezdlík: Vždyť pro mne nejsou schopný sehnat za devět let zaměstnání

David: A jaká představa ...

Bezdlík: Na pracáku jsem devět let. Není závislost kvůli psům., kvůli tomu. Vždyť ty lidi maj psy zavřený v paneláku a jsou zavřený 12 hodin.

David: Takže bys chtěl pracovat?

Bezdlík: No, ale když jako ta práce není, a mám i ty kurzy. Je mi to úplně na píču, támhle to mám v tom sešitě. Ukážu ti i advokáta, že tam mám. Je to úplně na hovno, věříš?

David: No rozumím. A když ...

Bezdlík: Já jsem naložil kamna, víš. Když přijede ten bagr, tak aby to vydrželo tak do osmi.

David: Co takhle druhá část otázky? Představa mít svoji vlastní rodinu.

Bezdlík: No kdyby to šlo, jenom že musíš mít zázemí, musíš mít byt, no a na tuhle dobu to vůbec. Nemůžeš vzít bábu do garáže, neblbni.

David: Hm, tak to je jasné. Zkoušel si tak nějak

Bezdlík: Jako mám jednu přítelkyni, ale ta řekla, že jednu známou, kterou jsem viděl teďka po roce, řekla, že nemá kde bydlet. Ta je na tom špatně taky. Víš, jako dost lidí co to no, ale je to prostě na hovno. Vždyť to víš sám. Ještě jsem urval teď ten..

David: Ty takhle žiješ v garáži, zkoušel si třeba kdekoliv jinde bydlet? Zkoušel si azylové domy, cokoliv?

Bezdík: Já jsem bydlel předtím. Tam jsem si udělal jméno, že jo, to je jménem. To si musíš prosadit. Tak ty víš, že jsem Martin, já když něco dělám, tak to uklízím normálně, pořádně. I v Jablonci v práci. Dělán pro to město, že jo, v Jablonci. Tam přijdu hodně s lidma do styku, takže teďka když tam půjdu v pondělí. Když tam někoho objevím, že tam nějaký fety, tak ti můžu to, to dohodit. Co?

David: Jo. Hele můžeš pohovořit tak nějak o svém dětství?

Bezdík: O mém dětství,?

David: Jaký si měl dětství, k tomu, když řekneš dětství, když to vezmeš ve shrnutí?

Bezdík: No špatný vole. Když na mě všichni srali.

David: Aspoň nějaká pěkná vzpomínka, nemáš?

Bezdík: Spíš vole, tajhle strejda, když mi bylo šest let. Jinak vole, že by měli rodiče zájem. Můžeš bejt taky nemanželským, to nevíš vole. Za tu dobu, hele počkej, už volá ten debil.

David: K tomu, u dětství se už nechceš vracet, je to pro tebe uzavřený, nechceš o tom hovořit. Nemáš na to dobré vzpomínky.

Bezdík: Víš co, No ne, to vidíš vole. Tady mám bordel, támhle jsem stahoval hliník, měď ručně, vždyť to vidíš sám.

David: Takže se teď snažíš přežívat tak nějak...

Bezdík: No žiju normálně, ze sběru. Když vyberu nějaký peníze na to, žiju ze sběru, víš co?

David: Takže jak si opatřuješ peníze na svůj každodenní život?

Bezdík: Co poberu. Můžeš si tam napsat akorát, že mám bezlepkovou dietu. Vidíš, že tam na mě čeká bagr, že nekecám. Jo. Mám bezlepkovou dietu, to si tam můžeš poznamenat. To je jediná věc, to je všechno drahý, kvůli tomu jsou pak problémy, když ti je špatně nebo jako to, ale měl bych správně bydlet v bytě nebo na nějaký ubytovně. Ty prachy nestačej, je všechno drahý.

David: Jak si teda opatřuješ peníze na to?

Bezdík: Ze šrotu. No to co mi lidi daj a ...

David: A tvoje náplň celého dne?

Bezdík: Uklízím u Billy, ale to nemůžeš tam dát, že jo.. To bys podojil ostatní. To je jako kdybys podojil tebe. Víš jak to myslím

David: Hm.

Bezdík: No tak voni to vole věděj všechno, tak nevím jak to dopadne všechno.

David: ty si říkal, že..

Bezdík: On to ví ten advokát všechno. No to byl on. No protože on chtěl ten bagr, on si to objednal, no on to bude platit ne já. Já tam jdu jen proto, že z toho něco bude. Hele.

David: Poslední otázčky. Víím že si měl dříve nějaké problémy s drogami. Teď proti tomu bojuješ. **Co pro tebe znamená pojem droga? Co v tobě vzbuzuje? Když řeknu droga?**

Bezdík: No svinstvo no.

David: Bereš nějaké drogy nebo něco?

Bezdík: Ne. (měl nutkání se převlékat do spodního prádla, náhlé nesystematické roztěkané pohyby).

David: V klidu, jasně no. Jakou roli u tebe hraje trestná činnost?

Bezdík: Špatnou.

David: Špatnou, co to u tebe znamená?

Bezdík: Já to nenávidím co dělaj ty lidi, víš jak? Ne fakt. On tam čeká voe, já to nebudu platit. Já jdu nazdar.

David: Jak si se dostal do křížku se zákonem? Krádeže nějaké?

Bezdík: Já jsem neměl žádné krádeže. Nerozhodnej, mladej. Víš jak. Já jsem žil i normálně.. Měl jsem i manželství, prostě nevychází to. Víš jak?

David: Víím no.

Bezdík: Nevychází to, no prostě to stojí všechno za píču.

David: Zkoušel si pro sebe hledat nějakou pomoc?

Bezdík: Já jsem odešel se psama.

David: Ty si měl psy..

Bezdík: No já jsem je cvičil. A tím pádem jsem nedělal žádné píčoviny. Voe abych si nezlomil klíče, jo mám je tady. Každém řeší problémy.

David: Teď ti řeknu poslední otázku. **Zkus si přestavit: Kdybys mohl jedním mávnutím kouzelného proutku změnit svůj život, jak by vypadal?**

Bezdík: Jak? Že bych měl byt a nějakou dobrou práci.

David: Toto jsou tvoje priority?

Bezdík: No.

David: Mít svojí přítelkyni...

Bezdík: Mít aspoň 20tisíc měsíčně, protože to ti jinak prachy nestačej

David: Já ti děkuji a doufám, že ti to vyjde.

Bezdík: Doufám, že se mohu spolehnout na tebe

David:...?...

Statistický výkaz č. 1/c - kriminalita za období od

1.1.2008 do 31.12.2008

Sestava 1_c

Kraj: KŘP SEVEROČESKÉHO KRAJE

Okres: ÚÚ LIBEREC

Strana č.: 1

		Zjištěno	Objasněno			Spácháno skutků							Stíháno, vyšetřováno osob						
TSK	Název		Počet	tj. %	Dodatečné	Pod vlivem	z toho alkohol	Recidivisté	Nezletilí (1-14 let)	Mladiství (15-17 let)	Děti (1-17 let)	Recidivisté	Nezletilí (1-14 let)	Mladiství (16-17 let)	Ženy	cizinců celkem	škoda (v tisících Kč)		
101	Vraždy loupežné	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
102	Vraždy sexuální	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
101-106	Vraždy celkem:	2	2	100,00	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	1	0		
131	Loupeže	70	40	57,14	3	0	0	16	6	15	20	18	5	4	1	2	727		
132	Loupeže na finančních institut.	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
101-190	Násilné činy celkem:	406	315	77,59	30	17	17	99	10	29	37	71	11	15	21	25	1 098		
201	Znásilnění	14	11	78,57	3	0	0	3	2	1	3	3	0	2	0	1	0		
211	Pohlavní zneužívání v závislosti	3	3	100,00	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0		
212	Pohlavní zneužívání ostatní	20	18	90,00	2	0	0	3	1	4	5	1	1	4	2	1	0		
201-290	Mravnostní činy celkem:	44	37	84,09	5	1	1	7	3	5	8	5	1	6	3	2	0		
311	Krádeže vloupáním do obch.	34	14	41,18	3	0	0	10	0	0	0	3	0	0	1	1	1206		
321	Kr. vl. do restaurací a hostinců	32	11	34,38	2	0	0	6	0	1	1	4	0	0	0	0	988		
371	Krádeže vloupáním do bytů	35	8	22,86	2	0	0	6	0	0	0	3	0	2	5	0	1255		
372	Kr. vl. do vík. chat soukr. osob	105	31	29,52	1	1	1	21	1	0	1	13	2	0	1	0	4660		
373	Kr. vl. do rodinných domků	41	14	34,15	1	0	0	10	1	1	2	3	3	1	0	0	2424		
390	Kr. vl. do ostatních objektů	379	87	22,96	8	0	0	59	3	9	11	26	5	9	3	4	18653		
311-390	Krádeže vloupáním celkem:	662	182	27,49	17	1	1	124	5	13	17	60	10	13	11	7	33 588		
411	Krádeže kapesní	123	23	18,70	1	0	0	7	4	1	5	6	5	0	1	2	561		
431	Krádeže mot. voz. dvoustopých	660	86	13,03	11	3	3	45	1	18	19	31	1	8	4	7	71948		
432	Krádeže mot. voz. jednostop.	20	2	10,00	0	0	0	2	0	0	0	1	0	0	0	0	1187		
433	Krádeže věci z automobilů	447	62	13,87	5	0	0	52	0	5	5	5	1	3	1	3	9462		
411-490	Krádeže prosté celkem:	2 164	543	25,09	35	7	7	320	9	42	50	219	12	30	58	39	109 978		
311-590	Majetkové činy celkem:	3 096	811	26,20	59	13	13	466	16	59	73	288	26	47	79	55	157 806		
613	Sprejerství	52	17	32,69	0	0	0	1	4	6	10	1	8	1	5	0	1122		
635	Ned.výr. a d.psych.l. a jedů pro J	30	24	80,00	5	0	0	11	8	6	14	6	6	7	2	0	0		
636	Šíření toxikomanie	2	2	100,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0		
641	Ned.výr. a d.psych.l. a jedů pro S	5	4	80,00	0	1	1	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0		
642	Ned.výr. a d.psych.l. a jedů pro V	13	11	84,62	0	0	0	9	0	0	0	6	0	0	1	0	0		
611-664	Ostatní krim. činy celkem:	344	278	80,81	12	16	16	103	16	33	49	77	18	24	46	33	2 810		
772	Zanedbání povinné výživy	152	152	100,00	1	0	0	69	0	0	0	62	0	0	9	4	0		
786	Zločinné spojení	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
788	Podněcování k nár. a ras. nenáv.	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
789	Podpora a propagace hnutí	4	4	100,00	0	0	0	2	0	1	1	1	0	0	0	0	0		
790	Ostatní trestná činnost	606	582	96,04	15	45	44	186	1	42	43	132	1	27	18	25	1162		
721-790	Žbývajcí kriminalita celkem:	1 236	1 132	91,59	35	335	334	329	1	45	46	263	1	28	60	80	16 327		
829	Zpronevěra	67	48	71,64	4	0	0	17	0	0	0	18	0	0	19	1	28636		
830	Podvod	93	44	47,31	5	0	0	13	0	0	0	12	0	0	7	1	48529		
838	Neoprávněné držení plat. karty	90	22	24,44	1	0	0	11	0	2	2	5	1	1	4	0	795		
881	Úvěrový podvod	190	130	68,42	23	0	0	25	0	0	0	28	0	0	64	3	9700		
890	Ostatní hosp. trestné činy	3	3	100,00	0	0	0	2	0	0	0	2	0	0	0	0	0		
801-890	Hospodářské činy celkem:	595	328	55,13	39	1	1	90	0	2	2	87	1	1	117	25	194 715		
901	Vojenské trestné činy	1	1	100,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
902	Trestné činy proti ústav. zřízení	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
101-664	Obecná kriminalita celkem:	3 890	1 441	37,04	106	47	47	675	45	126	167	441	56	92	149	115	161 714		
101-902	CELKOVÁ KRIMINALITA:	5 722	2 902	50,72	180	383	382	1 094	46	173	215	791	58	121	326	220	372 756		

Statistický výkaz č. 1/c - kriminalita za období od

1.1.2009 do 31.12.2009

Sestava 1_c

Kraj: KŘP ÚSTECKÉHO KRAJE

Okres: ÚÚ LIBEREC

Strana č.: 1

TSK	Název	Zjištěno	Objasněno			Spácháno skutků						Stíháno, vyšetřováno osob					
			Počet	tj. %	Dodatečné	Pod vlivem	z toho alkohol	Recidivisté	Nezletilí (1-14 let)	Mladiství (15-17 let)	Děti (1-17 let)	Recidivisté	Nezletilí (1-14 let)	Mladiství (16-17 let)	Ženy	cizinců celkem	škoda (v tisících Kč)
101	Vraždy loupežné	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
102	Vraždy sexuální	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
101-106	Vraždy celkem:	5	5	100,00	0	2	2	1	0	0	0	1	0	0	1	2	0
131	Loupeže	70	38	54,29	9	0	0	18	14	12	26	17	3	11	7	4	746
132	Loupeže na finančních institut.	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
101-190	Násilné činy celkem:	405	299	73,83	23	24	23	136	19	32	51	93	7	23	27	22	3 261
201	Znásilnění	16	11	68,75	2	1	1	5	0	0	0	5	0	0	0	0	0
211	Pohlavní zneužívání v závislosti	5	4	80,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
212	Pohlavní zneužívání ostatní	25	22	88,00	1	0	0	3	7	7	14	3	5	7	2	2	0
201-290	Mravnostní činy celkem:	52	42	80,77	4	1	1	10	7	8	15	10	5	9	6	3	0
311	Krádeže vloupáním do obch.	49	19	38,78	0	0	0	17	0	3	3	9	0	2	1	0	2281
321	Kr. vl. do restaurací a hostinců	32	5	15,63	0	0	0	5	0	0	0	4	0	1	1	0	980
371	Krádeže vloupáním do bytů	55	23	41,82	4	0	0	21	2	0	2	9	4	0	4	0	1649
372	Kr. vl. do vik. chat soukr. osob	52	17	32,69	0	0	0	11	0	5	5	8	0	6	3	3	1412
373	Kr. vl. do rodinných domků	53	9	16,98	3	0	0	8	0	2	2	6	0	1	1	1	2442
390	Kr. vl. do ostatních objektů	465	78	16,77	8	0	0	67	1	4	5	36	4	3	5	6	17894
311-390	Krádeže vloupáním celkem:	740	165	22,30	15	0	0	137	3	16	19	79	8	14	15	10	27 281
411	Krádeže kapesní	150	27	18,00	2	0	0	15	1	1	2	8	1	0	6	1	670
431	Krádeže mot. voz. dvoustopých	515	59	11,46	5	3	3	37	1	7	8	18	1	3	0	3	70286
432	Krádeže mot. voz. jednostop.	25	11	44,00	0	1	1	5	1	6	6	0	0	3	0	0	1562
433	Krádeže věci z automobilů	467	59	12,63	0	0	0	31	0	0	0	10	0	0	3	0	10486
411-490	Krádeže prosté celkem:	1 986	485	24,42	23	7	7	349	6	25	30	231	5	16	65	25	103 739
311-590	Majetkové činy celkem:	3 006	742	24,68	59	9	9	543	13	46	58	344	25	34	92	38	154 684
613	Sprejerství	42	8	19,05	0	0	0	1	0	2	2	1	0	3	0	1	459
635	Ned.vyr. a d.psych.I. a jedů pro J	29	27	93,10	6	0	0	23	0	3	3	23	2	1	0	0	0
636	Šíření toxikomanie	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
641	Ned.vyr. a d.psych.I. a jedů pro S	8	5	62,50	1	0	0	5	0	0	0	3	0	0	0	0	0
642	Ned.vyr. a d.psych.I. a jedů pro V	12	9	75,00	2	0	0	6	0	0	0	5	0	0	0	0	0
611-664	Ostatní krim. činy celkem:	419	344	82,10	23	15	13	199	7	59	65	147	8	25	43	22	12 745
772	Zanedbání povinné výživy	223	223	100,00	1	0	0	126	0	0	0	108	0	0	17	3	0
786	Zločinné spolčení	1	1	100,00	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
788	Podněcování k nár. a ras. nenáv.	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
789	Podpora a propagace hnutí	3	2	66,67	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0
790	Ostatní trestná činnost	594	577	97,14	11	62	57	368	1	24	25	310	2	18	30	30	1214
721-790	Zbývající kriminalita celkem:	1 213	1 126	92,83	64	326	308	588	2	30	31	497	4	22	95	66	12 512
829	Zpronevěra	57	33	57,89	11	0	0	11	0	0	0	11	0	0	8	0	23276
830	Podvod	100	44	44,00	14	0	0	21	0	1	1	27	0	0	12	6	145871
838	Neoprávněné držení plat. karty	112	27	24,11	3	0	0	14	2	1	3	8	2	1	5	1	1612
881	Úvěrový podvod	117	66	56,41	26	1	1	40	0	0	0	35	0	0	28	1	10469
890	Ostatní hosp. trestné činy	4	3	75,00	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	0	398
801-890	Hospodářské činy celkem:	517	232	44,87	72	1	1	101	2	2	4	92	2	1	68	32	198 180
901	Vojenské trestné činy	1	1	100,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
902	Trestné činy proti ústav. zřízení	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
101-664	Obecná kriminalita celkem:	3 882	1 427	36,76	109	49	46	888	46	145	189	594	45	91	168	85	170 690
101-902	CELKOVÁ KRIMINALITA:	5 613	2 786	49,63	245	376	355	1 577	50	177	224	1 183	51	114	331	183	381 382

Statistický výkaz č. 1/c - kriminalita za období od

1.1.2010 do 31.12.2010

Sestava 1_c

Kraj: KŘP LIBERECKÉHO KRAJE

Okres: ÚO LIBEREC

Strana č.: 1

TSK	Název	Zjištěno	Objasněno			Spácháno skutků						Stíháno, vyšetřováno osob						
			Počet	tj. %	Dodatečně	Pod vlivem	z toho alkohol	Recidivisté	Nezletilí (1-14 let)	Mladiství (15-17 let)	Děti (1-17 let)	Recidivisté	Nezletilí (1-14 let)	Mladiství (16-17 let)	Ženy	cizinců celkem	škoda (v tisících Kč)	
101	Vraždy loupežné	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
102	Vraždy sexuální	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
101-106	Vraždy celkem:	2	2	100,00	0	1	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	
131	Loupeže	70	32	45,71	3	1	1	25	1	0	1	17	2	2	3	3	2021	
132	Loupeže na finančních institut.	1	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	170	
101-190	Násilné činy celkem:	452	330	73,01	30	29	27	176	4	15	19	113	5	7	35	24	25 458	
201	Znásilnění	19	13	68,42	1	1	1	9	0	1	1	7	0	1	0	1	0	
211	Pohlavní zneužívání v závislosti	1	0	0,00	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
212	Pohlavní zneužívání ostatní	19	18	94,74	1	0	0	3	2	8	10	2	2	7	0	1	0	
201-290	Mravnostní činy celkem:	44	33	75,00	4	1	1	12	2	9	11	9	2	8	0	2	0	
311	Krádeže vloupáním do obch.	39	8	20,51	1	0	0	8	0	1	1	6	0	1	0	1	1453	
321	Kr. vl. do restaurací a hostinců	38	7	18,42	2	0	0	7	0	0	0	5	0	0	0	3	916	
371	Krádeže vloupáním do bytů	49	12	24,49	4	0	0	13	1	1	2	7	1	0	1	1	1219	
372	Kr. vl. do vík. chat soukr. osob	100	39	39,00	1	0	0	38	0	1	1	11	0	0	0	3	2680	
373	Kr. vl. do rodinných domků	73	13	17,81	9	0	0	17	1	1	1	6	1	1	0	0	2686	
390	Kr. vl. do ostatních objektů	656	94	14,33	6	0	0	83	2	4	6	44	6	5	4	2	22487	
311-390	Krádeže vloupáním celkem:	1 009	180	17,84	23	0	0	171	4	9	12	86	8	8	5	11	32 548	
411	Krádeže kapesní	122	19	15,57	1	0	0	15	0	8	8	8	0	2	0	1	792	
431	Krádeže mot. voz. dvoustopých	336	44	13,10	6	1	1	30	0	5	5	16	0	4	1	6	45800	
432	Krádeže mot. voz. jednostop.	15	5	33,33	0	0	0	4	0	0	0	2	0	0	0	0	906	
433	Krádeže věcí z automobilů	316	32	10,13	1	1	0	24	0	0	0	15	0	0	0	3	6066	
411-490	Krádeže prosté celkem:	1 687	454	26,91	37	4	2	337	8	25	33	280	9	19	70	25	77 816	
311-590	Majetkové činy celkem:	3 075	801	26,05	81	6	4	569	12	37	48	416	17	28	103	47	128 353	
613	Sprejerství	27	2	7,41	0	0	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0	313	
635	Ned.výr. a d.psych.I. a jedů pro J	38	30	78,95	2	0	0	21	1	0	1	17	1	0	5	2	0	
636	Šíření toxikomanie	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
641	Ned.výr. a d.psych.I. a jedů pro S	6	6	100,00	2	1	0	2	0	1	1	1	0	1	0	0	0	
642	Ned.výr. a d.psych.I. a jedů pro V	4	3	75,00	1	0	0	3	0	0	0	2	0	0	1	0	0	
611-690	Ostatní krim. činy celkem:	589	490	83,19	15	24	22	327	2	18	20	281	3	8	45	25	20 960	
772	Zanedbání povinné výživy	334	332	99,40	0	0	0	202	0	0	0	164	0	0	21	12	0	
786	Zločinné spojení	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
788	Podněcování k nár. a ras. nenáv.	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
789	Podpora a propagace hnutí	7	7	100,00	1	0	0	2	0	2	2	1	0	2	0	0	0	
790	Ostatní trestná činnost	63	37	58,73	4	0	0	12	0	1	1	7	0	0	12	0	10749	
721-790	Zbývající kriminalita celkem:	698	615	88,11	59	155	148	308	0	3	3	263	0	2	57	36	16 952	
829	Zpronevěra	63	40	63,49	16	0	0	15	0	0	0	14	0	0	13	2	9701	
830	Podvod	67	32	47,76	17	0	0	14	0	0	0	15	0	0	13	5	107208	
838	Neoprávněné držení plat. karty	69	24	34,78	10	0	0	22	0	0	0	15	0	0	7	5	6262	
881	Úvěrový podvod	119	76	63,87	18	0	0	31	0	0	0	29	0	0	26	2	14767	
890	Ostatní hosp. trestné činy	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
801-890	Hospodářské činy celkem:	438	237	54,11	81	2	2	102	0	0	0	84	0	0	73	49	164 916	
901	Vojenské trestné činy	0	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
902	Trestné činy proti ústav. zřízení	1	0	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
101-690	Obecná kriminalita celkem:	4 160	1 654	39,76	130	60	54	1 084	20	79	98	819	27	51	183	98	174 771	
101-903	CELKOVÁ KRIMINALITA:	5 296	2 506	47,32	270	217	204	1 494	20	82	101	1 166	27	53	313	183	356 633	